

Sulkava

TILINPÄÄTÖS 2023

KH 4.3.2024 § 37
KH 25.3.2024 § 49
KV 17.6.2024 § xx

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo	2
I TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
2 SULKAVAN KUNNAN HALLINTO	5
2.1 Kunnanvaltuusto	5
2.2 KunnanHallitus	5
2.3 Tilivelvolliset viranhaltijat	6
2.4 Henkilöstö.....	7
3 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	10
3.1 Kuntatalouden yleiset näkymät	10
3.2 Sulkavan kunnan yleiset näkymät.....	10
3.3 Sulkavan kunnan strategia.....	10
3.4 Sulkavan yleinen kehitys.....	12
3.5 Arvio riskeistä ja epävarmuustekijöistä	12
4 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN.....	13
4.1 Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	13
4.2 Arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta.....	13
5 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	14
5.1 Kuntakonsernin rakenne	14
5.2 Kuntakonsernin ohjaus.....	14
6 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA KÄSITTELY	15
6.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	15
6.2 Tuloksen käsittely.....	15
II TOTEUTUMISVERTAILU	16
1 KÄYTTÖTALOUSOSA	16
2 VALTUUSTO (TOIMIELIN).....	16
2.1 VALTUUSTO (TULOSALUE).....	16
2.1.1 Vaalit 101 (tulosityksikkö).....	16
2.1.2 Valtuusto 102 (tulosityksikkö)	17
3 KUNNANHALLITUS (TOIMIELIN)	17
3.1 KUNNANHALLITUS 110 (TULOSALUE).....	17
3.1.1 Kunnanhallitus 113 (tulosityksikkö)	17
3.1.2 Asuntotoimi 112 (tulosityksikkö)	18
3.1.3 Työelämäpalvelut 114 (tulosityksikkö)	19
3.1.4 Elinkeinotoimi 115 (tulosityksikkö).....	20
3.1.5 Maaseututoimi 116 (tulosityksikkö)	21

3.1.6	Joukkoliikenne 117 (tulosityksikkö)	22
3.1.7	Tietohallinto 119 (tulosityksikkö).....	23
3.1.8	Jätehuolto 120 (tulosityksikkö).....	23
3.1.9	Ympäristöterveydenhuolto 124 (tulosityksikkö).....	24
3.2	YLEIS- JA TALOUSHALLINTO 120 (TULOSALUE).....	24
3.2.1	Hallintopalvelut / talouspalvelut 121 (tulosityksikkö).....	24
3.2.2	Henkilöstötoimi 123 (tulosityksikkö)	25
3.3	TEKNISET PALVELUT (TULOSALUE)	27
3.3.1	Rakennustoimisto 401 (tulosityksikkö)	27
3.3.2	Palo- ja pelastustoimi 402 (tulosityksikkö).....	28
3.3.3	Teknisen toimen eläkemaksut 403 (tulosityksikkö)	28
3.3.4	Tekniset palvelut 118 (tulosityksikkö).....	29
4	VAPAA-AIKA – JA SIVISTYSLAUTAKUNTA 1.9.2023 ALKAEN (TOIMIELIN)	30
4.1	SIVISTYSTOIMI (TULOSALUE)	30
4.1.1	Sivistystoimen hallinto 210 (tulosityksikkö).....	30
4.1.2	Varhaiskasvatus 215 (tulosityksikkö)	31
4.1.3	Yhtenäiskoulu 220 (tulosityksikkö)	32
4.1.4	Lukio 230 (tulosityksikkö)	36
4.1.5	Järvi-Saimaan kansalaisopisto 250 (tulosityksikkö).....	37
4.1.6	Kirjastotoimi 260 (tulosityksikkö).....	40
4.1.7	Vapaa-aikatoimi 280 (tulosityksikkö).....	41
5	PERUSPALVELULAUTAKUNTA (TOIMIELIN).....	44
5.1	SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOPALVELUT (TULOSALUE)	44
5.1.1	Sosiaali- ja terveydenhuolto / ulkoistus (tulosityksikkö 361).....	44
7	YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	45
8	TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN.....	47
9	INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	48
10	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	51
III	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	52
11	TULOSLASKELMA	52
12	RAHOITUSLASKELMA	54
13	TASE.....	55
14	KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT	60
15	KONSERNITILINPÄÄTÖS	61
IV	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	67
V	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	81
VI	LUETTELOT JA SELVITYKSET	82

I TOIMINTAKERTOMUS

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2023 on takanapäin ja on aika vetää yhteen, miten vuosi meni talouden ja toiminnan näkökulmasta tarkasteltuna. Yhteiskunnassamme on eletty poikkeuksellisten muutosten ja epävarmuuden aikaa jo useamman vuoden ajan. Muutokset ovat vaikuttaneet myös kuntatalouteen ja kuntien toimintaan.

Hyvinvointialueuudistus vuoden 2023 alussa muutti kuntien tehtäviä. Sulkavan kunnan vuonna 2016 tekemä sosiaali- ja terveystalouden kokonaiskokoitus sopimus siirtyi kokonaisuudessaan Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisalle. Sopimus jatkuu 31.12.2026 asti. Hyvinvointialueuudistuksen myötä Sulkavan kunnan tulopohja kaventui. Lisäksi kiristyneestä turvallisuustilanteesta aiheutunut kustannustason ja korkotason nousu ovat kasvattaneet kunnan menoja.

Sulkavan kunnan lainakanta on keskimääräistä kuntaa matalampi, mutta tulevaisuuden investoinnit voivat muuttaa lainankannan määrää merkittävästi. Tiukentuneen taloustilanteen vuoksi Sulkavan kunnan investointeja vuodelle 2024 ja edelleen suunnitelmavuosille 2025 - 2026 on tarkasteltava kriittisesti ja investointitaso on jatkossakin pidettävä maltillisena. Lisäksi on huomioitava korkomenojen nousu. Takana ovat nollakorkojen ajat.

Kunnan talous on toistaiseksi pysynyt ylijäämäisenä. Kunnan talouden haasteita tulevat olemaan jatkossa yleinen kustannuskehitys, lainojen korot, investoinnit ja korjausvelan hallinta. Mahdolliset tulevat valtionosuuksien ja verotulojen muutokset vaikuttavat kunnan toimintaedellytyksiin.

Suomen talouden kasvu tulee olemaan tiukkaa myös tulevina vuosina. Hyvinvointialueuudistuksen toteutumisen jälkeen kunnat valmistautuvat seuraavaan merkittävään julkishallinnolliseen uudistukseen, kun TE-palvelut siirtyvät vuoden 2025 alusta kuntien vastuulle. Sulkavan kunta kuuluu Savonlinnan seudun työllisyysalueeseen.

Sulkavan kunnassa on paljon elinvoimaa - aktiivisia yrityksiä, yhdistyksiä ja kuntalaisia, joiden kanssa yhdessä tehden edistämme kunnan elinvoimaisuutta. Sulkavan elinvoiman nousujohteisuus pohjaa vahvaan yhteistyöhön. Mm. Itä-Savon Uusyrityskeskukseen ja SavonLuotsi Leader ry:n kuukausittaiset yritysneuvontapäivät ovat lisänneet yritysten kasvu- ja kehittämistä. Vahvan yhteistyön osoituksena ovat myös lisääntyneet ympärivuotiset tapahtumat mm. Alanteen joulu sekä Sulkavaiset.

Tilinpäätös vuodelta 2023 on ylijäämäinen 132 242,18 euroa. Kunnan vuosikate oli + 500 338,02 euroa. Kunnan taseessa on vuoden 2023 tilinpäätöksessä ylijäämää 6 493 894,04 euroa ja lainaa n. 2 683 000 euroa, eli 1133 €/asukas (v. 2022 oli 1113 €/ as.).

Kiitän kuntamme henkilöstöä, luottamushenkilöorganisaatiota ja kuntalaisia hyvästä yhteistyöstä.

Sulkavalla 18.3.2024

vt. kunnanjohtaja
Mervi Palmu

2 SULKAVAN KUNNAN HALLINTO

2.1 KUNNANVALTUUSTO

Kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa.

Valtuusto päättää:

1. kuntastrategiasta
2. hallintosäännöstä
3. talousarviosta ja taloussuunnitelmasta
4. omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta
5. liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista
6. varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista
7. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista
8. palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
9. takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
10. jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä
11. luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
12. tilintarkastajien valitsemisesta
13. tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta
14. muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kunnanvaltuuston paikkajakauma 2021-2025	
Suomen Keskustan valtuustoryhmä	10
SDP:n valtuustoryhmä	6
Kokoomuksen valtuustoryhmä	4
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	1
Yhteensä	21

Kunnanvaltuuston puheenjohtajat (2021-2025):

Puheenjohtaja

Eetu Nissinen (Kesk.)

I varapuheenjohtaja

Sirpa Nokelainen (SDP)

II varapuheenjohtaja

Pertti Paunonen (Kesk.)

III varapuheenjohtaja

Mirja Anunti-Virta (KOK)

Kunnanvaltuusto 1.8.2021 - 31.5.2025

Ahonen Vesa (SDP)

Anunti-Virta Mirja (KOK)

Autio Hannamari (Kesk.) 4.7.2023 alkaen

Auvinen Atte (Kesk.)

Auvinen Hannu (Kesk.)

Huiskonen Taina (KOK)

Kohvakka Pekka (SDP)

Kärki Kukka-Maaria (Kesk.)

Lyytinen Eeva (SDP)

Mikkonen Aku (Kesk.)

Nissinen Eetu (Kesk.)

Nokelainen Sirpa (SDP)

Partanen Ari (SDP)

Partanen Lasse (Kesk.)

Paunonen Pertti (Kesk.)

Pikkusilta Toni (KOK)

Pylkkänen Henna (SDP)

Ralli Kaisa (Kesk.)

Reponen Sanna (Kesk.)

Sairanen Jani (PS)

Tarima Jenna (Kesk.) 1.8.2021-3.7.2023

Valkasmaa Pirjo (KOK)

2.2 KUNNANHALLITUS

Kuntalain 38 §: mukaan kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Valtuusto voi päättää, että kunnanjohtajan sijasta kuntaa johtaa pormestari.

Kuntalain 39 § Kunnanhallituksen tehtävät

Kunnanhallituksen tulee:

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta
- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kunnanhallituksen tehtävistä ja ratkaisuvallasta on tarkemmat säännökset Sulkavan kunnan hallintosäännön 130 ja 131 §:ssä.

Kunnanhallituksen kokoonpano:

Puheenjohtaja

Ralli Kaisa (Kesk.)

1. varapuheenjohtaja

Ahonen Vesa (SDP)

2. varapuheenjohtaja

Sairanen Jani (PS)

Jäsenet

Huiskonen Taina (Kok.)

Mikkonen Aku (Kesk.)

Kärki Kukka-Maaria (Kesk.)

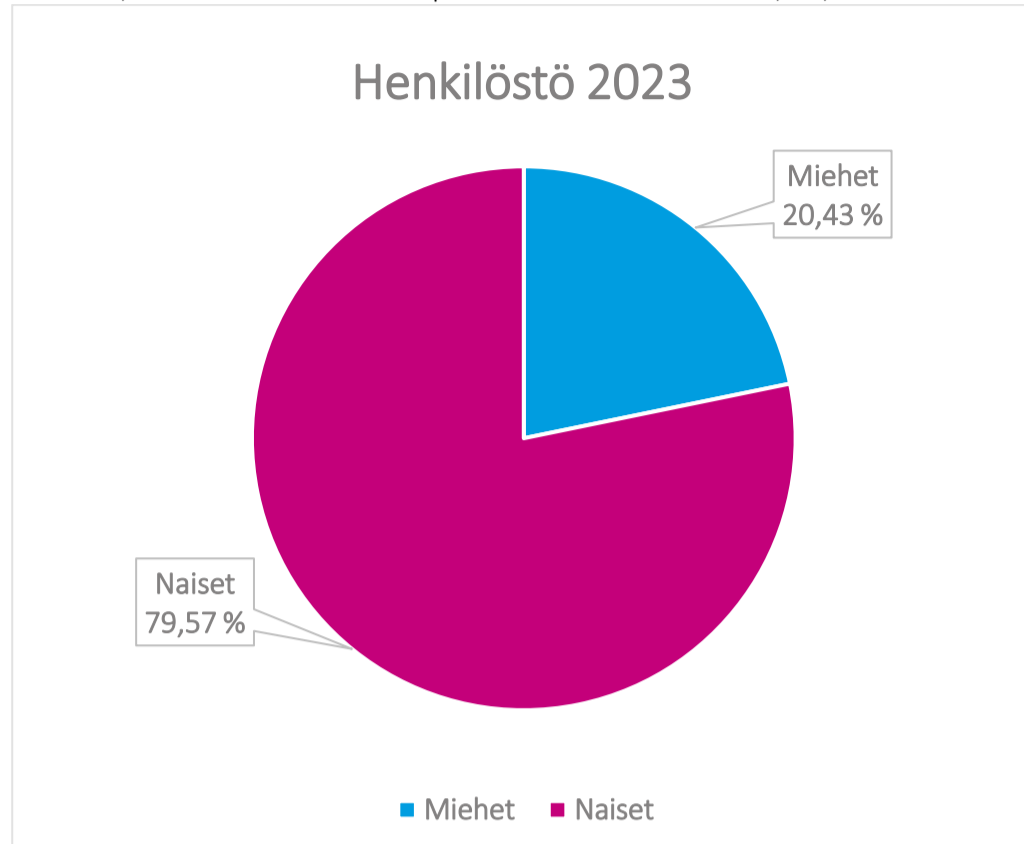
Pylkkänen Henna (SDP)

2.3 TILIVELVOLLISET VIRANHALTIJAT

- ❖ Kunnanjohtaja
- ❖ Hallintojohtaja
- ❖ Kiinteistöpäällikkö, nimike muutettu Tekninen johtaja 1.9.2023 alkaen
- ❖ Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori
- ❖ Kansalaisopiston rehtori
- ❖ Päiväkodinjohtaja
- ❖ Kirjastonjohtaja

2.4 HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä 31.12.2023 oli 93 henkilöä (ei sisällä kansalaisopiston sivutoimisia tuntiopettajia 46 hlöä), josta kokoaikaisia 71 ja osa-aikaisia 22. Lukuun sisältyvät kaikki tuona päivänä voimassa olleet palvelussuhteet. Lukuun sisältyvät näin ollen esim. kaikki perhevapailla olevat ja näiden sijaiset. Henkilökunnasta 76,34 % oli kokoaikaisessa palvelussuhteessa kuntaan, 23,66 % osa-aikaisessa. Henkilöstöstä naisia oli 79,57 %, miehiä 20,43 %.

Koko henkilöstö päätoimisuuden mukaan on kuvattu taulukossa 1

Taulukko 1

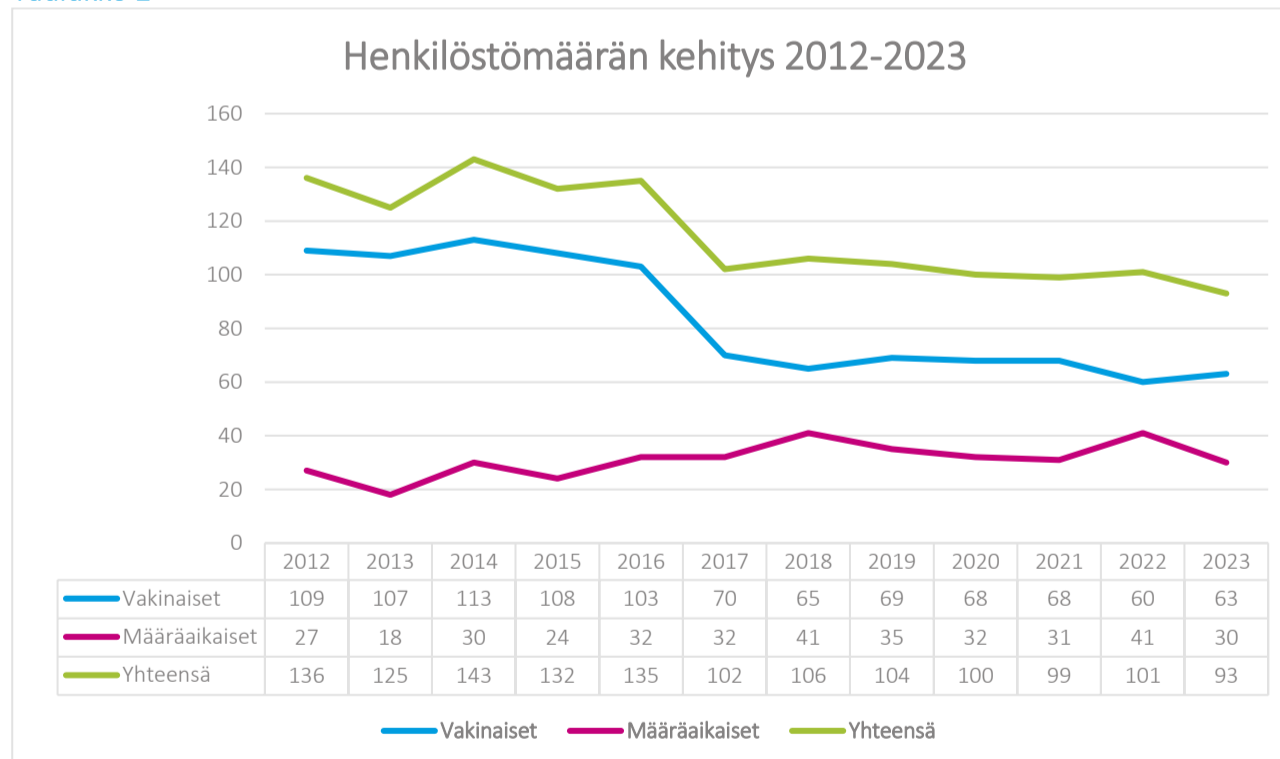
Koko henkilöstö päätoimisuuden mukaan					
Palvelussuhde	Miehet		Naiset		Yhteensä
	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	
31.12.2023					2023
Vakinaiset	8	2	47	6	63
Määräaikaiset	5	4	11	10	30
Yhteensä	13	6	58	16	93

- Henkilöstömäärän kehitys v. 2012 - 2023 on kuvattu taulukossa 2.

Vuoden 2017 alusta sosiaalipalveluiden henkilöstä 30 siirtyi Attendo Oy:n palvelukseen.

Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle siirtyi kolme henkilöä.

Taulukko 2

Henkilöstömäärä sopimusaloittain

- Henkilöstöstä 46 henkilöä kuului kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) piiriin.
- Kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (OVTES) piiriin kuului 44 henkilöä.
- Teknisten sopimuksen piiriin kuului kolme henkilöä.
- Lisäksi opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (OVTES) piiriin kuului 46 kansalaisopiston sivutoimista tuntiopettajaa.

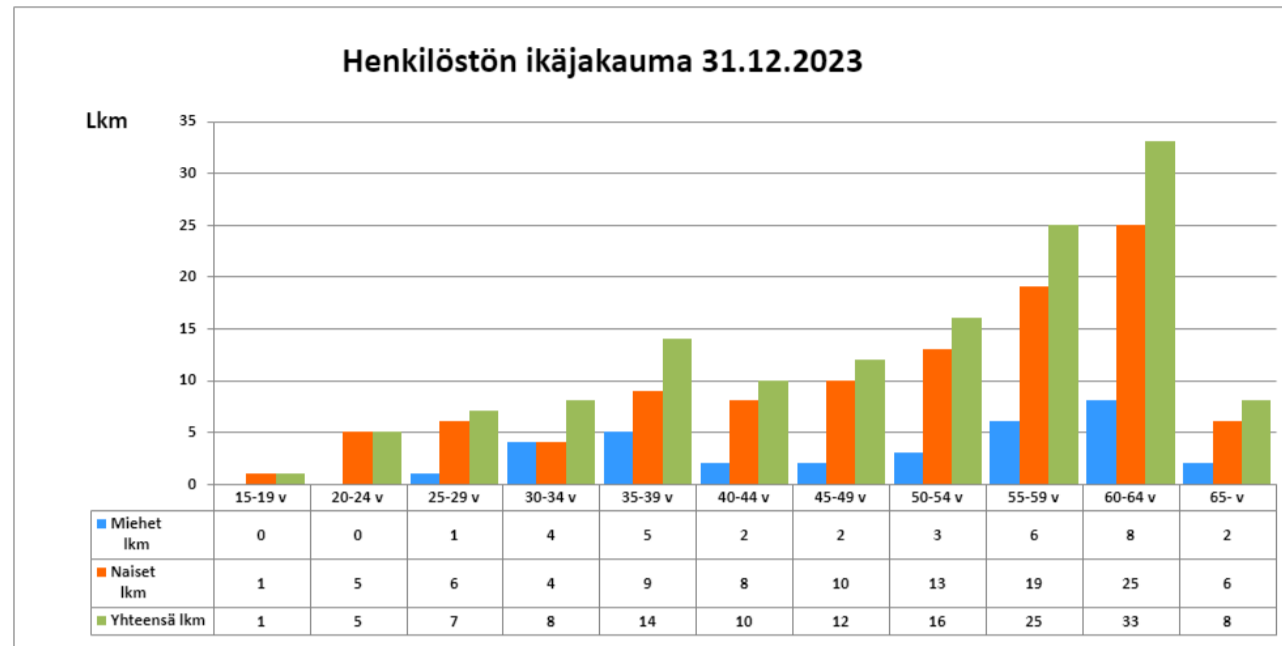
Työaikamuodot

- Yleistyöajan piiriin kuuluu noin 40 henkilöä.
- Opetustyön piiriin kuuluu 36 henkilöä sekä yli 40 kansalaisopiston sivutoimista tuntiopettajaa.
- Toimistotyöaikaan kuuluu 17 henkilöä.

Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma

- Koko henkilöstön ikäjakauma on kuvattu taulukossa 3.
- Koko henkilöstössä suurin ikäryhmä on 60-64 –vuotiaat
- Seuraavaksi suurin ikäryhmä on 55-59 - vuotiaat
- 31.12.2023 Sulkavan kunnan henkilöstön keski-ikä oli 50,1 vuotta.
- taulukossa on mukana 93 kunnan työntekijää ja 46 kansalaisopiston sivutoimista tuntiopettajaa 31.12.2023 tilanteen mukaan

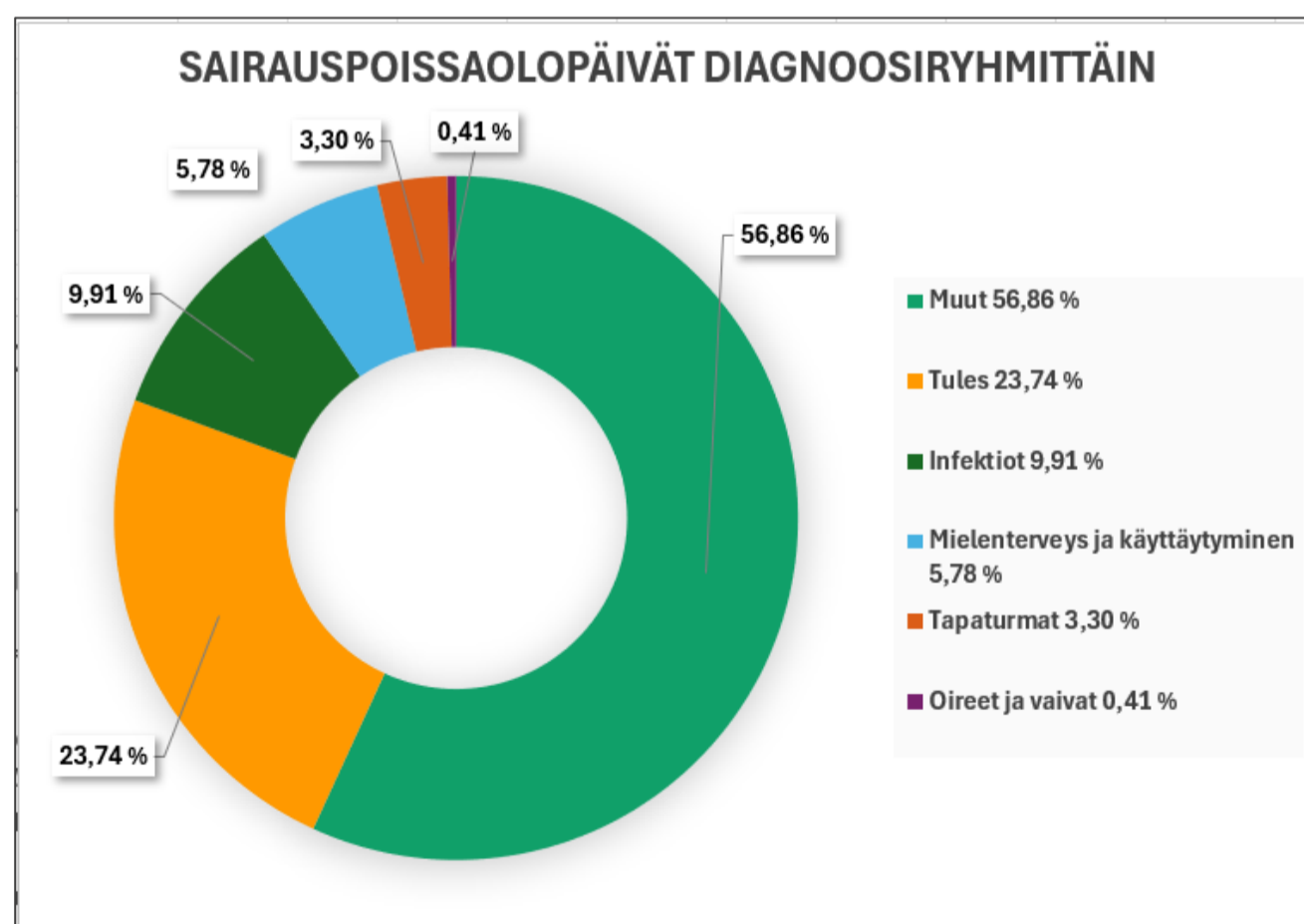
Taulukko 3

Sairauspoissaolot

- Henkilöiden sairastavuutta kuvaava tunnusluku vuonna 2023 oli 969 poissaolopäivää (v. 2022: 1808). Sairauspoissaolot vähenivät 839 poissaolopäivää edellisvuodesta. Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti oli keskimäärin 2,94, kun vuonna 2022 se oli 5,62.
- Sairauspoissaolojen seuranta ja analysointi on tärkeää, jotta voitaisiin toimia ennaltaehkäisevästi ja vaikuttaa sairauslomien syihin ja siten vähentää sairauspoissaolojen ja niistä aiheutuvien ongelmien määrää. Pitkät ja toistuvat sairauspoissaolot viittaavat heikentyneeseen työkykyyn. Sairauspoissaolojen hallinnan kehittämiseksi voidaan luoda työpaikalle yhteiset pelisäännöt. Huomiota kannattaa kiinnittää myös sairaana työskentelyyn. Tutkimusten mukaan yksilön tuottavuus voi vähentyä jopa kolmanneksen, jos töitä tehdään sairaana. (Manka: Henkilöstötunnusluvut johtamisen tukena)
- Sairauspoissaolojen seuranta jakamalla eri pituiset sairauspoissaolot ryhmiin antaa mahdollisuuden arvioida varhaisen tuen tarvetta ja toisaalta eläköitymisriskiä. Sairauspäivät kertovat siitä, kuinka paljon organisaatio menettää työaikaa sairauksien vuoksi. (Manka: Henkilöstötunnusluvut johtamisen tukena).
- Sairauspoissaolojen suurin ryhmä oli 1 – 3 päivän poissaolot.
- Terveysprosentti (osuus henkilöstöstä, joilla ei yhtään sairauspoissaoloa) 27 %

Sairauspoissaolopäivät diagnoosiryhmittäin

Yhteenlaskettu poissaolojen määrä 969 päivää vuonna 2023.

Ryhmään muut tilastoidaan omalla ilmoituksella olevat poissaolot, kuten infektiot ja flunssat, sekä syöpäsairaudet.

Työtapaturmat

- Vuonna 2023 sattui 6 työtapaturmaa, joista aiheutui 30 sairauspäivää.

- Vuonna 2022 sattui kaksi työtaturmaa, josta aiheutui 177 sairauspäivää.
- Vuonna 2021 sattui kolme työtaturmaa, joista ei aiheutunut yhtään sairauspäivää.
- Vuonna 2020 sattui kaksi työtaturmaa, josta aiheutui 9 sairauspäivää.
- Vuonna 2019 sattui kaksi työtaturmaa, josta aiheutui 15 sairauspäivää.
- Vuonna 2018 oli kolme työtaturmaa, josta aiheutui 19 sairauspäivää.

Koululaisten kesätyöt

- Sulkavan kunnan koululaisten kesätöihin haki yhteensä 16 nuorta. Kuntaan valittiin 11 nuorta.
- Kesätyöpaikkoja oli tarjolla ympäristöryhmässä, kirjastolla, kirpputorilla, varhaiskasvatuksessa ja leiriohjaajina.
- Vuoden 2023 kesätyöseteliä haki ja seteli myönnettiin 21 nuorelle. Maksatusta seteliä vastaan haki seitsemän yritystä yhteensä 16 nuorelle.

Palkkatuella työllistäminen

Palkkatuella työllistettiin vuoden 2023 aikana yhteensä 9 työntekijää eri pituisiin työsuhteisiin. Yhteensä v. 2023 aikaan sijoittui töitä 5 v 9 kk 13 pv.

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2023 oli 39.613 €.

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2022 olivat noin 23.435 €.

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2021 olivat noin 40.863 euroa.

Vuonna 2020 työterveyshuollon kustannukset olivat 39.000 euroa.

Yhteistoiminta

Yhteistoimintaa toteutetaan työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain mukaisesti. Yhteistyötoimikunta kokoontui kolme kertaa vuoden 2023 aikana.

Henkilöstökustannukset

Henkilöstömenot olivat vuonna 2023 yhteensä noin 4,6 milj. euroa.

3 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

3.1 KUNTATALOUDEN YLEISET NÄKYMÄT

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni vuonna 2022 hieman suhteessa kahteen aiempaan vuoteen, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos pohjautuu työllisyyden ja talouden hyvään kehitykseen ja siitä seuranneeseen verotulojen kasvuun. Kuntatalouden luvut paranivat viime vuonna merkittävästi myös kertaluonteisilla tekijöillä, kuten sote-kiinteistöjen myynneistä saaduilla tuloilla.

Kuntatalouden vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta, mutta oli edelleen yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Vuosikate laski vähiten yli 100 000 asukkaan kuntakoryhmässä, muissa ryhmissä lasku jatkui jo toista vuotta peräkkäin. Kuntatalouden eriytyminen näkyikin viime vuonna selkeästi suurten kaupunkien ja pienten kuntien välillä.

Kuntakonsernien lainakanta oli vuoden 2022 lopussa noin 43,5 mrd. euroa. Lainakanta kasvoi lähes 1,2 mrd. euroa edellisestä vuodesta, kun taas peruskuntien lainakanta väheni ensimmäistä kertaa koko 2000-luvun aikana. Tämä kertoo kehityksen, jossa merkittävät investoinnit ja toiminnot ovat siirtyneet yhä suuremmissa määrin kunnista konserniyhtiöissä, kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä toteuttavaksi. Eniten lainamäärä kasvoi yli 100 000 asukkaan kuntakonserneissa, jotka investoivat muita kuntia enemmän infra- ja elinkeinopoliittisiin kehittämishankkeisiin.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille.

Kuntien toimintamenot supistuivat sote-muutoksen vuoksi arviolta 50–60 prosenttia, mutta verotuloissa muutos oli verohäntien vuoksi pienempi.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmmin.

Korkokulujen kasvulta on suojannut pääosin kiinteäkorkoisten lainojen käyttäminen. Noin 50 kunnalla on lisäksi korolta suojaavia korkojohdannaisia. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, kun kiinteäkorkoisten lainojen korot tulevat tarkistettavaksi, vaikka markkinakorot ovatkin laskeneet huipultaan. Markkinakorkojen ei odoteta palaavan vuotta 2022 edeltävälle tasolle. Rahoitusmarkkinoiden tilanne kasvatti toisaalta kuntien korkotuottoja noin 100 miljoonalla.

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarviot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytyksen jatkumisesta viime vuonna.

Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022.

(Lähde: Kuntatalousohjelma vuosille 2024-2027, Valtiovarainministeriön julkaisu, syyskuu 2023, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-206-2>

<https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2024>)

3.2 SULKAVAN KUNNAN YLEISET NÄKYMÄT

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti hyvinvointialueiden käynnistyttyä vuoden 2023 alussa. Etelä-Savossa hyvinvointialue Eloisa aloitti toimintansa 1.1.2023. Sulkavan kunnalta siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen myötä noin 11 miljoonaa euroa pois palveluiden ostoista. Valtionosuudet vähenivät noin 9 miljoonaa euroa ja verotuloista väheni yli 4 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialue Eloisan vuokraamien tilojen vuokratuotot olivat yli 800.000 €.

Sulkavan kunnanvaltuusto hyväksyi 3.7.2023 § 32 Sulkavan Vanhustentukiyhdistys ry:n purkamisen. Yhdistys omisti noin 70 rivitaloasuntoa Sulkavalla.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman (28.1.2020 § 3). Kehittämissuunnitelman mukaisesti Sulkavan Vanhustentuki ry:lle on varattu optio siirtää asuntomassa Sulkavan Vuokratalot Oy:lle. Asia selvitettiin keuhään 2023 aikana ja todettiin, että on tarkoituksenmukaisinta, että Sulkavan kunta ottaa vastaan Sulkavan Vanhustentuki ry:n varat, velat ja sopimukset ja siirtää asuntomassa seuraavassa vaiheessa apporttina Sulkava Vuokratalot Oy:lle. Satunnaisissa tuotoissa oleva noin 206.000 € liittyy Sulkavan Vanhustentuki ry:n fuusioon.

Tulevien vuosien haasteita tulevat jatkossakin olemaan yleinen kustannuskehitys, lainojen korot, investoinnit ja korjausvelan hallinta. Tulopuolella mahdolliset tulevat valtionosuuksien ja verotulojen muutokset voivat vaikuttaa Sulkavan kunnan toimintaan.

3.3 SULKAVAN KUNNAN STRATEGIA

Sulkavan kunnan strategia vuosille 2022–2030 hyväksyttiin valtuustossa 15.12.2021:

3.4 SULKAVAN YLEINEN KEHITYS

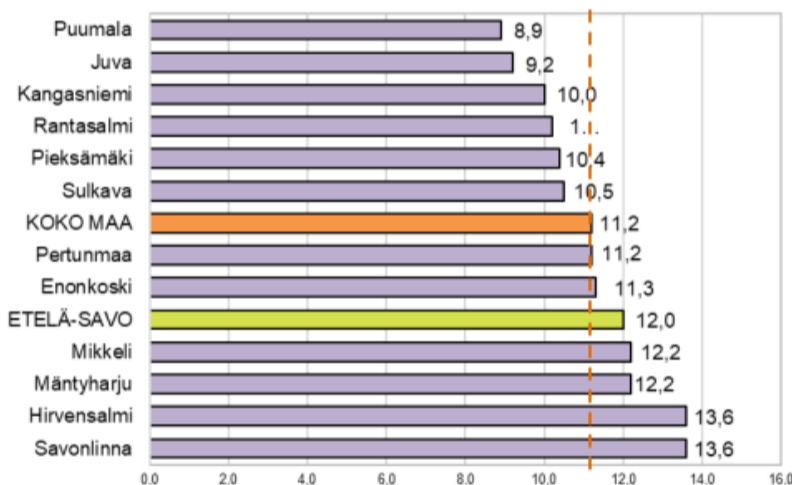
Väestömuutosten ennakkotietoja Etelä-Savossa 1.1. - 31.12.2023

	Väkiluku vuodenvaihte 2022/2023	Luonnollinen väestönmuutos			Muuttoliike							KOKONAIS- NETTOMUUTTO (F+I=J)	Väestönlisäys 1.1.-31.12.2023 (C+J=K)	Väkiluvun korjaus (L)	KOKONAISMUUTOS 1.1. - 31.12.2023 (K+L)	Kokonaismuutos, % 1.1. - 31.12.2023	Väkiluku ENNAKKO 31.12.2023
		(A)	(B)	(A+B=C)	(D)	(E)	(D+E=F)	(G)	(H)	(G+H=I)							
MIKKELIN SEUTUKUNTA	68 496	422	1 022	-600	2 595	2 851	-256	747	77	670	414	-186	-12	-198	-0,3	68 298	
Hirvensalmi	2 091	11	30	-19	96	145	-49	37	1	36	-13	-32	1	-31	-1,5	2 060	
Kangasniemi	5 154	25	99	-74	184	207	-23	59	1	58	35	-39	0	-39	-0,8	5 115	
Mikkeli	51 980	339	723	-384	1 921	2 068	-147	536	58	478	331	-53	-11	-64	-0,1	51 916	
Mäntyharju	5 564	24	109	-85	236	266	-30	78	3	75	45	-40	-2	-42	-0,8	5 522	
Pertunmaa	1 600	11	23	-12	58	85	-27	15	1	14	-13	-25	0	-25	-1,6	1 575	
Puumala	2 107	12	38	-26	100	80	20	22	13	9	29	3	0	3	0,1	2 110	
SAVOLINNIAN SEUTUKUNTA	39 109	179	628	-449	1 434	1 574	-140	326	22	304	164	-285	3	-282	-0,7	38 827	
Enonkoski	1 341	6	21	-15	67	79	-12	8	1	7	-5	-20	0	-20	-1,5	1 321	
Rantasalmi	3 308	16	60	-44	104	132	-28	59	0	59	31	-13	0	-13	-0,4	3 295	
Savonlinna	32 085	145	500	-355	1 157	1 261	-104	233	21	212	108	-247	4	-243	-0,8	31 842	
Sulkava	2 375	12	47	-35	106	102	4	26	0	26	30	-5	-1	-6	-0,3	2 369	
PIEKSÄMÄEN SEUTUKUNTA	22 846	119	363	-244	703	844	-141	317	7	310	169	-75	0	-75	-0,3	22 771	
Juva	5 769	29	95	-66	171	213	-42	69	0	69	27	-39	1	-38	-0,7	5 731	
Pieksämäki	17 077	90	268	-178	532	631	-99	248	7	241	142	-36	-1	-37	-0,2	17 040	
ETELÄ-SAVO	130 451	720	2 013	-1 293	4 732	5 269	-537	1 390	106	1 284	747	-546	-9	-555	-0,4	129 896	

Lähde: Tilastokeskus, 1.1.2023 aluejako

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain Etelä-Savossa 31.12.2023

7,5 - 9,9 (2)
10,0 - 12,4 (8)
12,5 - 14,9 (2)

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto, www.temtvollisyyskatsaus.fi

3.5 ARVIO RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Kuntatalous

Yleinen kustannuskehitys ja korkojen nousu kuormittavat kunnan käyttötaloutta. Valtion velkaantuessa on näköpiirissä, että kuntien vastuu lisääntyvät mm. työllisyysasioiden saralla, mutta rahoitus ei ole riittävä.

Kuntakonserni

Kuntakonsernin taloudellisesti merkittävät riskit ovat kunnan vesi- ja viemäriverkostossa. Kyseisen infran omistaa Sulkavan Palvelut Oy. Korjausvelan ja talouden tasapaino tulevat olemaan suurena haasteena yhtiölle alkaen. Sulkavan Vuokratalot Oy:n osalta tehdyt fuusiojärjestelyt ovat selkiyttäneet vuokra-asumisen kokonaistilannetta. Vanhustentuki ry:n fuusio vuokrataloyhtiöön on kesken.

4 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

- ❖ Hallintosäännössä säädetään riskienhallinnasta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin johtamista.
- ❖ Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.
- ❖ Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida ja varmentaa sisäisen valvonnan toimivuutta ja riskienhallinnan riittävyttä.
- ❖ Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.
- ❖ Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa. Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt.

Kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät:

1. Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä,
  2. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
  3. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
  4. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.
  5. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan,
  6. hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta,
  7. vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
  8. valmistelelee sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion.
- ❖ Kunnanjohtaja, toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
  - ❖ Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
  - ❖ Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

4.1 KUNNANHALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. toiminnalliset-, rahoitus- ja vahinkoriskit. Toiminnalliset riskit koskevat mm. henkilöstön osaamista ja saataavuutta, tietojärjestelmien toimivuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia. Rahoitusriskit voidaan ryhmitellä korko-, valuutta-, likviditeetti- ja luottoriskiksi.

Sulkavan kunnan sisäisen valvonnan kartoitus on tehty vuonna 2023. Sisäisen valvonnan kartoituksessa käsiteltiin seuraavia asioita sekä näistä aiheutuneita toimenpiteitä:

❖ *Henkilöstön osaamistaso ja sen ylläpitäminen sekä henkilöstön saatavuus avoimiin tehtäviin*

Henkilöstön osaamistaso ja sen ylläpitäminen ovat keskeisiä kunnan toiminnalle: Toiminnan jatkuvuuden kannalta on merkityksellistä, onko henkilöstöä saatavilla avoimiin vakituisiin ja määräaikaisiin tehtäviin. Toistaiseksi henkilökuntaa on ollut saatavilla ja kaikilla hallinnonaloilla on mahdollisuus koulutukseen.

❖ *Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen*

Kartoituksessa selvitettiin sisäisen valvonnan toimivuutta lakien ja päätösten sekä hyvän hallintotavan noudattamisessa erityisesti lakisäätteisissä tehtävissä ja erityisesti silloin, kun niiden noudattamisessa on havaittu puutteita. Tätä seurataan jatkuvasti ja ongelmiin reagoidaan, mikäli niitä ilmenee.

❖ *Tietojärjestelmien toimivuus.*

Kartoituksessa selvitettiin eri hallintokuntien kokemuksia tietojärjestelmien toimivuudesta. Tietojärjestelmien toimivuus on tärkeää ottaen huomioon, että moni asia toimii nykyään tietojärjestelmien kautta. Koulutusta tietoturvallisuuden liittyen on syytä lisätä jatkossa. Kunta on tehnyt tietohallintopalveluiden selvityksen eri järjestämisvaihtoehdoista.

❖ *Poikkeamat talousarvion raamiin nähden.*

Kartoituksessa käytiin tulosalueittain, onko talousarvion raamiin nähden ollut poikkeamia, ja jos niin, niin miksi ne ovat syntyneet.

❖ *Rahoitusriskit*

Näitä ovat esimerkiksi korkoherkkien lainojen osuus kunnan korollisista lainoista. Vahinkoriskinä tulee ilmoittaa, kuinka paljon kunta käyttää vakuutuksia vahinkojen ja toiminnan keskeytymisen varalta. Lisäksi on suositeltavaa antaa tieto keskeisistä oikeudenkäynneistä sekä muista mahdollisista oikeudellisista tai viranomaisen toimenpiteisiin liittyvistä riskeistä. Nousut korkotaso ja kunnan tuleva investointiohjelma muodostavat riskin kunnan ylivelkaantumiselle. Kunnan pitäisi muuttaa lyhytaikaisia lainoja pitkäaikaisiksi. Kunnalla on vahva tase, joka antaa puskuria. Tulevat rahoitusriskit liittyvät tulo-rahoituksen (verotulot, valtionosuudet) kehitykseen.

4.2 ARVIO RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN NYKYTILASTA

Kunnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan arviointiraportti 1.1. – 31.7.2023 ajalta on käsitelty kunnanhallituksessa 4.9.2023 § 184. Loppuvuoden osalta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan arviointiraportti käsitellään kunnanhallituksessa keväällä 2024.

5 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Kuntalain 6 §:ssä säädetään kuntakonsernista seuraavasti:

- ❖ Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Mitä kuntalaissa laissa säädetään kunnan tytäryhteisöstä, sovelletaan myös kunnan määräysvaltaan kuuluvaan säätiöön.
- ❖ Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.
- ❖ Kuntalain 114 § mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.
- ❖ Kuntalain 116 §:ssä kuntakonsernin tytäryhteisölle on annettu tiedonantovelvollisuus taloudestaan seuraavasti:
- ❖ Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

5.1 KUNTAKONSERNIN RAKENNE

SULKAVAN KUNTAKONSERNI 2023					
SULKAVAN KUNTA EMOYHTEISÖ konsernitilinpäätöksen laatija					
TYTÄRYHTEISÖT yhdistely rivi riviltä konsernitaseeseen keskinäinen omistus eliminoitu nimellis- eli pariarvomenetelmällä			KONSERNITASEESEEN YHDIS- TELTÄVÄT KUNTAYHTYMÄT yhdistetty peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa konsernitaseeseen		
OSUUS					
Sulkavan Vuokratalot Oy	100 %				Etelä-Savon Maakuntaliitto
Sulkavan Palvelut Oy	100 %				Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
Kiinteistö Oy Pieksunlahti	51 %				
Sulkavan kunnan osuus kuntayhtymien peruspääomasta:					
Kuntayhtymä					
	Osuudet			Omistusyhteisyydet:	
		31.12.2023	31.12.2022	As.Oy Salmenkangas	(kunnan osuus 23,38 %)
Etelä-Savon Maakuntaliitto ky		2,0480	2,0480	As.Oy Aapinrinne	(kunnan osuus 27,9 %)
Itä-Savon Sairaanhoidopiiri		0,00 %	7,85 %	Järvi-Saimaan Palvelut Oy	(kunnan osuus 23%)
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä		6,89805 %	6,89805 %		
Vaalijalan ky		0,00 %	1,2350110 %		
Sateenkaaren koulun kuntayhtymä		11,11 %	0,00 %		

5.2 KUNTAKONSERNIN OHJAUS

- ❖ Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.
- ❖ Sulkavan kunnan konserniohjeen 1.3 kohdan mukaan konsernijohto käy vuosittain tavoite- ja tulosarviokeskustelut tytäryhteisön johdon kanssa. Voimavarojen ohjauksessa pääpaino on tuloksellisuudella.
- ❖ Sulkavan kunnan konserniohjeen 1.4 kohdan mukaan kunnan ohjausvalta konserniin kuuluviin nähden pohjautuu seuraaville periaatteille:
  - 1) Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin, tarvittaessa kunnan edustajille annetaan ohjeita kunnan kannan ottamiseksi tärkeimpiin asioihin.
  - 2) Kunnanhallitus voi antaa yhtiö- ja vuosikokousedustajille ohjeita yhtiöiden hallitusten jäsenten ja tilintarkastajien valinnasta.

6 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA KÄSITTELY

6.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

- ❖ Kuntalain 113 § mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.
- ❖ Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.
- ❖ Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

6.2 TULOKSEN KÄSITTELY

- ❖ Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.
- ❖ Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.
- ❖ Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tulos on 127.543,90 euroa. Kunnanhallitus esittää, että tulokseen tehdään poistoeron vähennystä suunnitelman mukaan 4.698,28 euroa ja tilikauden ylijäämä 132.242,18 euroa kirjataan oman pääoman yli-/alijäämätilille.

II TOTEUTUMISVERTAILU

Luvussa kuvataan ja arvioidaan talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteumista käyttötalouden, tuloslaskelman, investointien ja rahoituksen osalta, sekä tarkastellaan valtuuston asettamien sitovuustasojen ylityksiä.

1 KÄYTTÖTALOUSOSA

2 VALTUUSTO (TOIMIELIN)

2.1 VALTUUSTO (TULOSALUE)

Tulosalue	Tulosityksikkö
100 VALTUUSTO	101 Vaalit 102 Valtuusto

Talous

TP 2023 VALTUUSTO

	TP 2023	TA 2023	Toteuma-%	Ylitys / alitus
TOIMINTATUOTOT	4 915	6 000	82 %	-1 085
TOIMINTAKULUT	-59 174	-80 042	74 %	20 868
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ (sitovuustaso valtuustoon nähden)	-54 259	-74 042	73 %	19 783

2.1.1 Vaalit 101 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
101 VAALIT	1010 Eduskuntavaalit 1011 Presidentinvaalit 1012 Kunnallisvaalit 1013 EU- vaalit 1014 Aluevaalit (1.1.2022 alkaen)

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakunta on lakisääteinen kunnallinen lautakunta, joka toimii sekä kuntavaaleissa että valtiollisissa vaaleissa. Keskusvaalilautakunnan toimintaa ohjaavat vaali- ja puoluelainsäädäntö.

Vuonna 2023 pidettiin eduskuntavaalit sunnuntaina 2.4.2023. Ennakköäänestysaika oli kotimaassa 22.- 28.3.2023 ja ulkomailla 22. - 25.3.2023.

Vaalilautakunta järjestää sekä ennakköäänestyksen että varsinaisen vaalipäivän äänestyksen.

Vastaava viranhaltija

Hallintojohtaja

Talous

	TA 2023 alkup	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1010 Vaalit					
Toimintatuotot	6 000	0	6 000	4 915	-1 085
Toimintakulut	-7 160	0	-7 160	-6 170	990
Tuotto-/kulujäämä	-1 160	0	-1 160	-1 255	-95

Toimintavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Vahvistetaan ja laajennetaan osallisuutta	Pidetään eduskuntavaalit: ennakköäänestys kotimaassa 22.-28.3.2023 ja ulkomailla 22.-25.3.2023 ja varsinainen vaalipäivä su 2.4.2023	Eduskuntavaalit pidettiin v. 2023.

2.1.2 Valtuusto 102 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
102 VALTUUSTO	1015 Valtuustotoimi 1016 Tarkastustoimi

Toiminta-ajatus

Kunnanvaltuusto toimii kunnan ylimpänä päätöksentekuelimenä, päättää toiminnan suuntalinjoista sekä kuntalaisille järjestettävien palveluiden määrästä ja laadusta. Valtuusto hyväksyy talousarviossa ja -suunnitelmassa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnan toimialoille sekä päättää toiminnan rahoituksesta. Kunnanhallitus vastaa kunnanvaltuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kunnanvaltuuston valitsevat lautakunnat järjestävät palvelut valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kuntalain mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Vastaava viranhaltija

Kunnanjohtaja

Talous

	TA 2023 alkup	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1020 Valtuusto					
Toimintakulut	-72 882	0	-72 882	-53 004	19 878
Tuotto-/kulujäämä	-72 882	0	-72 882	-53 004	19 878

Toimintavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Vakaa ja kestävä talous	Kunnan talouden ja toiminnan suunnittelussa huomioidaan talouden kantokyky.	Tilinpäätös vuodelta 2023 on ylijäämäinen.
Vahvistetaan ja laajennetaan osallisuutta	Valtuuston kokoukset striimataan (suoratoistetaan) verkkoon.	Toteutunut.

3 KUNNANHALLITUS (TOIMIELIN)

3.1 KUNNANHALLITUS 110 (TULOSALUE)

Tulosalue	Tulosityksikkö
110 KUNNANHALLITUS	112 Asuntotoimi 113 Kunnanhallitus 114 Työllistäminen 115 Elinkeinotoimi 116 Maaseututoimi 117 Joukkoliikenne 119 Tietoliikenne 120 Jätehuolto 124 Ympäristöterveydenhuolto

(118 Järvi-Saimaan palvelut on siirretty Rakennus- ja ympäristötoimen tulosalueelle vuoden 2023 alusta alkaen ja 124 ympäristöterveydenhuolto on lisätty tähän)

Talous

TP 2023 KUNNANHALLITUS				
	TP 2023	TA 2023	Toteuma-%	Ylitys / alitus
TOIMINTATUOTOT	791 404	474 180	167 %	317 224
TOIMINTAKULUT	-1 932 414	-1 729 816	112 %	-202 598
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ (sitovuustaso valtuustoon nähden)	-1 141 010	-1 255 636	91 %	114 626

3.1.1 Kunnanhallitus 113 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
113 Kunnanhallitus	1130 Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja 1131 Suomen kuntaliitto ym. osuudet 1132 Juhlat, merkkipäivät ym. menot 1133 Maa- ja metsätilat 1134 Vuokralle annetut alueet

1138 Perintövarat

Toiminta-ajatus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnanhallituksen tehtävänä on kuntalaissa säädetyn lisäksi valtuuston asettamien tavoitteiden puitteissa johtaa, valvoa ja arvioida kunnan hallintoa sekä vastata kunnallistaloudellisten ja muiden yleisten toimintaedellytysten säilymisestä huolehtimalla toiminnan ja talouden suunnittelusta. Kunnanhallitus vastaa myös elinkeinotoiminnan kehittämistä ja kunnan asuntoviranomaisena toimimisesta. Kunnanhallitus reagoi aktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa.

Vastaava viranhaltija

Kunnanjohtaja

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1130 Kunnanhallitus					
Toimintatuotot	182 000	0	182 000	211 093	29 093
Toimintakulut	-498 065	0	-498 065	-519 673	-21 608
Tuotto-/kulujäämä	-316 065	0	-316 065	-308 580	7 485

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Vakaa ja kestävä talous <ul style="list-style-type: none"> Säästetään käyttötaloudessa tekemällä asiat fiksusti 	Valmistellaan työllisyydenhoidon yhteistoiminta-aluetta 1.1.2024 alkaen. Valmistelussa tulee huomioida lähipalvelujen säilyminen Sulkavalla.	Työllisyyden yhteistoiminta-alueen valmistelu kesken, aloitus siirtyi vuodelle 2025 lainsäädännön valmistelusta johtuen.
Hyvinvoivat kuntalaiset <ul style="list-style-type: none"> Panostetaan edunvalvontaan Vahvistetaan ja laajennetaan osallisuutta 	<ul style="list-style-type: none"> Vuorovaikutuksen luominen hyvinvointialueen kanssa Vuoropuhelu saaristolainsäädännön valmistelun kanssa Edunvalvonta: tieverkon kunto ja vankila (hallitusohjelmataavoite) Perintövarojen käyttämisestä tehdään tarkempi käyttösunnitelma, joka tuodaan kunnanhallituksen hyväksyttäväksi vuosittain Asukkaiden kuuleminen 	<p>Hyvinvointialueen kanssa vuorovaikutuksen luomista tulee edelleen tehostaa.</p> <p>Saaristolainsäädännön valmistelun kanssa on käyty vuoropuhelua.</p> <p>Edunvalvontatyötä tehdään jatkuvasti.</p> <p>Perintövarojen käyttämisestä tehdään vuosittain käyttösunnitelma.</p> <p>Asukkaille järjestettiin kuulemistilaisuuksia ja tullaan järjestämään jatkossakin.</p>
Vireä elinkeinoelämä <ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan työn tekeminen ja yritystoiminnan edellytyksiä 	<ul style="list-style-type: none"> Päätöksenteossa huomioidaan yrittäjävaikutusten arviointi Ostolaskudatan julkaisu Elinvoimalupauksen toteutuminen 	<ul style="list-style-type: none"> Yrittäjävaikutusten arviointi on huomioitu päätöksenteossa. Ostolaskudata on julkaistu. Elinvoimalupaus on toteutunut.

3.1.2 Asuntotoimi 112 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
112 ASUNTOTOIMI 1.1.2017 >	1120 Asuntopalvelut (ennen 4003)
	1121 As Oy.t
	1124 Sulkavan vanhustentuki ry

Toiminta-ajatus

Kunnanhallitus toimii kunnan asuntoviranomaisena. Asuntojen vuokrauksesta päättää hallintosäännössä määrätty viranhaltija.

Vastaava viranhaltija

Kiinteistöpäällikkö, 1.9.2023 alkaen tekninen johtaja.

Toimintojen kuvaus

Tulosityksikössä on seuraavat kustannuspaikat:

- 1120 Asuntopalvelut: Hoivakodin vuokratuotot Kaartilankoskella.
- 1121 As Oy:t: kunnan omistamien yksittäisten asunto-osakkeiden vuokratuotot
- 1124 Sulkavan vanhustentuki ry, fuusiossa siirtynyt kunnalle

Lisäksi kuntakonserniin kuuluu Sulkavan Vuokratalot Oy, yhteensä 105 asuntoa, jota ei huomioida kunnan talousarviossa. Sulkavan vuokratalot Oy yhdistetään kunnan konsernitilipäätökseen.

Talous

	TA 2023 alkup	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1120 Asuntopalvelut					
Toimintatuotot	78 000	0	78 000	144 526	66 526
Toimintakulut	-74 529	0	-74 529	-183 634	-109 105
Tuotto-/kulujäämä	3 471	0	3 471	-39 107	-42 578

Vuoden 2023 aikana Sulkavan vanhustentuki ry fuusioitiin kunnalle.

Toimintavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Vakaa ja kestävä talous <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tehdään tarpeelliset tulevaisuusinvestoinnit ▪ Säästetään käyttötaloudessa tekemällä asiat fiksusti 	Päivitetään vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma ja arvioidaan vuokra-asuntotarvetta kunnassa. Varmistetaan siitä, että paikkakunnalta löytyy eri asumisen vaihtoehtoja ja eri tasoista asumista. <ul style="list-style-type: none"> • selvitetään uudenlaisia asumismalleja ja mahdollisuuksia Myydään tyhjillään olevia asunto-osakkeita huutokaupalla. Selvitetään Koskela-kiinteistön jatkokäyttö (ent. Hoivakoti Koskela)	Vuokra-asumisen kehittämissuunnitelmaa ollaan päivittämässä. Tyhjien vuokra-asuntojen myymistä edistetään. Koskela kiinteistö on myyty.
Vireä elinkeinoelämä <ul style="list-style-type: none"> ▪ vahvistetaan työn tekemisen ja yritystoiminnan edellytyksiä 	Varmistetaan siitä, että kuntaan tuleville työntekijöille on tarjolla asuntoja.	Kunnassa on vapaita vuokra-asuntoja tarjolla.

3.1.3 Työelämäpalvelut 114 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
114 Työelämäpalvelut	1140 Työelämäpalvelut 1142 Nuorten työllistäminen 1144 Työmarkkinatuen rahoitusosuus

Toiminta-ajatus

”Olemme kuntalaisia varten laajasti työelämää koskevissa tilanteissa. Ohjaamme asiakkaat oikealle taholle.”

Tulosityksikössä toimivat kunnan työelämäpalvelut kokonaisuutena: tuotamme palvelua niin työnhakijoille kuin yrityksille. Työelämäpalvelut ja elinkeinopalvelut muodostavat yhdessä kasvupalvelutiimin. Tulosityksikkö koordinoi kesätyöllistämistä kunnan eri yksiköissä ja muiden työnantajien kesätyöllistämisen tukemisessa, toimii sisäisenä asiantuntijana työllistämiseen liittyvissä asioissa ja tuottaa palveluja mm. kirpputorin ja ympäristöryhmän kautta. Työelämäpalvelut ovat osaltaan toteuttamassa yhteisöllisyyttä eri tavoin, esimerkiksi yhteisruokailujen kautta.

Työllistäminen (palkkatukirahat) -kustannuspaikalta maksetaan työllistämiseen liittyvät kustannukset. Nuorten työllistäminen -kustannuspaikalta maksetaan kunnassa kesätoita tekevien nuorten palkat, harjoittelijoiden palkat sekä nuorten työllistämiseksi tehtävien kumppanuussopimuksien ja kesätyösetelien kulut.

Kuntouttava työtoiminta 1,0 htv siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023. Lisäksi TYP-työ 0,5 henkilövuotta siirtyi hyvinvointialueelle (vaikutus kustannuspaikalla 1140).

Vastaava viranhaltija

Kunnanjohtaja

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1140 Työelämäpalvelut					
Toimintatuotot	55 000	0	55 000	93 493	38 493
Toimintakulut	-320 003	0	-320 003	-311 588	8 415
Tuotto-/kulujäämä	-265 003	0	-265 003	-218 095	46 908

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Vakaa ja kestävä talous <ul style="list-style-type: none"> säästetään käyttötaloudessa tekemällä asiat fiksusti 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan ympäristöryhmän yhteensovittaminen asuntoremonttien kanssa. Työllisyyskoordinaattorin rekrytointi Työelämäpalveluiden palvelukuvauksen päivitys Työttömien työkykyarvioinnista tehdään tarkempi sopimus Eloisan / Terveystalon kanssa. 	<p>Kunnan ympäristöryhmä on ollut toteuttamassa asuntoremontteja.</p> <p>Työllisyysvalmentaja on rekrytoitu.</p> <p>Työelämäpalveluiden palvelukuvausta ei ole tehty.</p> <p>Työttömien työkykyarvioinnista on tehty sopimus Terveystalon kanssa.</p>
Hyvinvoivat kuntalaiset <ul style="list-style-type: none"> vahvistetaan ja laajennetaan osallisuutta 	<ul style="list-style-type: none"> Työyhteisö kunnassa on vastaanottava ja perehdyttämiseen ja työelämätaitojen kehittämiseen panostetaan Nuorten kesätyöllistäminen 	<p>Toteutunut.</p> <p>Toteutunut.</p>
Vireä elinkeinoelämä <ul style="list-style-type: none"> parannetaan työn tekemisen ja yritystoiminnan edellytyksiä 	<ul style="list-style-type: none"> Ohjataan palkkatukityöllistettäviä paikallisille yrityksille 	<p>Palkkatukityöllistettäviä on ohjattu paikallisille yrityksille; työllistettävien ja tehtävien kohtaamiset eivät ole kohdanneet.</p>

Mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	TP2023
Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä	137 000 €	109 000 €	105 000 €
Kunnan työttömyysprosentti 31.12.	11,7 %	8,5 %	10,5 %

3.1.4 Elinkeinotoimi 115 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
115 Elinkeinotoimi	1150 Hallinto/matkailu ja markkinointi 1151 Viestintä ja osallisuus 1152 Elinkeinojen kehittämishankkeet 1154 Yritysryhmähanke 1159 Kunnan koronatuki yrityksille

Toiminta-ajatus

Elinkeinotoimi vastaa omalta osaltaan Sulkavan elinkeinojen kehittämisestä ja kunnan yleisestä elinvoimaisuudesta. Elinkeinotoimen erityisenä roolina on uusien asukkaiden ja vapaa-ajan sulkavalaisten osallistaminen, pitovoimasta huolehtiminen ja tästä kaikesta kertominen ulospäin. Toimeen on selkeytetty mukaan myös kuntalaisten osallisuus ja kunnan viestintä. Tulosityksikkö koordinoi kunnan markkinointi- ja viestintätoimintoja ja -materiaaleja.

Elinkeinotoimi vastaa yritystoiminnan tukemisesta ja aktivoimisesta. Suomen Yrittäjät ry kartoittaa Kuntabarometri -kyselyllä joka toinen vuosi kuntien ja yrittäjien yhteistyötä sekä elinkeinopolitiikan tilaa valtakunnallisesti, alueellisesti ja kuntakohtaisesti. Sulkavan kunta on palkittu kunniainnalla Etelä-Savon yrittäjävälisissä kunnissa –kilpailussa vuonna 2019 ja menestyi Suomen Yrittäjien Kuntabarometrissa 2020.

Elinkeinotoimeen kuuluvat myös kunnan matkailuasiat. Matkailun näkökulmasta suurin panostus on Saimaa Geopark ja kunnan muiden ominaispiirteiden, erityisesti luontomatkailun, nosto.

Tulosityksikkö valmistelee elinkeinoja kehittävät hankkeet päätöksentekoon ja vastaa hankkeiden koordinoimisesta kuntaorganisaatiossa.

Elinkeinotoimi tekee tiivistä yhteistyötä kunnan työelämäpalvelujen kanssa. Elinkeinotoimi ja työelämäpalvelut muodostavat yhdessä kasvupalvelutiimin.

Vastaava viranhaltija

Kunnanjohtaja

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1150 Elinkeinotoimi					
Toimintatuotot	3 000	0	3 000	29 574	26 574
Toimintakulut	-327 733	0	-327 733	-332 997	-5 264
Tuotto-/kulujäämä	-324 733	0	-324 733	-303 423	21 309

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
<p>Vakaa ja kestävä talous</p> <ul style="list-style-type: none"> - vahvistetaan veropohjaa veroja korottamatta - 	<ul style="list-style-type: none"> - Matkailutoiminnan kehittäminen tuetu- tuen ympärivuotiseen aktiiviseen tapahtu- makenttään - Yritystoiminnan investoinnit Sulkavalla - Uusien yritysten perustaminen ja yrittäjä- vaihdojen onnistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> - ympärivuotiset tapahtumat ovat lisääntyneet sekä yritys- että yhdistyskentällä. Kunta on myö- tävaikuttanut tapahtumien toteutumiseen mm. koordinointi- ja viestintätuella - yhteistyö Sulkavan Matkailu ry:n kanssa mm. vi- sitsulkava.fi matkailusivujen kautta. - Markkinointiyhteistyö Sulkavan soutu- jen kanssa mm. näkyvyys MTV3:n Huomenta Suomessa - Itä-Savon Uusyrityskeskusten ja SavonLuotsi Leader ry:n neuvontapäivät kunnanvirastolla ovat osoittaneet onnistuneiksi. -Uusia yrityksiä perustettu 10. - Maaseuturahaston tukien haku lisäänty- nyt ja yritysten liikevaihto on kasvanut +21 % (Lähde: MDI kuntakortti)
<p>Hyvinvoivat kuntalaiset</p> <ul style="list-style-type: none"> - vahvistetaan ja laajennetaan osallisuutta 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan viestintä- ja markkinointikoordi- naattorin aloittaminen <ul style="list-style-type: none"> o päivitetään kunnan markkinointi- ja viestintäsuunnitelma ja siihen liittyvät toimenpidesuunnitelmat o asukashankinta o koulutusta ”Sulkava-markkinoin- tiin” -> jokainen on kunnan ”myyjä” 	<p>Kunnan viestintä- ja markkinointikoordinaattori oli töissä melkein koko 2023 vuoden. Markki- nointi- ja viestintäsuunnitelma valmistunut. Toi- menpiteitä markkinoinnin osalta tehty useita vuoden aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuntaan muuttanut useita perheitä ulkomailta - Toimijoille järjestettiin kaksi koulutustilaisuutta Canva:n käytöstä, jolla helppo tehdä sähköisiä il- moituksia infotauluihin. Näin jokainen toimija voi tehdä omaa Sulkavatytään
<p>Vireä elinkeinoelämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - vahvistetaan työn tekemisen ja yritystoi- minnan edellytyksiä - panostetaan matkailualan kehittämiseen - parannetaan etätöiden tekemisen olosuh- teita 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan viestinnässä ja markkinoinnissa tehdään yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa - Kunnan sähköiset infotaulut käyttöön - Osallistuminen Lieviskäljoen alueen me- lontamahdollisuuksien kehittämiseen - Outdoor Active -käyttöönotto - Matkailun kehittämistä arvioidaan tammi- kuussa 2023 päättyvän alueellisen matkai- lun kehittämisen esiselvityshankkeen lop- puraportin pohjalta. - Varmistetaan siitä, että kunnassa on riit- tävästi soveltuvia etätyöskentelytiloja käy- tettävissä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunta tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten yrit- täjien kanssa - sähköiset infotaulut on otettu hyvin käyttöön kirkonkylällä, Lohilahden torilla ja kirjastossa. - Lieviskäljoen melontahankkeessa olemme mu- kana, Puumalan kunta hakenut hankerahaa ELY- keskuksesta - Outdoor Active tunnuksia ei ole haettu kunnalle omia. Aktiviteetteja saatu OA:een mm. Saimaa Geoparkin kautta - etätyöskentelytiloja on kirjastolla ja kunnanvi- rastolla. Käyttäjää molemmissa paikoissa on riittä- nyt. - Kuntalaisten olohuone on ollut aktiivisessa käy- tössä.

3.1.5 Maaseututoimi 116 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
116 Maaseututoimi	1160 Maaseututoimi

Toiminta-ajatus

Maaseutuhallinto on Rantasalmen kunnan alainen palvelu- ja tulosityksikkö, joka hoitaa maaseutuhallinnon viranomaistehtävät Joroisten, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien alueella. Asiakaspalvelupisteet toimivat kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Sulkavan toimipisteessä työskentelee toimistosih-teeri (30 % työaika).

Vuoden 2023 alusta noudatettavat uudet tukiehdot tuovat merkittäviä muutoksia maataloustukihallinnon järjestelmään. Osa valvonnasta korvautuu hallinnon ja viljelijän välisellä vuoropuhelulla, jossa viljelijällä on mahdollisuus muuttaa tukihakemusta koko kasvukauden ajan ilman sanktioita. Vuoropuhelua hoidetaan muun muassa uudella vipumobiili-sovelluksella. Uusien tukiehtojen ja teknisen osaamisen varmistamisella tuetaan alueen maatalojen elinvoimaa.

Vastaava viranhaltija

Hallintojohtaja

Talous

	TA 2023 alkup	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1160 Maaseututoimi					
Toimintatuotot	14 000	0	14 000	14 124	124
Toimintakulut	-64 374	0	-64 374	-58 498	5 876
Tuotto-/kulujäämä	-50 374	0	-50 374	-44 374	6 000

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Vireä elinkeinoelämä - vahvistetaan työn tekemisen ja yritystoiminnan edellytyksiä	Maatalousyrittäjien tiedonsaanti uuden ohjelmakauden ehdoista varmistetaan riittävällä koulutuksella ja tiedottamisella. Viljelijöitä kannustetaan hyödyntämään uudenlaista vuoropuhelun mahdollisuutta hallinnon ja viljelijöiden kesken.	Live-viljelijätukikoulutukset Elyn kanssa järjestettiin Etelä-Savon kaupungeissa. Yt-alueen omat viljelijäkoulutukset järjestettiin kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Ohjelmakauden muutoksista on kirjoitettu paikallislehtiin. Maataloushallinnolle luotin omat facebook-sivut sekä tietoa on jaettu myös sähköpostitse. Sähköpostittomille on lähetetty kirjepostia, jossa on kerrottu haun muuttumisesta kokonaan sähköiseksi. Koko kesän jatkuvasta hakemuksen muutosmahdollisuudesta sekä uudesta vipumobiilisovelluksesta on kerrottu koulutuksissa ja lehtikirjoituksin. Vipumobiilin lataamiseen ja käyttöön sekä muuhunkin sähköiseen asiointiin on saanut tarvittaessa henkilökohtaista opastusta maaseutupäälliköltä.

3.1.6 Joukkoliikenne 117 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
117 Joukkoliikenne	1170 Joukkoliikenne 1171 Seutuliiikenne

Toiminta-ajatus

Kunta osallistuu ELY-keskuksen joukkoliikenteen kilpailuttamiseen erillisen rahoitussuunnitelman mukaisesti. Lisäksi kunta on järjestänyt kuntalaisille asiointiliikennettä, jota ajetaan haja-asutusalueelta keskustaan.

Vastaava viranhaltija

Hallintojohtaja

Talous

	TA 2023 alkup	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1170 Joukkoliikenne					
Toimintakulut	-51 000	0	-51 000	-80 325	-29 325
Tuotto-/kulujäämä	-51 000	0	-51 000	-80 325	-29 325

Sekä joukkoliikenteen että asiointiliikenteen kustannukset ovat ylittyneet.

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Parannetaan kuntalaisten hyvinvointia ja asukastytyvääisyyttä.	Vuoropuhelu kuntalaisten ja kuljettajien kanssa joukkoliikenteen / asiointiliikenteen kehittämiseksi.	Vuoropuhelua on käyty kuntalaisten ja kuljettajien kanssa joukkoliikenteen /asiointiliikenteen kehittämiseksi.
Panostetaan matkailualan kehittämiseen.	Aktiivinen vaikuttaminen julkisen liikenteen palveluiden säilyttämiseksi.	Julkisen liikenteen palveluiden säilyttämiseksi on vaikutettu aktiivisesti.

3.1.7 Tietohallinto 119 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
119 Tietoliikenne	1190 Tietoliikenne

Toiminta-ajatus

Tietohallinto on tukipalvelu kunnan toiminnoille.

Vastaava viranhaltija

Hallintojohtaja

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1190 Tietohallinto					
Toimintatuotot	142 180	0	142 180	298 594	156 414
Toimintakulut	-225 112	0	-225 112	-294 983	-69 871
Tuotto-/kulujäämä	-82 932	0	-82 932	3 610	86 543

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Säästetään käyttötaloudessa.	Kokonaisarkkitehtuurin selvittäminen, keskitetyt ohjelmistohankinnat isomman hankintayksikön (Meita Oy) kanssa. Kustannusten läpikäynti ja kustannustenjaon tarkastus	Kokonaisarkkitehtuurin selvittäminen on tehty. Kustannukset on käyty läpi, kustannustenjaon tarkastus on kesken.
Vahvistetaan kuntalaisten osallisuutta.	Parannetaan kunnan sähköistä asiointia.	Kunnan sähköistä asiointia on parannettu.
Parannetaan etätöiden tekemisen olosuhteita.	Kiinteät työasemat korvataan kannettavilla tietokoneilla.	Kiinteät työasemat on korvattu kannettavilla tietokoneilla.

3.1.8 Jätehuolto 120 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
120 Jätehuolto	1201 Jätehuoltopalvelut 1202 Jätehuollon viranomaismaksut

Toiminta-ajatus

Kunnan on voimassa olevan jätelain mukaan järjestettävä asumisessa syntyvän jätteen sekä sosiaali- ja terveyspalveluissa ja koulutustoiminnassa ja julkisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen käsittely.

Jätehuoltoviranomaisena toimii Savonlinnan seudun alueellinen jätelautakunta.

Vastaava viranhaltija

Kiinteistöpäällikkö, 1.9.2023 alkaen tekninen johtaja.

Toimintojen kuvaus

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1200 Jätehuolto					
Toimintakulut	-5 000	0	-5 000	-9 147	-4 147
Tuotto-/kulujäämä	-5 000	0	-5 000	-9 147	-4 147

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutumisen
Säästetään käyttötaloudessa.	Jätehuollon viranomaistehtävät siirretään 1.1.2023 alkaen Savonlinnan seudun alueelliselle jätelautakunnalle.	Toteutunut
Taataan kuntalaisille tarkoituksenmukaiset peruspalvelut.	Pidetään yllä kunnan vastuulle jäävää haravointi- ja risujätepistettä Teollisuustiellä.	Toteutunut

3.1.9 Ympäristöterveydenhuolto 124 (tulosityksikkö)

Toiminta-ajatus

Savonlinnan kaupunki toimii ympäristöterveydenhuollon vastuukuntana Savonlinnan, Sulkavan, Enonkosken, Juvan, Puumalan ja Rantasalmen kuntien kesken tehdyn sopimuksen mukaisesti 1.1.2023 alkaen. Tehtävät siirtyivät Sosterilta kuntayhtymän lakatessa.

Sopimuksen mukaiset tehtävät:

- Kansanterveyslaki 66/1972
- Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 410/2009
- Terveysturvallisuuslaki 763/1994
- Elintarvikelaki 297/2021
- Eläinlääkintähuoltolaki 765/2009, luonnos uudeksi eläinlääkintähuoltolaiksi
- Tupakkalaki 549/2016
- Lääkelaki 395/1987; 54 a Nikotiinivalmisteiden myynti (22/2006)

Vastaava viranhaltija:

Kunnanjohtaja

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1240 Ympäristöterveydenhuolto					
Toimintakulut	-164 000	0	-164 000	-141 570	22 430
Tuotto-/kulujäämä	-164 000	0	-164 000	-141 570	22 430

3.2 YLEIS- JA TALOUSHALLINTO 120 (TULOSALUE)

Tulosalue	Tulosityksikkö
120 YLEIS- JA TALOUSHALLINTO	121 Hallinto/Talousohjelmat 123 Henkilöstötoimi

Talous

TP 2023 YLEIS- JA TALOUSHALLINTO

	TP 2023	TA 2023	Toteuma-%	Ylitys / alitus
TOIMINTATUOTOT	46 310	43 000	108 %	3 310
TOIMINTAKULUT	-647 208	-648 544	100 %	1 336
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ (sitovuustaso valtuustoon nähden)	-600 898	-605 544	99 %	4 645

3.2.1 Hallintopalvelut / talousohjelmat 121 (tulosityksikkö)

Toiminta-ajatus

Tulosalueen tehtävänä on vastata kunnan yleishallinnosta, valtuuston ja kunnanhallituksen asioiden valmistelusta, täytäntöönpanosta, vaaleista, talouden hoidosta, henkilöstöhallinnosta, sekä kunnan muista tehtävistä, joita ei ole määrätty jonkun muun hallinnonalan tehtäväksi.

Taloustoimen toiminta-ajatuksena on tukea kunnan johtamista, päätöksentekijöitä ja palveluntuottajia huolehtimalla talousohjelmuista, rahoituksesta, taloussuunnittelusta sekä talous- ja hankintapalveluista.

Kirjanpito valmistelee talousarvion ja taloussuunnitelman, hoitaa kirjanpidon ja rahaliikenteen sekä laatii tilinpäätöksen. Palkanlaskenta huolehtii henkilökunnan ja luottamushenkilöiden palkat ja kokouspalkkiot.

Vastaava viranhaltija:

Hallintojohtaja

Toimintojen kuvaus

Hallintopalvelut vastaavat valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, vaaleista, henkilöstöhallinnosta, asuntoasioista, arkistotoimesta ja keskushallinnon toimistotehtävistä.

Yhteispalvelu on tapa tarjota julkishallinnon ja muita palveluja keskitetysti yhdestä palvelupisteestä. Kunnan ja valtion palveluntuottajien yhteistyöllä voidaan turvata monipuoliset ja laadukkaat palvelut ja varmistaa niiden riittävä saatavuus niin haja-asutusalueilla kuin taajamissa. Sulkavan yhteispalvelupisteessä toimii Kela, Poliisi, TE-toimisto, Maistraatti, oikeusaputoimisto ja Vero.

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1210 Yleis- ja taloushallinto					
Toimintatuotot	23 000	0	23 000	19 958	-3 042
Toimintakulut	-537 853	0	-537 853	-540 910	-3 058
Tuotto-/kulujäämä	-514 853	0	-514 853	-520 952	-6 100

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Säästetään käyttötaloudessa.	Prosessien tarkastelu ja sähköisten palvelujen lisääminen	Prosesseja on tarkasteltu ja sähköisiä palveluja on lisätty.
Vahvistetaan ja laajennetaan kuntalaisten osallisuutta.	Eduskuntavaalit huhtikuussa 2023.	Eduskuntavaalit pidettiin huhtikuussa 2023.
Parannetaan etätöiden tekemisen mahdollisuutta.	Prosessien tarkastelu ja sähköisten palvelujen lisääminen.	Prosessien on tarkasteltu ja sähköisiä palveluja on lisätty.

3.2.2 Henkilöstötoimi 123 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
123 Henkilöstötoimi	1230 Yhteistyötoimikunta 1231 Työsuojelu 1232 Tykytoiminta 1233 Työterveyshuolto 1234 Työmarkkinasopimustoiminta 1235 Kunnallinen työmarkkinalaitos

Vastaava viranhaltija

Hallintojohtaja

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1230 Henkilöstötoimi					
Toimintatuotot	20 000	0	20 000	26 351	6 351
Toimintakulut	-110 691	0	-110 691	-106 298	4 393
Tuotto-/kulujäämä	-90 691	0	-90 691	-79 946	10 745

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Sulkava on haluttu työnantaja.	Terve työ, hyvinvoiva ihminen, toimiva työyhteisö, aktiivinen johtaminen – Terve työpaikka mallin jalkautusta jatketaan työterveyshuollon kanssa. Otetaan käyttöön henkilöstön hyvinvointia tukeva sähköinen "maksukortti".	Työterveyshuollon kanssa jatketaan yhteistyötä Terve työpaikka mallin työstämisen kanssa. Henkilöstön hyvinvointia tukeva sähköinen maksukortti otettiin käyttöön.
Taataan kuntalaisille tarkoituksenmukaiset peruspalvelut.	Osaavan henkilöstön kautta taataan kuntalaisille tarkoituksenmukaiset peruspalvelut.	Rekrytoitiin osaavaa ja päteviä henkilöitä ja pidetään yllä henkilöstön osaamista.
Parannetaan etätöiden tekemisen mahdollisuutta.	Prosessien sähköistäminen. Järjestetään työntekijöille tarpeellista koulutusta.	Työntekijöille on järjestetty tarpeellista koulutusta.

Toiminnan kuvaus

Työsuojelu 1231 (kustannuspaikka)

Työsuojelu vastaa kunnan henkilöstön työsuojelusta, työkykyä ylläpitävästä toiminnasta ja henkilöstölle ostopalveluna ostetusta työterveyshuollon järjestämisestä mm. työturvallisuuslain, työturvallisuusasetuksen ja työsuojelun valvontalain mukaisesti. Tavoitteena on luoda henkilöstön työskentelyyn riittävän hyvä turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö.

6.2.1 Tyky-toiminta 1232 (kustannuspaikka)

Työkykyä ylläpitävän toiminnan tavoitteena on aktivoida henkilöstöä omatoimiseen työkyvystään huolehtimiseen, vaikuttaa työtapaturmien ja sairauspoissaolojen mahdollisimman alhaalla pysymiseen ja estää liian varhaista työkyvyn alenemaa. Työnantaja tarjoaa mahdollisuuksia kuntosalitoimintaan sekä ryhmäliikuntamuotojen ylläpitämiseen.

6.2.2 Työterveyshuolto 1233 (kustannuspaikka)

Työterveyshuollon palvelut järjestetään kunnan henkilöstölle ostopalveluna Terveystalo Oy:ltä. Yleistavoitteena on palvelun toimivuus ja saatavuus lähipalveluna paikkakunnalla. Henkilöstön määräaikaiset tarkastukset yms. työterveyshuollon palvelut jatkuvat toiminnallisten tavoitteiden osalta ennallaan.

3.3. TEKNISET PALVELUT (TULOSALUE)

Tulosalue	Tulosyksikkö
400 Tekniset palvelut	401 Rakennus- ja ympäristövalvonta 402 Palo- ja pelastustoimi 403 Teknisen toimen eläkemaksut 118 Tekniset palvelut

Talous

TP 2023 Tekniset palvelut

	TP 2023	TA 2023	Toteuma-%	Ylitys / alitus
TOIMINTATUOTOT	2 141 578	2 009 740	107 %	131 838
TOIMINTAKULUT	-2 136 459	-1 976 261	108 %	-160 198
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ (sitovuustaso valtuustoon nähden)	5 119	33 479	15 %	-28 360

Selitys: Korjattu Lohilahden lämpölaitosta, jota ei oltu budjetoitu. Rakennusten käyttökustannusten nousu näkyy myös toimintakuluissa.

3.3.1 Rakennustoimisto 401 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
401 Rakennustoimisto	4001 Rakennusvalvonta 4002 Ympäristövalvonta 4007 Yksityistieavustukset

Toiminta-ajatus

Ympäristölautakunnan toimialaan kuuluvat rakennusvalvonta, ympäristövalvonta sekä yksityistieasiat.

Sulkavan ja Rantasalmen kuntien keskinäinen sopimus rakennus- ja ympäristövalvonnan yhteistyöstä on päättynyt 31.8.2023. Sulkavan kunta on järjestänyt rakennustarkastajan tehtävät 1.9.2023 alkaen omana työnä ja ympäristösihteerin tehtävät yhteistyössä Puumalan kunnan kanssa.

Vastaava viranhaltija

1.9.2023 alkaen tekninen johtaja

Talouden toteutuminen

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K4010 Rakennus- ja ympäristövalvonta					
Toimintatuotot	70 000	0	70 000	57 074	-12 926
Toimintakulut	-331 005	0	-331 005	-314 674	16 331
Tuotto-/kulujäämä	-261 005	0	-261 005	-257 600	3 405

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Vahvistetaan veropohjaa veroja korottamatta.	Jatketaan rakennusrekisterin laadunparannustyötä.	Toteutui ja kehitystyö jatkuu.
Parannetaan kuntalaisten hyvinvointia ja asiakastyytyväisyyttä	Ryhti-hanke (rakennetun ympäristön tiedon digitalisaatio). Valmistautumisen aloittaminen RYTJ-järjestelmän käyttöönottoon kaavoitus- ja rakennuslainsäädännön uudistuksen mukaisesti	Toteutui ja kehitystyö jatkuu.
Parannetaan etätöiden tekemisen olosuhteita	Yksityistieavustuksiin tasokorotus (n. 15 %). Koronan ja etätöihin siirtymisen takia teiden käyttö ja kunnossapidontarve on lisääntynyt.	Toteutui.

Mittarit

Mittarit Sulkava	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP2023
Rakennusluvut, kpl	61	43	57	50	45
Toimenpideluvut, kpl	45	23	34	34	49
Toimenpideilmoitukset	50	60	66	41	21
Viralliset katselmukset	193	148	87	168	171

Mittarit Sulkava	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Voimassa olevat maa-aineluvat	16	15	15	15	15

Tiejaosto:

Mittari	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Avustettavat km/kunnossapito	266	2 258	260	265	260
Kunnossapitoavustukset	83 123	92 346	91 346	130 630	123 472
Perusparannusavustukset	11 326	3 539	1 700	19 050	0

3.3.2 Palo- ja pelastustoimi 402 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
402 Palo- ja pelastustoimi	4008 Palo- ja pelastustoimen ostopalvelut 4009 Paloasema ja öt-varasto 4015 Varautuminen

Vastaava-viranhaltija

Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus

Palvelun tuottaa Etelä-Savon pelastuslaitos

Talouden toteutuminen

	TA 2023 alkup	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K4020 Palo- ja pelastustoimi					
Toimintatuotot	0	0	0	14 750	14 750
Toimintakulut	0	0	0	-4 535	-4 535
Tuotto-/kulujäämä	0	0	0	10 215	10 215

3.3.3 Teknisen toimen eläkemaksut 403 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
403 Teknisen toimen eläkemaksut	4024 Teknisen toimen eläkemaksut

Vastaava viranhaltija

Hallintojohtaja

Toiminta-ajatus

Tulosityksikköön kirjataan entisen teknisen toimen eläkemenoperusteiset maksut.

Talouden toteutuminen

	TA 2023 alkup	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K4030 Teknisen toimen eläkemaksut					
Toimintakulut	-67 646	0	-67 646	-58 354	9 291
Tuotto-/kulujäämä	-67 646	0	-67 646	-58 354	9 291

3.3.4 Tekniset palvelut 118 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
118 Tekniset palvelut	1180 Kunnanvirasto 1181 Asemakaavoitus 1182 Yleiskaavoitus 1184 Liikenneväylät 1185 Puistot ja muut yleiset alueet (venepaikkamaksut) 1186 Lohilahden lämpölaitos 2515 Kansalaisopisto kiinteistö/Sulkava 4009 Paloasema ja öt-varasto 4116 Liikuntatoimen kiinteistöt 4132 Keskuskoulu 4133 Lohilahden koulu 4136 Kirjasto 4137 Etelä-Vintti 4138 Vanha kunnantupa 4139 Rauhanniemen museo 4140 Päiväkeskus Ilona 4141 Päiväkoti Touhula 4142 Vanhusten palvelukeskus Kissankello 4145 Lohilahden VPK 4147 Terveyskeskus ja vuodeosasto 4148 Eläinlääkäritalo ja asuntola

Toiminta-ajatus

Kunnan ja Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n välillä on toistaiseksi voimassa oleva palvelusopimus. Palvelusopimuksen pohjalta tehdään vuosisopimus, jossa sovi-taan hinnat.

Vastaava viranhaltija

Kiinteistöpäällikkö, 1.9.2023 alkaen tekninen johtaja

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K1180 Tekniset palvelut					
Toimintatuotot	1 939 740	0	1 939 740	2 069 755	130 015
Toimintakulut	-1 577 611	0	-1 577 611	-1 758 897	-181 286
Tuotto-/kulujäämä	362 129	0	362 129	310 858	-51 271

Selvitys: Korjattu Lohilahden lämpölaitosta, jota ei oltu budjetoitu. Rakennusten käyttökustannusten nousu näkyy myös toimintakuluissa.

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Säästetään käyttötaloudessa tekemällä asiat fik-susti.	Tehdään ennaltaehkäiseviä pieniäkin korjauksia, joilla voidaan välttää äkillisiä vaurioita.	Kiinteistöjen ja väyläverkostojen ylläpitopalve-lussa on otettu käyttöön sähköinen palvelu-pyyntö- käytäntö. Tämä on nopeuttanut vaurioi-den korjaamista.
Ylläpidetään kuntalaisten turvallisuutta.	Tehostetaan ulkoalueiden valaistusta saneeraa-malla vanhoja katuvaloja, sekä lisäämällä valais-tusta pimeille alueille.	Pengertielle lisättiin katuvalaistus. Muita katu-osuuksia on saneerattu LED-valaisimiksi.
Vahvistetaan työn tekemisen ja yritystoiminnan edellytyksiä	Kaavoitus pidetään ajan tasalla. Elinkeinojen tar-peisiin varaudutaan kaavoituksessa etupainottei-sesti.	Kaavoitusta tehdään jatkuvana työnä ja etupai-notteisesti kaikkiin tarpeisiin varautuen.

4 VAPAA-AIKA – JA SIVISTYSLAUTAKUNTA 1.9.2023 ALKAEN (TOIMIELIN)

Sulkavan kunnan peruspalveluiden, vapaa-aika- ja sivistystoimen toimiala vastaa sivistystoimeen kuuluvista varhaiskasvatus-, opetus-, koulutus-, kirjasto-, vapaa sivistystyö-, ja nuorisopalvelujen järjestämisestä.

Peruspalveluiden, vapaa-aika- ja sivistyspalveluiden tehtävä kunnassa on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin lisääminen turvaamalla palveluilla mahdollisimman hyvät elämän edellytykset kaikille asukkailla. Peruspalvelulautakunta, vapaa-aika- ja sivistyslautakunta vastaa sivistystoimen alaisista tehtävistä ja palveluiden tuottamisesta kunnallisesti tai yhteistoiminnallisesti. Sulkavan kunnan hallintosäännön mukaisesti peruspalvelut, vapaa-aika- ja sivistyspalvelut käsittävät sivistystoimen toimialan.

4.1 SIVISTYSTOIMI (TULOSALUE)

Sivistystoimen tehtävänä on vastata varhaiskasvatus-, perus- ja lukiokoulutuksen, kirjasto-, vapaan sivistystyön ja nuorisopalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimi vastaa varsinaisen koulutuksen lisäksi oppilaiden tarvitsemista lakisääteisistä tukipalveluista, joita ovat mm. oppilashuoltotyö, koulunkäyntiavustajapalvelut, koulukuljetukset ja kuraattoripalvelut. Oppilasruokailu ja kiinteistöjen hoito ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä. Sivistyspalvelujen tavoitteena on kuntalaisten hyvä henkisen sivistyksen ja fyysisen kunnan tason luomalla edellytykset koulutukseen ja monipuoliseen vapaa-aikaan.

Tulosalue	Tulosyksikkö
200 SIVISTYSTOIMI	210 Peruspalvelutoimisto 215 Varhaiskasvatus 220 Peruskoulut 230 Lukio 250 Kansalaisopisto 260 Kirjasto 280 Vapaa-aikapalvelut

Talous

TP 2023 VAPAA-AIKA JA SIVISTYSTOIMI

	Toteuma 12/2023	Talousarvio 2023	Toteuma-%
TOIMINTATUOTOT	935 739,93	814 542,70	114,88 %
TOIMINTAKULUT	-6 313 316,00	-6 288 753,45	100,39 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-5 377 576,07	-5 474 210,75	98,23 %

4.1.1 Sivistystoimen hallinto 210 (tulosyksikkö)

Tulosyksikkö	Kustannuspaikka
210 Peruspalvelutoimisto	2110 Sivistystoimen hallinto

Vastaava viranhaltija

Hallintojohtaja

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erutus TP- TA
K2100 Vapaa-aika- ja sivistyslautakunnan hallinto					
Toimintatuotot	10 000	0	10 000	38 105	28 105
Toimintakulut	-93 000	0	-93 000	-133 291	-40 291
Tuotto-/kulujäämä	-83 000	0	-83 000	-95 186	-12 186

Selitys: ylitys johtuu tilapäisen suojelun kustannuksista.

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Käyttötalous tasapainossa	Hankerahoituksen hakeminen	Hankerahoituksia haettiin aktiivisesti koululle, kansalaisopistolle, kirjastolle sekä nuoriso- ja vapaa-aikapuolelle.
Sulkava on haluttu työnantaja.	Rekrytoidaan osaavaa ja motivoitunutta henkilöstöä.	Sulkavan kunta on ollut haluttu työnantaja ja avoinna oleviin rekrytointeihin on saatu osaavaa henkilöstöä.
Taataan kuntalaisille tarkoituksenmukaiset peruspalvelut.	Osaavan henkilöstön avulla taataan kuntalaisille tarkoituksenmukaiset peruspalvelut.	Kuntalaisille on taattu tarkoituksenmukaiset peruspalvelut osaavan henkilöstön avulla.

	Toimintayksiköiden toimintarakenteiden läpikäynti <ul style="list-style-type: none"> - perusopetus - kirjasto - varhaiskasvatus - vapaa-aikapalvelut 	Toimintayksiköiden toimintarakenteiden läpikäynti toteutettiin perusopetuksessa ja osin vapaa-aikapalveluissa.
Parannetaan etätöiden tekemisen olosuhteita.	Sivistystoimialan henkilöstöllä on käytössä nykyaikaiset työvälineet.	Nykyaikaisiin työvälineisiin on panostettu.

4.1.2 Varhaiskasvatus 215 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
215 Varhaiskasvatus	2150 Varhaiskasvatuksen hallinto 2151 Päiväkoti 2152 Perhepäivähoito 2155 Lasten kotihoidontuki

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat keskeinen toimintakokonaisuus lapsiperheiden tukijärjestelmässä

Laadukkaan varhaiskasvatuksen edellytyksenä on ammattitaitoinen ja riittävä henkilöstö.

Vastaava viranhaltija

Päiväkodin johtaja

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K2150 Varhaiskasvatus					
Toimintatuotot	43 900	0	43 900	80 063	36 163
Toimintakulut	-947 089	0	-947 089	-999 382	-52 293
Tuotto-/kulujäämä	-903 189	0	-903 189	-919 319	-16 130

Selitys: ylitys johtuu palkkakustannuksista.

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Säästetään käyttötaloudessa tekemällä asiat fiksummin.	Henkilöstön lomien keskittäminen koululaisten lomien aikaan.	Toteutunut.
Taataan kuntalaisille tarkoituksenmukaiset peruspalvelut.	Palveluohjaus varhaiskasvatuksen järjestämisessä.	Toteutunut.
Vahvistetaan työn tekemisen ja yritystoiminnan edellytyksiä.	Maksuton varhaiskasvatus, lasten kotihoidontuen kuntalaisia.	Toteutunut, ks.mittarit.

Toiminnan tavoitteet talousarviovuodelle 2023	Toimenpiteet	Toteutuminen
Pedagoginen ohjaus.	Koko henkilöstön ja eri henkilöstöryhmien pedagogiset palaverit.	Tavoitteena viikoittaiset palaverit, joihin on tullut paljon peruuntumisia lähinnä henkilöstön poissaoloista johtuen.
Yksilöllisten varhaiskasvatussuunnitelmien ja tuen suunnitelmien tekeminen.	Varhaiskasvatuksen opettajat vastaavat, suunnitelmat valmistellaan tiimeissä ja käydään palaverit huoltajien kanssa.	Suunnitelmat tehty päiväkodissa ja Leppiksessä, perhepäivähoidossa siirtyy vuodelle 2024.
Asetuksen mukainen henkilöstö.	Palkataan sijaisia tarvittaessa.	Suhdelukuja ei ole ylitetty, sijaisia käytetty melko vähän.

Mittarit

Varhaiskasvatuksen hallinto

Mittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Varhaiskasvatus-päivän hinta, brutto €	88,12	94,42	96,59
Varhaiskasvatus-päivän hinta, netto €	87,57	90,82	87,82
Vuosilomapäivät/ sijaisten käyttö	522/26	402/47	472/53

Päiväkoti

Mittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Täyttöaste	101 %	104 %	102 %
Käyttöaste	68 %	64 %	66 %

Perhepäivähoito

Mittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Täyttöaste Leppis	100 %	93 %	94 %
Käyttöaste Leppis	73,07 %	60 %	82 %
Täyttöaste pph koti	-	-	88 %
Käyttöaste pph koti	-	-	60 %

Lasten kotihoidon tuki

Kotihoidon tukeen on oikeus, jos alle 3-vuotiasta lasta hoidetaan kotona. Alle 3-vuotiaan kotona hoidettavan lapsen muista alle kouluikäisistä sisaruksista voidaan myös maksaa kotihoidon tukea. Tukea ei voi saada lapsesta, jolla on kunnallinen varhaiskasvatuspaikka.

Kuntalisään on oikeus perheellä, jolle maksetaan kotihoidon tukea. Kuntalisän edellytyksenä on, että perheen kaikki lapset hoidetaan kotona.

Kotihoidon tukeen kuuluvat myös osittainen ja joustava hoitoraha.

Mittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Kotihoidontukea saavat perheet	22	31	36
Kuntalisää saavat perheet	13	17	18

4.1.3 Yhtenäiskoulu 220 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
220 Peruskoulut	2212 Alaluokat 1-6 (tehtävät) 2213 Lohilahden yksikkö (tehtävät) 2215 Yläluokat 7-9 (tehtävät) 2216 Erityisopetus (tehtävät) 2219 Peruskoulujen jakamattomat (tehtävät) 2220 Aamu- ja iltapäivätoiminta (ei tehtävät) 2221 Esiopetus (tehtävä yllä) 2222 Koulukuljetukset (tehtävät alla lueteltu) 2256 Tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2019-2020 2257 Kerhotoiminta 2019-2020 2258 Koulun koronatuki

Toiminta-ajatus

Peruskoulun yleistavoitteena on tarjota korkealuokkaista peruspalvelua kasvatukseen, oppimisen ja opetuksen alalla. Sulkavalla toimii perusopetuksen alla yksi yhtenäiskoulu, jolla on lisäksi kyläkoulu 0 – 6. luokille Lohilahdessa. Kirkonkylän esiopetus annetaan päiväkotitouhulassa.

Sulkavan yhtenäiskoulussa kirkonkylän keskuskoulussa opetus tapahtuu vuosiluokittain. Alaluokkien (1-6lk) oppilaille tarjotaan hyvää perusopetusta turvallisessa oppimisympäristössä käyttäen monipuolisia työtapoja. Jokaisella oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä.

Lukuvuotena 2022–2023 alaluokilla työskenteli 7 luokanopettajaa, lukuvuonna 2023-2024 alaluokilla 8 luokanopettajaa, yksi laaja-alainen erityisopettaja (toimii myös opettajana Lohilahden toimipisteellä ja lukiossa) ja 6 koulukäynninohjaajaa, joista osa toimii henkilökohtaisina ohjaajina (palkkauksen perusteena on lastenpsykiatriin lausunnot). Lisäksi aineopettajat opettavat vieraiden kielten (ruotsi-englanti) ja kovien materiaalien tunnit alaluokkien 3-6 luokkien oppilaille.

Sulkavan yhtenäiskoulun yhteydessä toimivat yläluokat (7–9). Yläluokilla opiskelee savonlinnalaisia nuoria, heidän opiskelustaan Sulkavan kunnassa on voimassa yhteistyösopimus Savonlinnan kaupungin kanssa. Järvi-Saimaan Palvelut huolehtii kiinteistöhuollosta myös keskuskoulussa. Ukrainalaisia oppilaita vuonna 2023 oli 1.

Sulkavan yhtenäiskoulun yhteydessä toimii kaksi erityisopettajaa sekä koulukäynninohjaajat. Koulussa toimii laaja-alainen erityisopetus. Tavoitteena on tarjota oppilaalle oppimisen ja koulukäynnin tukea riittävän varhain, joustavasti ja suunnitelmallisesti.

Erityisopetuksen periaatteena on yksilöllisyys ja pyrkimys vastaamaan jokaisen oppilaan tarpeisiin. Ylä-luokilla erityisopetuksen palveluiden tuottamisesta vastaa erityisluokanopettaja, jonka tukena hyödynnetään avustajapalveluita. Avustajapalveluita hyödynnetään jokapäiväisessä opetuksessa yleisen ryhmäopetuksen tukena.

Vastaava viranhaltija

Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori

Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori vastaa koko yhtenäiskoulun ja lukion taloudesta ja sen kokonaisseurannasta yhdessä apulaisrehtorin, Lohilahden yksikön johtajaopettajan sekä kirkonkylän eskarien osuudesta yhdessä päiväkodinjohtajan kanssa.

Toimintojen kuvaus

Seuraamme aktiivisesti opetussuunnitelmatyön ja muun kehittämistyön kautta kansallista opetuksen kehitystä ja osallistumme opetushenkilöstön täydennyskoulutuksiin.

Sulkavan yhtenäiskoulun oppilaat ja henkilökunta osallistuvat aktiivisesti ympäristöä ja luontoa arvostavan kunnan kehittämiseen huomioimalla omalla toiminnallaan ekologiset arvot mahdollisuuksien mukaan. Olemme mielellämme mukana ”samassa veneessä” suunnittelemassa eri toimijoiden kanssa tulevaisuuden koulua, joka sisältää kulttuuri-, musiikki-, liikunta- ym. Harrastustoimintaa.

Sulkavan yhtenäiskoulun oppilaat ja henkilökunta järjestävät tapahtumia ja juhlia, jotka ovat avoimia tilaisuuksia myös kuntalaisille. Tapahtumia ja juhlia järjestetään eri teemoilla vuosittain ja ne viestivät huoltajille ja kuntalaisille koulun toimintakulttuurista, yhteisöllisyydestä ja oppilaiden osaamisesta. Tapahtumista ja juhlista tiedotetaan paikallisessa ja lähialueen mediassa.

Opetussuunnitelma määrittää perusopetuksen tavoitteet ja sisällöt. Perusopetus on oppilaan oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista. Oppimista ja koulunkäyntiä tuetaan kolmiportaisesti (yleinen - tehostettu- erityinen tuki). Lukuvuoden työsuunnitelman teema ohjaa lukuvuoden toimintaa, tapahtumia ja monialaista oppimiskokonaisuutta. Alaluokat toteuttavat myös Liikkuva koulun toimintamalleja. Lukuvuosien 2022-2023 ja 2023-2024 teemana on Lähi-seutu tutuksi.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta vastaa kunta. Toiminta-ajatuksena on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen ja pyrkimys vähentää lapsen yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminta on tarkoitettu 1–2 luokkien oppilaille sekä muiden vuosiluokkien oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta. Mikäli ryhmään tulee ilmoittautumisia enemmän kuin iltapäivätoimintaan mahtuu, niin ensimmäisellä sijalla on aina 1. luokan oppilaat.

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K2200 Perusopetus					
Toimintatuotot	375 244	0	375 244	421 894	46 650
Toimintakulut	-2 966 624	0	-2 966 624	-3 004 209	-37 585
Tuotto-/kulujäämä	-2 591 380	0	-2 591 380	-2 582 315	9 065

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Sulkava on haluttu työnantaja.	Saadaan tehtyä onnistuneet rekrytoinnit.	On toteutunut.
Taataan tarkoituksenmukaiset peruspalvelut.	Tuotetaan laadukasta perusopetusta, järjestetään tarpeenmukaista iltapäivätoimintaa ja sujuvat koulukuljetukset. Pienluokan saaminen takaisin alaluokille -> Eri-tisopettajan mahdollinen palkkaaminen.	On toteutunut. Alaluokkien pienluokkaa ei olla toteutettu.
Parannetaan etätöiden tekemisen mahdollisuutta.	Pidetään laitekanta kunnossa ja vahvistetaan ATK-taitoja.	On toteutunut.

Mittarit

TALOUSARVIO	lv. 19–20	lv. 20–21	lv. 21–22	lv. 22–23	lv. 23–24	lv. 24–25	lv. 25–26
Kirkonkylä 0–6 luokat	95	100	93	99	100	89	86
Lohilahti 0–6 luokat	16	13	14	14	14	15	13
Yläkoulu 7–9 luokat	71	59	53	40	44	44	45
Yht.	182	172	160	153	158	145	140

Mittari	TA 2021	TA 2022	TP 2023
Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden %- osuus koko alaluokkien oppilasmäärästä.	21	22	25
Koulun lukuvuoden tapahtumakalenterin tapahtumat alaluokkalaisille.	30	40	66

Mittarit	TA 2021	TA 2022	TP 2023
Tehostetun tuen piirissä olevien oppilaiden määrä	Määrä: 17 Tavoitteena nuoren tarpeen toteaminen varhaisessa vaiheessa (varhaiskasvatus). Oikea-	Määrä: 15 Tavoitteena tuen tarpeen toteaminen varhaisessa vaiheessa ja oikea-aikaisella ja yksilöllisellä	Määrä 15 Tavoitteena tuen tarpeen toteaminen varhaisessa vaiheessa ja oikea-aikaisella ja yksilöllisellä

	aikainen ja yksilöllinen tuki.	tuella nuoren auttaminen.	tuella nuoren auttaminen.
Erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden määrä	Määrä: 9 Tavoitteena nuoren tarpeen toteaminen varhaisessa vaiheessa (varhaiskasvatus). Oikea-aikainen ja yksilöllinen tuki. Tavoitteena ennaltaehkäistä erityisen tuen tarvetta jo varhaisessa vaiheessa käytettävillä oikeilla tukimuodoilla.	Määrä: 8 Tavoitteena ennaltaehkäistä erityisen tuen tarvetta jo varhaisemmissa vaiheissa käytettävillä oikein kohdistetuilla tukimuodoilla.	Määrä: 11 Tavoitteena ennaltaehkäistä erityisen tuen tarvetta jo varhaisemmissa vaiheissa käytettävillä oikein kohdistetuilla tukimuodoilla.

Lohilahden yksikkö 2213 (kustannuspaikka)

Toiminta-ajatus

Lohilahden yksikössä tarjotaan laadukasta perusopetusta koulupiiriin oppilaille esikoulusta 6.luokkaan. Yksikkömme on mukana Liikkuva koulu -hankkeessa, mikä huomioidaan opetuksen järjestämisessä ja jokapäiväisessä toiminnassa. Toimintamme perustuu yhteisöllisyyteen, teemme aktiivisesti yhteistyötä ympäröivän yhteisön kanssa. Opetuksessa hyödynnetään toiminnallisia työtapoja, lähiympäristön tarjoamia mahdollisuuksia ja tietotekniikkaa. Opetuksessa huomioidaan ajankohtaiset teemat, joiden pohjalta toteutetaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Koulun keittiössä käytetään mahdollisimman paljon lähiruokaa. Koulussamme opiskelee 1 puumalalainen lapsi ja 3 savonlinnalaisista lasta. Savonlinnalaisien opiskelusta Sulkavan kunnassa on voimassa yhteistyösopimus Savonlinnan kaupungin kanssa. Järvi-Saimaan Palvelut huolehtii kiinteistöhuollosta.

Toimitilat ja paikat

Lohilahden koulu, Lohirannantie 6

Vastaava viranhaltija

Yksikön johtaja

Toimintatavoitteet

Toiminnan tavoitteet talousarviovuodelle 2023	Toimenpiteet	Toteutuminen
Laadukas, opetussuunnitelmien mukainen esi- ja perusopetus.	Henkilöstö: 2 pätevää luokanopettajaa ja koulunkäynninohjaajaa. Mahdollisuuksien mukaan pätevien sijaisten käyttö. Opetussuunnitelmien mukaisen oppimateriaalien hankinnat. Käsityön ja askartelujen materiaalihankinnat. Erilaiset teemaviikot ja -päivät. Yhteistyö ympäröivän kyläyhteisön kanssa.	On toteutunut, syyslukukauden 2023 sinnittelimme ilman koulunkäynninohjaajaa säästösyistä.
Säilytetään olemassa olevan opetusteknologian taso.	Pienet tarvehankinnat, välttämättömien laitteiden uusimista.	On toteutunut
Laadukas kouluruokailu, terveellisten elämäntapojen edistäminen	Suositaan lähiruokaa, oma keittäjä. Erilaiset teemaviikot, liikkuva koulu-hanke, kerho-hanke	On toteutunut

Valtuustokauden 2021-2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Säästetään käyttötaloudessa	Monipuolistetaan opetusta erilaisten hankkeiden kautta (Liikkuva Koulu-hanke, kerhohankkeet). Pienet tarvehankinnat, välttämättömien laitteiden	On toteutunut.

	uusiminen. Suositaan lähiruokaa, oma keittäjä.	
Parannetaan kuntalaisten hyvinvointia ja asiakastytyvyyttä	Laadukas perusopetus: 2 pätevää luokanopettajaa ja koulunkäynninohjaaja. Mahdollisuuksien mukaan pätevien sijaisten käyttö. Erilaiset teemaviikot ja -päivät. Erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen opetuksessa. Yhteistyö ympäröivän kyläyhteisön kanssa. Opetussuunnitelmien mukaisten oppimateriaalien hankinnat.	Syyslukukauden 2023 olimme ilman koulunkäynninohjaajaa säästösyistä.
Vahvistetaan yritystoimintaa ja osallisuutta	Yrittäjyyteen kasvattaminen, yhteistyö ympäröivän kyläyhteisön kanssa. Oppilaiden ja kotiväen aktiivinen toiminta koulutyössä.	On toteutunut. Yhteisiä tapahtumia ja teemapäiviä.

Mittarit

Mittari	TP 2021	TA 2022	TP2023
Oppilasmäärä	14	14	14

6.2.3 Aamu- ja iltapäivätoiminta 2220 (kustannuspaikka)

Toiminta-ajatus

Toimitilat ja paikat

- Sulkavan yhtenäiskoulu/keskuskoulu: iltapäivähoito 4 h/päivä klo 12–16
- Päiväkoti Touhula: aamupäivähoito tarpeen mukaan klo 6.30 – koulupäivän alku
- Lohilahden koulu/Leppis: lukuvuositainen päätös tarpeen mukaan

- ❖ Ryhmäkohtaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman laatii ryhmän ohjaajat, ja he vastaavat toiminnan suunnittelusta ja itse toiminnasta.
- ❖ Yhtenäiskoulun apulaisrehtori vastaa talouden seurannasta ja toteuttamisesta.
- ❖ Toiminnan laskutuksesta vastaa Sulkavan yhtenäiskoulun toimistosihteeri.

Mittarit

Mittarit	TA 2021	TA 2022	TP 2023
Toiminnan tuntimäärä	1500 h	1500 h	1500 h

6.2.4 Esiopetus 2221 (kustannuspaikka)

Toiminta-ajatus

Esiopetuksen tavoitteena on, että kunkin lapsen oppimisen polku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen jatkuu joustavasti lapsen tarpeesta lähtevänä.

Toimitilat ja paikat

- Päiväkoti Touhula
- Lohilahden yhtenäiskoulu

Vastaava viranhaltija

Päiväkodin johtaja

Mittarit

Mittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Esioppilaat Touhulassa kevät/syys	13/11	11/17	17/16
Esioppilaat Lohilahdella kevät/syys	3/0	0/3	3/2

6.2.5 Koulukuljetukset 2222 (kustannuspaikka)

Toiminta-ajatus

Sulkavan kunta järjestää perusopetuksen oppilaille kuljetuksen lähialueen kouluun ja kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan. Myös Sulkavan lukion opiskelijat voivat käyttää koulukuljetuksia, jos kyytireitin kuljetuksissa on vapaita kuljetuspaikkoja.

Koulukuljetus järjestetään turvallisesti, tasapuolisesti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Koulukuljetuksiin oikeuttavat koulumatkojen kilometrimäärät löytyvät Sulkavan kunnan koululaiskuljetusoppaasta. Koulukuljetuksista maksetaan myös kaikki koulun ulkopuolella toteuttavat retket ja opintokäynnit esim. uimahalli- ja kulttuuriretket, yrityskylävierailut jne.

Koulukuljetusten sopimuskausi vaihtui elokuussa 2023 (2 vuotta+1+1 +1 optiovuosi). Uusi sopimuskausi päättyy 6/2025, lisäksi mahdollisten optiovuosien jälkeen kesällä 2028. Tällä hetkellä osa reiteistä on yhdistetty Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa sovittuihin joukkoliikennereitteihin (Soisalo).

Savonlinnan kaupungin kanssa on sopimus, jolla katetaan runkoreitin ulkopuoliset savonlinalaisten oppilaiden kustannukset.

Toimitilat ja paikat

Tämän sopimuskauden koulukuljetuksista vastaa;

- Heikki Ruottinen
- VirtaLines
- Soisalon liikenne ja
- Toni Pikkusilta.
- Kolkan Konehuolto ja Kuljetus
- Tilausliikenne Linjakas
- Savonlinja

Vastaava viranhaltija

Sulkavan yhtenäiskoulun apulaisrehtori laatii kuljetusoppilaiden luettelot ja kuljetusreitit lukuvuosittain. Yhteistyötä tehdään päiväkodinjohtajan kanssa (esioppilaat) sekä Lohilahden yksikön johtajan kanssa, joka suunnittelee Lohilahden yksikön kuljetusoppilaiden listat ja kuljetusreitit.

Koulukuljetusten kilpailutuksesta vastaa vapaa-aika- ja sivistyslautakunta.

Valmistelijana toimii hallintojohtaja.

Mittarit

Mittarit	TP 2021	TA 2022	TP 2023
Kyydityksessä olevien oppilaiden lukumäärä tilastointipäivänä (20/9). (perusopetus+esiopetus+lukio)	136	119	107
Kyydityksessä olevien oppilaiden prosenttimäärä koko oppilasmäärästä (perusopetus+esioppilaat+lukio)	79%	80%	71%

4.1.4 Lukio 230 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
230 Lukio	2310 Lukio (tehtävät kuten peruskoululla) 2326 Lukion korona-avustus 2328 Lukion saavutettavuus 2329 Korona-avustus 2330 Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi 2331 Valmisteleva Erasmus-vierailu

Toiminta-ajatus

Lukiokoulutus järjestetään lukiolain ja lukioasetuksen mukaisesti opetus- ja kulttuuriministeriön antaman järjestämisluvan mukaisesti. Lukiokoulutuksen tavoitteet ja sisällöt määräytyvät valtakunnallisen lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Elokuussa 2021 aloitettiin uuden opetussuunnitelman toteuttaminen lukionsa aloittavien opiskelijoiden kanssa.

Sulkavan lukio on Suomen yrittäjyyslukioverkostossa merkittävimpiä maaseutulukioita. Sulkavan lukiolla on ollut vuodesta 2015 lähtien yrittäjyyslinja. Valtaosa opiskelijoista valitsee 9 lukiokurssin laajuiset yrittäjyysopinnot.

Kansainvälisyysvalmiuksia kohennetaan yhteistyöllä eurooppalaisten toisen asteen koulujen ja hankkeiden yhteydessä. Keskeisenä tehtävänä on vahvistaa nuorten rohkeutta, luovuutta ja yhteistyötaitoja yhdessä tekemällä ja vastuuttamalla. Tärkeänä osana avoimuuteen ja aktiivisuuteen ovat yhteistyöverkostot lukioiden, ammatillisen, ammattikorkeakoulujen sekä yliopistojen kanssa.

Elokuussa 2022 lukioon tuli myös ensimmäiset Finest Future-yhteistyön kautta saapuneet opiskelijat Lukuvuonna 2022-2023 ulkomailta tulleita opiskelijoita oli kolme ja lukuvuonna 2023-2024 kymmenen. Heidän tarkoituksenaan on opiskella suomalainen ylioppilastutkinto suomeksi.

Vastaava viranhaltija

Rehtori

Toimintojen kuvaus

Sulkavan lukion opiskelijamäärä on kasvanut vuodesta v. 2015 27 opiskelijasta 2019 48 opiskelijaan. Lukuvuonna 2020–2021 lukiossa oli 44 opiskelijaa, lukuvuonna 2021–2022 lukiossa on 39 opiskelijaa. 2022-2023 opiskelijoita oli 26 ja lukuvuonna 2023-2024 27 opiskelijaa. Oppilasmäärien lasku johtuu osittain pienistä ikäluokista. Markkinointia ulkopuolelle on tehostettu todella paljon.

Lukiomme nuoret sekä henkilöstö on näkyvästi mukana Sulkavan kehittämistoimissa tapahtumien järjestäjinä yhteistyössä kunnan muun henkilöstön ja kolmannen sektorin kanssa.

Lisäksi opiskelijoiden perusopinnoista ja jatko-opiskelumahdollisuuksista huolehditaan, tavoitteena tyytyväiset opiskelijat. Jatko-opiskelumahdollisuuksiin tutustutaan vierailujen yhteydessä sekä yrittäjyyslinjan järjestämien tapahtumia hyödyntäen.

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K2300 Lukio					
Toimintatuotot	14 003	0	14 003	9 279	-4 724
Toimintakulut	-624 060	0	-624 060	-532 967	91 093
Tuotto-/kulujäämä	-610 057	0	-610 057	-523 688	86 369

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Sulkava on haluttu työnantaja.	Saadaan tehtyä onnistuneet rekrytoinnit ja tataan laadukas lukio-opetus.	On toteutunut

Panostetaan edunvalvontaan.	Lukion vahvalla markkinoinnilla turvataan lukion oppilasmäärän kasvu.	Markkinointia tehdään kovasti
Vahvistetaan yritystoimintaa.	Yritys- ja oppilaitosyhteistyö erityisesti yrittäjyyslinjan opinnoissa, tavoitteena molemminpuolinen hyöty.	On toteutunut
Toiminnan tavoitteet talousarviovuodelle 2023	Toimenpiteet	Toteutuminen
Aktiivinen ja hyvinvoiva nuori.	Lisätään live-yritysvierailuja taas koronaepidemian helpottaessa.	On toteutunut
Yhteistyö eri tahojen kanssa.	Kv. yrittäjyyskurssin saattaminen loppuun yhteistyössä eurooppalaisten lukioiden kanssa. Jatketään korkeakoulu yhteistyötä.	Toteutui
Lukion houkuttelevuus.	Markkinoinnin tehostaminen, lisää markkinointia face to face tapahtumissa. Etujen tarjoaminen, uusien etujen kehittäminen. Monipuolinen ja kattava opintovalikoima. Yrittäjyyskurssien houkuttelevuuden lisääminen.	Markkinointia tehty naapurikuntiin ja sitä on koko ajan lisätty. Opiskelijoita tullut lukioon myös Sulkavan ulkopuolelta. Myös ulkomailta.

Mittarit

Mittarit	TP 2021	TA 2022	TP 2023
Vierailujen määrä (luennoitsijat lukiolla ja vierailut eri kohteisiin)	12	40 kpl	79 kpl
Opiskelijoiden osallistuminen koulutuksiin ja tilaisuuksiin	x	x	x
Kansainvälisen yrittäjyyskurssin syntyminen Kursseille osallistuvien lukumäärä (korkeakoulukurssi, päättyi 2022)	x	x	-
Lukiolaisten määrä 1.8. tilanteessa ja ulkopaikkakunnalta tulleiden lukiolaisten määrä heistä	45/10	35/5	27/10
Opiskelijoille tehty kysely viihtyvyyteen liittyen	x	x	x
Tarjottujen eri etuuksien lukumäärä* (Tämä vaatii nyt TA2022 kunnalta toimenpiteitä)	4	2	4
Tarjottujen kurssien lukumäärä	119	229 (sis uusi ja vanha lops)	189 (uusi lops)
Suoritettujen yrittäjyyskurssien lukumäärä	9	9	9

*Tarjottuja etuuksia ovat olleet kannettava tietokone, oppikirjakirjasto, ilmaiset koulumatkat, yrittäjyyslinjan matkoille mukaan pääseminen jne. Oppivelvollisuusudistuksen myötä tietokone, oppimateriaalit ja koulumatkat tulee muidenkin lukio-opetuksen järjestäjien järjestää.

Opiskelijamääräennuste

	lv. 19–20	lv. 20–21	lv. 21–22	lv. 22–23	lv. 23–24
Opiskelijoiden määrä	37	40	39	26	27
Virtuaaliopetukseen osallistuneet opiskelijat (kurssit)	54	78	90	90	90

4.1.5 Järvi-Saimaan kansalaisopisto 250 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
250 Kansalaisopisto	2513 Järvi-Saimaan kansalaisopisto 2514 Kansalaisopisto Sulkava 2515 Kansalaisopisto kiinteistöt/Sulkava 2516 Kansalaisopisto/Mus.Op.Rsalmi 2526 Erasmus-hanke 2023-2024 2527 LAKE 2023-2025

Toiminta-ajatus

Sulkavan kunnan tehtävä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa (sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla). Järvi-Saimaan kansalaisopisto toimii alueella yhtenä merkittävänä hyvinvointipalvelujen tuottajana. Kansalaisopistotoiminta yhdessä muiden kunnan toimijoiden kanssa tekee työtä syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Kansalaisopiston vahvuus on madaltaa kynnystä oppimiseen ja harrastamiseen.

Vastaava viranhaltija

Rehtori Anne Partanen/vs. Rehtori Tiia-Riitta Orivuori/Rehtori Tiia-Riitta Orivuori

Toimintojen kuvaus

Sulkavan kunta isännöi Järvi-Saimaan kansalaisopistoa, joka on Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan alueella toimiva vapaaseen sivistystyöhön kuuluvaa laadukasta ja monipuolista opetusta tarjoava kansalaisopisto. Kansalaisopisto hoitaa toiminta-alueellaan varsinaisen kansalaisopisto-opetuksen sekä suurimman osan taiteen perusopetuksesta, ja tarjoaa lisäksi ns. myyntipalvelukoulutusta yrityksille, yhteisöille sekä yksittäisille kuntalaisille. Järvi-Saimaan kansalaisopiston tuloksikkoo edesauttaa yllä mainittuja tavoitteita Sulkavan kuntastrategian suuntaisesti. Se on merkittävä kulttuuritoimija ja kuntalaisten työllistäjä kansalaisopiston toimialueella.

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K2500 Kansalaisopisto					
Toimintatuotot	345 396	0	345 396	341 165	-4 231
Toimintakulut	-940 061	0	-940 061	-888 038	52 022
Tuotto-/kulujäämä	-594 665	0	-594 665	-546 873	47 791

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021-2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Sulkava on haluttu työnantaja.	Kansalaisopistossa työskentelee vuosittain noin 80 tuntiopettajaa, jotka tulevat pääasiassa kansalaisopiston toimialueelta. Kansalaisopisto kehittää toimintaansa edelleen järjestämällä henkilöstökoulutuksia, jotta se on myös jatkossa haluttu työnantaja.	On toteutunut.
Vahvistetaan ja laajennetaan kuntalaisten osallisuutta.	Kansalaisopisto järjestää erilaisia tapahtumia ja kursseja kuntalaisten aktiivisuuden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.	On toteutunut.
Parannetaan etätönn tekemisen olosuhteita.	Kansalaisopiston henkilökunta toimii kolmen kunnan alueella. Mahdollistetaan etäyhteyksien toimiminen.	On toteutunut.

Toiminnan tavoitteet talousarviovuodelle 2023	Toimenpiteet	Toteutuminen
Monipuolinen ja laadukas opetustarjonta.	Opiskelijoiden lukumäärä, kurssilaisten lukumäärä.	Netto-opiskelijoiden määrä kalenterivuonna 2023 oli 333.
Kustannustehokas opetus/toiminta.	Opetustuntien lukumäärä. Opetustuntien kokonaismäärän palauttaminen noin 11 000 tuntiin (tasolle, jossa se oli ennen koronarajoituksia).	Opetustuntien määrää ei olla saatu vuoden 2019 tasolle, vaan se oli 9692.

Mittarit

Mittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Opiskelijoiden lukumäärä (brutto)	5033	4701	4475
Opetustuntien lukumäärä	10 116 h	10 372 h	10801 h
Nettomeno €/opetustunti	23 €	25 €	21 €
Nettomeno €/opiskelija (brutto)	46,24 €	55,76 €	51,36 €

Tulosityksikön henkilöstö

Tehtävänimike	Henkilötyövuosia TP 2021	Henkilötyövuosia TP 2022	Henkilötyövuosia TP 2023
Rehtori	1,0	1,0	1,0
Suunnittelijaopettaja	3,0	3,0	3,0
Musiikinopettaja	1,0	1,0	1,0
Toimistosihiteeri	1,6	1,6	1,6

Määräaikaisia tuntiopettajia	80	83	84
------------------------------	----	----	----

* Tuntiopettajien kokonaismäärässä on mukana myös 2–4 tuntia opettaneet ja lyhytkurssien tuntiopettajat.

6.2.6 Kansalaisopisto Sulkava 2514 (kustannuspaikka)

Toiminta-ajatus

Kuntastrategiakyselyn mukaan Sulkavalla kuntalaiset pitävät tärkeinä kunnan elinvoiman mittareina kunnan palveluita, yrityksiä, turvallisuutta, harrastusmahdollisuuksia sekä ilmapiiriä. Edellisen lisäksi kunnan elinvoimastrategian mukaan Sulkavan kunta on elinvoimainen kunta, jossa on hyvä asua, viettää vapaa-aikaa ja yrittää. Sekä kunta- että elinvoimastrategian mukaan harrastusmahdollisuudet ja vapaa-ajan viettäminen ovat tärkeitä asioita Sulkavan kuntalaisille. Järvi-Saimaan kansalaisopisto on Sulkavalla yksi merkittävimmistä hyvinvointipalvelujen tuottajista.

Toimitilat ja paikat

Kansalaisopiston opetus toteutetaan pääasiallisesti kunnan omistamissa tiloissa, kuten koululla ja virastotalolla. Jonkin verran toimitaan myös yksityisiltä ja seurakunnilta vuokratuissa tiloissa. Opetusta järjestetään mahdollisuuksien mukaan myös haja-asutusalueilla.

- Kaartilankosken entinen koulu, Auvilantie 41
- Kaipolan entinen koulu, Kaipolan koulutie 8
- Kansalaisopisto, Uitonrinne 20 A
- Keskuskoulu, Koulutie 8
- Kirjasto, Etelätuvantie 1
- Kunnanvirasto, Kauppatie 1
- Liikuntahalli, Etelätuvantie 4
- Liimatan halli, Lohilahti, Myllytie 16
- Lohilahden koulu, Lohirannantie 6
- Telataipaleen entinen koulu, Multamäentie 1
- Soutustadion, Tannilantie 16

Vastaava viranhaltija

Rehtori Anne Partanen/ vs. Rehtori Tiia-Riitta Orivuori/Rehtori Tiia-Riitta Orivuori

Toimintatavoitteet

Toiminnan tavoitteet talousarviovuodelle 2023	Toimenpiteet	Toteutuminen
Kansalaisopistotoimintaan osallistuvien kuntalaisten kokonaismäärän palauttaminen vähintään vuoden 2019 tasolle (tasolle, jossa se oli ennen koronaepidemiaa).	Aktiivinen kurssitarjonnan kehittäminen, tapahtumat ja mainonta.	Netto-opiskelijoiden määrä kalenterivuonna 2023 oli 333.

Toiminnan tavoitteet talousarviovuodelle 2022-2024	Toimenpiteet	Toteutuminen
Sulkava on haluttu työnantaja.	Kansalaisopistossa työskentelee Sulkavalla vuosittain noin 23 tuntiopettajaa, joista noin yhdeksän opettaa vain Sulkavalla sekä noin 14 opettaa myös Juvalla ja Rantasalmella. Kansalaisopisto kehittää toimintaansa edelleen järjestämällä henkilöstökoulutuksia, jotta se on myös jatkossa haluttu työnantaja.	On toteutunut. Sulkava haki ja sai Erasmus+ hankerahaa, jolla viisi kädentaitojen tuntiopettajaa käy Firenzessä opettelemassa uusia tekniikoita ja tutustumassa kurssitarjontaan v. 2024.
Vahvistetaan ja laajennetaan kuntalaisten osallisuutta.	Kansalaisopisto järjestää erilaisia tapahtumia ja kursseja kuntalaisten aktiivisuuden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.	On toteutunut.
Parannetaan etätöiden tekemisen olosuhteita.	Henkilöstölle järjestetään jatkokoulutusta etätöiden ja -opetuksen mahdollisuuksista.	On toteutunut.

Mittarit

Mittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Kurssien kokonaismäärä (kaikki opetus)	128 kurssia	152 kurssia	161 kurssia	163 kurssia
Toteutuneiden valtionosuustuntien määrä	2 561 h	2 787 h	2 888 h	2627 h

Kurssilaisten määrä, kaikki opetus (brutto)	1 224 henk	1 261 henk	1 123 henk	1 240 henk
Netto-opiskelijoiden määrä asukasluvusta	16,41 %	14,85 %	17,48 %	14,02 %

4.1.6 Kirjastotoimi 260 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
260 Kirjastotoimi	2610 Kirjastotoiminta 2614 Omatoimikirjasto

Toiminta-ajatus

Kirjasto on kaikille avoin kohtaamispaikka.

Kirjaston tehtävänä on tarjota käyttäjilleen tietoa ja kulttuuria sen eri muodoissa kirjastoaineistoina, näyttelyinä ja erilaisina tapahtumina.

Kirjaston tavoite on olla kansalaisten olohuone. Palveluja ja tiloja tulee kehittää siten, että ne tarjoavat kuntalaisille monipuolisia aktiviteetteja ja yhteisiä kokoontumistiloja ja nykyaikaiset etätyöskentelytilat.

- Kirjasto tukee ihmisten hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä.
- Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Tarkoituksena kehittää ja turvata lasten- ja nuorten lukutaito.

Vastaava viranhaltija

Kirjastonjohtaja

Toimintojen kuvaus

Kirjastoaineiston valinnalla pyritään luomaan tasapainoinen kokoelma, joka vastaa alueellisia tarpeita. Aineistoa hankitaan erilaisia asiakasryhmiä varten huomioiden väestön ikärakenne sekä ammatillinen, koulutuksellinen ja kielellinen jakauma. Valintaan vaikuttavat myös käyttötilastot, kysyntä sekä asiakkaiden ehdotukset ja toivomukset.

Koulun ja kirjaston yhteistyö: lukutaidon vahvistaminen, tiedonhaun opetus. Tavoitteena lukuharrastuksen lisääntyminen.

- Panostetaan alle kouluikäisten lasten lukuharrastuksen kehittämiseen. Lapsiperheitä tuetaan ja innostetaan lukemisen pariin. Jatkettiin Kämpäläpassi-toimintaa myös vuonna 2023. Tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa.
- Tehdään tiivistä yhteistyötä koulujen kanssa.
- Ikääntyvän väestön kirjastopalveluja kehitetään.
- Tarjotaan toimivat tietoliikenneyhteydet, mahdollistetaan hyvät tilat etätyöskentelyyn.
- Celia toimintaa markkinoidaan asiakkaille.
- Tehokasta yhteistyötä jatketaan mm. naapurikuntien kirjastojen kanssa sekä sulkavalaisten eri toimijoiden ja yhdistysten kanssa. Yhteistyötä Järvi-Saimaan kansalaisopiston kanssa jatketaan.

Lohilahden lainausasema hoidetaan nykyisen henkilökunnan turvin

Kirjasto on hyvinvointipalveluja antava, koko kansan käyttämä yhteiskunnan toimija, joka välittää kulttuuria ja tietoa.

- Tulosityksikön tehtävänä on tarjota kaikille kuntalaisille monipuolista kirjastopalvelua tasapuolisesti.
- Kirjasto tukee ihmisten hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä.

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K2600 Kirjasto					
Toimintatuotot	1 500	0	1 500	3 873	2 373
Toimintakulut	-276 517	0	-276 517	-319 034	-42 517
Tuotto-/kulujäämä	-275 017	0	-275 017	-315 161	-40 144

Kirjaston ylitys johtuu sisäisistä vuokrista, sisäisistä tietohallinnon kustannuksista ja palkoista.

Toimitilat ja paikat

- Pääkirjasto: Etelätuvantie 1, 58700 Sulkava
- Lainausasema: Lohirannantie 6, 58620 Lohilahti

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Säästetään käyttötaloudessa tekemällä asiat fik-susti.	Omatoimikirjaston valmistelu käynnistyi v. 2022 ja päätetään vuoden 2023 aikana.	Omatoimikirjaston tekninen toteutus valmistui vuonna 2023, käyttöönotto alkoi vuoden 2024 alussa.
Parannetaan kuntalaisten hyvinvointia ja asiakastyytyväisyyttä	Tarjotaan laadukkaat kirjastopalvelut eri asiakasryhmille. Omatoimikirjaston avulla lisätään kirjaston aukioloaikoja.	Asiakkaille on tarjottu laadukkaat kirjastopalvelut ja E-aineisto on käytössä.

Parannetaan etätöiden tekemisen mahdollisuuksia	Markkinoidaan kirjaston etätömahdollisuuksia	Kirjaston etätömahdollisuuksia on markkinoitu ja etätöyöpaikka on aktiivisessa käytössä.
---	--	--

4.1.7 Vapaa-aikatoimi 280 (tulosityksikkö)

Tulosityksikkö	Kustannuspaikka
280 Vapaa-aika ja kulttuuri, nuoriso	2810 Nuoriso 2811 Kulttuuri 1.1.2020 → 2812 Kotiseutu ja museo 1.1.2020 → 2813 Musiikkiopisto 1.1.2020 → 2814 Liikuntatoimi 1.1.2020 → 2820 Leiritoiminta 2822 Etsivä nuorisotyö

Toiminta-ajatus

Tulosityksikkönä vapaa-aika, kulttuuri, liikunta ja nuoriso (myöh. vapaa-ajan palvelut) on mahdollistamassa yhteisöllisyyttä ja aktiivista elämäntapaa kuntalaisille. Vapaa-ajan palveluihin kuuluvat nuorisotoimi, kulttuuritoimi, liikuntatoimi, kotiseutu ja museo ja musiikkiopisto.

Vastaava viranhaltija

Hallintojohtaja

Toimintojen kuvaus

Tulosityksikkö tekee tiivistä yhteistyötä kunnan sisällä sivistystoimen, elinkeinotoimen ja työelämäpalveluiden kanssa. Tärkeitä kumppanuuksia ovat Sulkavan seurakunta, maakunnan kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimien toimijat ja kunnassa toimivat järjestöt. Toiminnassa huomioidaan, että hyvinvointi on kasvava ala myös elinkeinotoiminnassa.

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K2800 Vapaa-aikapalvelut					
Toimintatuotot	24 500	0	24 500	41 361	16 861
Toimintakulut	-433 411	0	-433 411	-470 169	-36 758
Tuotto-/kulujäämä	-408 911	0	-408 911	-428 808	-19 897

Toimintakulut ylittyivät liikuntatoimen sisäisten vuokrien ja JSP:n asiakaspalveluiden ostojen vuoksi.

6.2.7 Kulttuuri 2811 (kustannuspaikka)

Toiminta-ajatus

Vapaa-ajan palvelut mahdollistavat kuntalaisille tutustumisen eri kulttuurimuotoihin. Toiminta järjestetään kumppanuuksien avulla ja yhteistyössä. Palvelut tukevat paikallista kulttuurituotantoa taloudellisesti ja toiminnallisesti. Kulttuuri ei ole vain vapaa-ajan palveluiden asia: kirjasto ja kansalaisopisto ovat kunnassa merkittäviä kulttuurin tuottajia. Sopimuskumppanina Lastenkulttuurikeskus Verso tuottaa lastenkulttuuripalveluita kunnan omien tapahtumien lisänä. Vuonna 2023 olemme mukana AKKU – Alueellinen kuntien kulttuuritoiminnan kehittäminen Etelä-Savossa -hankkeessa. Hanke toteuttaa Etelä-Savossa Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää alueellista kuntien kulttuuritoiminnan kehittämistehtävää.

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Kestävä talous - säästetään käyttötaloudessa tekemällä asiat fiksusti	Kulttuuritoimintaa järjestetään yhdessä kolmannen sektorin kanssa	Toiminta toteutui talousraamien puitteissa ja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyötä tehdään myös lähikuntien kulttuuritoimien kanssa.
Hyvinvoivat kuntalaiset - vahvistetaan ja laajennetaan osallisuutta	Kunnan kulttuuritoiminnan kehittämisessä kuullaan kuntalaisia.	Toteutui: Opinnäytetyöhön ”Kulttuurihyvinvointi Sulkavan kunnassa” sisältyi kysely kuntalaisten näkemyksistä ja kokemuksista kunnan tämänhetkisistä palveluista (alkuvuosi 2023). Kysely tapahtuma- ja vapaa-aikapalveluista keuhällä 2023 Vierailut Eläkeliiton yhdistysten tapahtumissa toiveita kuulemassa. Yhdistysten iltakahvit Eri kohderyhmien tapahtumat (kesäasukastapahtuma, maahanmuuttajien tervetuloilta, kansainvälisten opiskelijoiden ilta yms.)

Vireä elinkeinoelämä - Panostetaan matkailualan kehittämiseen	Aktiivinen kulttuuritoiminta tukee kunnan matkailullista vetovoimaa.	Toteutui. Kunta tuotti paljon tapahtumia myös itse. Mm. Veikko Ahvenaisen konsertti, Sirkus Supiaisen vierailu, Mimmit – lastenyhtyeen vierailu, Maarianvaaran teatterin vierailu, nuorten tapahtuma Muikkukukossa ym. Myös kulttuuri-kohteiden ympäristöjä ehostettiin ja esim. Sar-suinmäen tykkipatterin kyltit uusittiin.
--	--	---

6.2.8 Kustannuspaikat 2810 Nuoriso ja 2822 Etsivä nuorisotyö

Toiminta-ajatus

Nuorisopalvelujen perustehtävänä on nuorten kasvun ja itsenäisyyden tukeminen, aktiivisen kansalaisuuden edistäminen, sosiaalinen vahvistaminen sekä kasvu- ja elinolojen parantaminen.

Kunnassa on nuorisotila Etelävintti, jossa järjestetään nuorisolle erilaista toimintaa. Lisäksi nuorisolle järjestetään erilaisia tapahtumia ja muuta toimintaa. Nuorisotoimen puitteissa järjestetään myös leiritoimintaa lapsille loma-aikana. Leiritoiminta työllistää myös sulkavalaisia nuoria apuohjaajiksi.

Nuoriso-ohjaaja vastaa nuorisovaltuustosta, joka lisää ja täydentää nuorten vaikuttamista ja osallisuutta sekä kansalaisaktiivisuutta. Kohdennettua nuorisotyötä tehdään yhtenäiskoulun kanssa yhteistyössä.

Etsivä nuorisotyö järjestetään yhdessä Rantasalmen kunnan kanssa.

Nuorisolle suunnattuja palveluja paikkakunnalla järjestävät myös järjestöt ja nuorisotoimi tekee aktiivista yhteistyötä näiden toimijoiden kanssa. Ajoittain nuorisopalveluja täydentävät muut mahdolliset hankkeet ja projektit.

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Taataan kuntalaisille tarkoituksenmukaiset peruspalvelut	Nuorten osallistuminen heitä koskevaan päätöksentekoon: Nuorisovaltuuston toiminnan vahvistaminen Nuorisotalolla avoimet ovet Nuorisotyöntekijöiden osallistuminen kouluyhteisön toimintaan Nuorten yksilöllinen kohtaaminen ja tarvittaessa ohjaaminen oikeisiin tukipalveluihin	Nuorisotila avautui viikoittaiseen toimintaan huhtikuun alusta. Samalla käynnistyi etsivä nuorisotyö kunnan omana toimintana (AVI:n tuki). Elokuussa käynnistyi Kuntaliiton 9§-hanke, johon pääsimme mukaan. Nuorisovaltuusto saatiin loppuvuodesta kasaan. Koulunuorisotyö toteutui viikoittain.

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Kestävä talous - säästetään käyttötaloudessa tekemällä asiat fiksusti	Kulttuuritoimintaa järjestetään yhdessä kolmannen sektorin kanssa	Tilaisuuksia on järjestetty yhteistyössä kolmannen sektorin, kunnan kulttuuritoimen ja yrittäjien kanssa.
Hyvinvoivat kuntalaiset - vahvistetaan ja laajennetaan osallisuutta	Kunnan kulttuuritoiminnan kehittämisessä kuullaan kuntalaisia.	Katso vastaava kohta kulttuurin (2811) alta.
Vireä elinkeinoelämä - Panostetaan matkailualan kehittämiseen	Aktiivinen kulttuuritoiminta tukee kunnan matkailullista vetovoimaa.	Katso vastaava kohta kulttuurin 2811 alta

Mittarit

Mittari	TA 2022	TP2023
Etelävintin nuorisotilan kävijämäärä	20 per ilta	6 per ilta (277 henkeä 47 päivänä)
Nuorisovaltuuston kokousten määrä	-	0 (aivan loppuvuodesta uudet jäsenet kasassa)

6.2.9 Kotiseutu ja museo 2812 (kustannuspaikka)

Toiminta-ajatus

Sulkavan kunta ylläpitää Rauhaniemessä kotiseutumuseota. Kotiseutumuseo on auki heinäkuun ajan. Kotiseutumuseon alueen ja kiinteistöjen ylläpidosta vastaa Järvi-Saimaan Palvelut Oy.

Toimitilat ja paikat

Rauhaniemen kotiseutumuseoalue, Pajasalmi

Talous

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Parannetaan kuntalaisten hyvinvointia ja asukastyytyväisyyttä	Aktiivinen toiminta museolla vähintään heinäkuun ajan	Toteutunut.
Säilytetään realistinen investointitaso	Rakennusten kunnossapito ja tarvittavat korjaukset	Toteutunut osin. Uittopirtin katon tilannetta pitää seurata. Maakuntamuseon tutkijan mukaan ei ole akuuttia hätää kuitenkaan, ja hänen mukaansa katteen muuttaminen päreelle on ongelmallinen ratkaisu.

Panostetaan matkailualan kehittämiseen	Kehitetään toimintaa opinnäytetyön avulla, osana Vekaransalmen maisematien kehittämistä	Osin toteutunut. Alueelle on tullut uusi laiturin ja alueen historiaan liittyviä tapahtumia ja tempauksia on suunnitteilla.
--	---	---

Mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	TP2023
Rakennusten kunnostusten eteneminen	Pärekattojen uusiminen	Pärekattojen uusiminen	Pärekattojen uusiminen
Toiminnan määrä museolla	Auki heinäkuussa	Auki heinäkuussa	Auki heinäkuussa, osin 2023 myös elokuussa. Lisäksi tapahtumia

6.2.10 Musiikkiopisto 2813 (kustannuspaikka)

Toiminta-ajatus

Sulkavan kunta mahdollistaa musiikki- ja tanssiharrastusta varaamalla oppilaspaikkoja Savonlinnan musiikki- ja tanssiopistosta. Musiikki- ja tanssiopiston opettajat ovat ammattilaisia ja mahdollistavat osaltaan laadukkaan musiikinopetuksen. Oppilaspaikkoja on varattu sopimuksella 24,8 ja niistä laskutetaan käytössä olevat. Musiikkiopisto järjestää myös esimerkiksi lapsikuoron toiminnan.

Toimitilat ja paikat

Musiikkiopisto käyttää yhtenäiskoulun tiloja opetukseen.

Mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	TP2023
Käytössä olevat oppilaspaikat	20	20	20
Muuhun toimintaan osallistuvat (esim. tanssi)	20	20	20

6.2.11 Liikuntatoimi 2814 (kustannuspaikka)

Toiminta-ajatus

Vapaa-ajan palvelut luovat mahdollisuuksia liikunnallisen elämäntavan omaksumiselle. Palvelujen perustehtäviin kuuluvat myös liikunta-, urheilu- ja hyvinvointijärjestöjen tukeminen sekä kuntalaisten omaehtoisen liikunnan tukeminen monipuolisten liikuntapaikkojen ylläpidolla. Liikuntapaikkojen kehittämisestä ja ylläpidosta vastaa Järvi-Saimaan Palvelut Oy. Vastaava viranhaltija on mukana mahdollisuuksien mukaan tilahankkeissa tuomassa liikunnallisuuden lisäämisen näkökulmaa arkiympäristöihin.

Toimitilat ja paikat

Sisä- ja ulkoliikuntapaikat, alueet ja retkeilyreitit, ylläpidosta vastaa Järvi-Saimaan Palvelut Oy

Toimintatavoitteet

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Taataan kuntalaisille tarkoituksenmukaiset peruspalvelut	Liikuntasopimuksen neuvottelu ja kilpailuttaminen Liikuntahallin peruskorjauksessa otetaan huomioon käyttäjien tarpeet sekä etsitään ja tarjotaan peruskorjauksen ajaksi vaihtoehtoisia liikuntapaikkoja (keskuskoulun liikuntasali, Lohilahden koulun liikuntasali, Päiväkeskuksen liikuntasali)	Yhteistyösopimuksia urheiluseurojen kanssa ei tehty. Liikuntahallin peruskorjauksen hankinta keskeytettiin nousseiden kustannusten vuoksi. Vaihtoehtoja peruskorjaukselle kartoitettiin vuonna 2023.
Säilytetään realistinen investointitaso	Suunnitellaan liikuntatoimen tulevia investointeja pitkälle aikavälille	Liikuntatoimen investointeja on jaettu pidemmälle aikavälille investointisuunnitelmassa.
Panostetaan matkailualan kehittämiseen	Kehitetään retkeilyreittejä ja karttoja Kehitetään Oravareittiä parantamalla taukopaikkojen sijaintia ja viihtyisyyttä Liikuntatoimelle kuuluvien Geopark-kohteiden kehittäminen	Retkeilyreittien kunnossapitotöitä on tehty. Kartat on tilattu. Reitille ollaan rakentamassa uutta levähdyspaikkaa. Esteetön laavu otettiin käyttöön lokakuussa 2023. Minigolfradalle haettu leader-tukea.

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategian mukaiset tavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2023	Toteutuminen
Kestävä talous - säästetään käyttötaloudessa tekemällä asiat fiksusti	- Liikuntapaikkojen ylläpitotasojen tarkastelu - Selvitetään, voidaanko liikuntapaikkojen ylläpito järjestää kunnan omana työnä	Liikuntapaikkojen ylläpidossa on otettu joitakin toimintoja kunnan omaksi työksi.
Hyvinvoivat kuntalaiset - vahvistetaan ja laajennetaan osallisuutta	- Kannustetaan liikuntapaikkojen käyttäjät antamaan palautteen sähköisen huolto-kirjan kautta	2023 lopulla on haettu Avilta avustusta liikunnallisen elämäntavan hankkeeseen yhteistyössä Puumalan kanssa.
Vireä elinkeinoelämä - Panostetaan matkailualan kehittämiseen	- Hyödynnetään luonto- ja liikuntapaikat kunnan brändityössä	- Sillat ja lossit - pyöräilyreitti - Geopark-kohteet

5 PERUSPALVELULAUTAKUNTA (TOIMIELIN)

5.1 SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOPALVELUT (TULOSALUE)

Tulosalue	Tulosyksikkö
360 SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOPALVELUT	361 Sosiaali- ja terveydenhuolto/ulkoistus 362 Perusturva/viranomaistehtävät

Talous

TP 2023 SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOPALVELUT

	TP 2023	TA 2023	Toteuma-%	Ylitys / alitus
TOIMINTATUOTOT	0	0	0 %	0
TOIMINTAKULUT	33 071	-7 992	-414 %	41 063
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ (sitovuustaso valtuustoon nähden)	33 071	-7 992	-414 %	41 063

Laskennallinen 5 % alv-palautus, joka on vuodelta 2022. Erittely saatu vasta v. 2023.

5.1.1 Sosiaali- ja terveydenhuolto / ulkoistus (tulosyksikkö 361)

Toiminta-ajatus

Sulkavan kunta on ulkoistanut 1.1.2017 alkaen sen järjestämisvastuulla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Palveluntuottaja toimii Terveystalo Kuntaturva Oy. Sopimus on voimassa 31.12.2026 asti.

Vastaava viranhaltija

Kunnanjohtaja (tilaajatehtävät)

Talous

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K3610 Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut / Terveystalo					
Toimintakulut	-7 992	0	-7 992	32 629	40 621
Tuotto-/kulujäämä	-7 992	0	-7 992	32 629	40 621

Laskennallinen 5 % alv-palautus, joka on vuodelta 2022, Erittelyt on saatu vuonna 2023.

Toimintatavoitteet

	TA 2023 alkup.	TA 2023 muutos	TA 2023 yhteensä	TP 2023	Erotus TP- TA
K3620 Perusturva					
Toimintakulut	0	0	0	442	442
Tuotto-/kulujäämä	0	0	0	442	442

Koronakertakorvauksien tulojen ja menojen erotus.

Toimintatavoitteet

7 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA											
	Sito- vuus * N B	Määrärahat				Toteutuma	Poikkeamat				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muut:n jälkeen				Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Tulosalueet											
Valtuusto	N	-74 042,00	0,00	-74 042,00	-54 259,00	19 783,00					
Kunnanhallitus	N	-1 255 636,00		-1 255 636,00	-1 141 010,50	114 625,50					
Yleis- ja taloushallinto	N	-605 544,00		-605 544,00	-600 898,00	4 646,00					
Vapaa-aika- ja sivistystoimi	N	-5 466 219,00		-5 466 219,00	-5 411 351,00	54 868,00					
Terveydenhuolto-palvelut	N	-7 992,00	0,00	-7 992,00	33 071,00	41 063,00					
Tekniset palvelut	N	33 479,00		33 479,00	5 119,00	-28 360,00					
Yhteensä (=toimintakate)		-7 375 954,00	0,00	-7 375 954,00	-7 169 328,50	206 625,50	(samat luvut Tuloslaskelma osan toteutumassa)				
		Määrärahat				Tuloarviot					
		Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		10 723 416,27	0,00	10 723 416,27	11 089 275,12	-365 858,85	1 967 988,00	55 000,00	2 022 988,00	2 591 758,57	568 770,57
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						5 272 000,00		5 272 000,00	5 186 063,59	-85 936,41
Valtionosuudet	B						2 433 723,46		2 433 723,46	2 430 388,00	-3 335,46
Korkotulot	B						3 000,00		3 000,00	7 123,81	4 123,81
Muut rahoitustulot	B						230 000,00		230 000,00	187 749,77	-42 250,23
Korkomenot	B	-20 000,00		-20 000,00	-137 432,64	-117 432,64			0,00		
Muut rahoitusmenot	B	0,00		0,00	-4 226,01	-4 226,01			0,00		
Poistoeron muutos				0,00			4 700,00		4 700,00	4 698,28	-1,72
Tuloslaskelmaosa yhteensä		-20 000,00		-20 000,00	-141 658,65	-121 658,65	7 943 423,46	0,00	7 943 423,46	7 816 023,45	-127 400,01
INVESTOINTIOSA											
Toimielin A											
Tehtävä 1 Johdon investoinnit											
Hanke 100 Maa-al/hankinta	B	-100 000,00		-100 000,00	-34 904,00	-65 096,00					
Hanke 101 Maa-alueiden m.	B									75 283,00	75 283,00
Hanke 110 Asunto-osakkeet	B	-100 000,00		-100 000,00		-100 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00	30 800,00	-69 200,00
Hanke 114 Valokuituhanke	B	-200 000,00		-200 000,00		-200 000,00					
Hanke 260 vekara ja aurinkosähköpuisto	B	-20 000,00		-20 000,00		-20 000,00					
Hanke 130 Tietotekniikan investoinnit	B	-40 000,00		-40 000,00		-40 000,00					
Hanke 111 osakkeet ja -osuudet	B	0,00		0,00	-66 818,00	66 818,00					
Hanke 261 Huoneiston korjaus	B	-30 000,00		-30 000,00	0,00	-30 000,00					
Toimielin B											
Tehtävä 2 Sivistystoimen investoinnit											
Hanke 143 Lohilahd.koulu	B	-168 000,00		-168 000,00	-122 748,34	-45 251,66					
Hanke 207 yhtenäiskoulu	B	-30 000,00		-30 000,00	-9 315,34	-20 684,66					
Hanke 220 kansalaisopisto	B	-20 000,00		-20 000,00		-20 000,00				12 800,00	12 800,00
Hanke 241 Kirjasto,omatoimikirjasto	B	0,00		0,00	-21 144,63	21 144,63					
Hanke 24B, Kirjasto/aurinkosähkölait.	B	-30 000,00		-30 000,00	-29 367,45	-632,55				2 937,00	2 937,00
Toimielin C											
Tehtävä 3 -Sosiaali-toimen investoinnit											
Hanke 203 Päiväkeskus	B	-45 000,00		-45 000,00		-45 000,00					
Hanke 204 Kissankello	B	-60 000,00		-60 000,00	-53 082,22	-6 917,78					
Hanke 242 Terveyskeskus	B	-10 000,00		-10 000,00		-10 000,00					
Hanke 247 Päiväkoti	B	-10 000,00		-10 000,00		-10 000,00					
Hanek 190 Hyvinvointial.vuokraohteet	B	-25 000,00		-25 000,00		-25 000,00					
Toimielin D											
Tehtävä 4 Kiinteistötoimen investoinnit											
Hanke 146 Lohilahden pihan kunnostus	B	-25 000,00		-25 000,00	-17 370,97	-7 629,03					
Hanke 205 Liikuntahalli	B	-160 000,00		-160 000,00		-160 000,00					
Hanke 221 Museoalue	B	-10 000,00		-10 000,00	-5 327,06	-4 672,94					
Hanke 226 Vanha kunn.virasto	B	-30 000,00		-30 000,00	-37 305,06	7 305,06					
Hanke 244 Varavoimat	B	-80 000,00		-80 000,00	-29 478,57	-50 521,43					
Toimielin E											

Tehtävä 5 Liikenneväylien investoinnit											
Hanke 150 Leikkikentät	B	-46 000,00		-46 000,00	-47 259,20	1 259,20					
Hanke 173 Puistot/yleiset alueet	B	-40 000,00		-40 000,00	-15 152,43	-24 847,57					
Hanke 182 Kaavatiet	B	-100 000,00		-100 000,00	-72 114,75	-27 885,25					
Hanke 183 Katuvalojen saneeraus	B	-35 000,00		-35 000,00	-29 749,82	-5 250,18					
Hanke 185 Urheilukenttä	B	-190 000,00	-70 391,00	-260 391,00	-276 388,11	15 997,11	48 300,00	48 300,00	34 500,00	-13 800,00	
Hanke 186 Liikuntareitistöt	B	-10 000,00		-10 000,00		-10 000,00					
Hanke 230 Liikenneturvallisuus	B	-10 000,00		-10 000,00		-10 000,00					
Hanke 248 Geopark	B	-10 000,00		-10 000,00		-10 000,00					
Hanke 250 ja 25B Alanteentien ja Linnavuoren laiturit	B	-60 000,00		-60 000,00	-38 488,38	-21 511,62					
Hanke 256 Retkisatamat	B	-21 000,00		-21 000,00		-21 000,00					
Hanke 257 Lähiliikuntapaik. Kunnostus	B	-30 000,00		-30 000,00		-30 000,00					
Hanke 258 Perintöryhmän hakkeet	B	-85 000,00		-85 000,00	-22 084,90	-62 915,10			7 076,92	7 076,92	
Hanke 259 Infotaulu	B	-15 000,00		-15 000,00	-27 640,18	12 640,18					
Yhteensä		-1 845 000,00	-70 391,00	-1 915 391,00	-955 739,41	-959 651,59	148 300,00	0,00	148 300,00	163 396,92	15 096,92
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset		-20 000,00	0,00	-295 000,00	-236 319,38	58 680,62					
Antolainasaamisten lisäykset	N	-20 000,00	-275 000,00	-295 000,00	-275 000,00	20 000,00					
Antolainasaamisten vähennykset	N			0,00	38 680,62	38 680,62					
Lainakannan muutokset		-460 000,00		-460 000,00	2 668,00	462 668,00					
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	N										
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	N	-460 000,00		-460 000,00	-358 332,00	101 668,00					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N				361 000,00	361 000,00					
Oman pääoman muutokset					0,00	0,00					
Muut maksuvalmiuden muutokset					0,00	0,00					
YHTEENSÄ		-480 000,00	-275 000,00	-755 000,00	-233 651,38	521 348,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		-9 720 954,00	-345 391,00	-10 066 345,00	-8 500 377,94	-353 336,12	8 091 723,46	0,00	8 091 723,46	7 979 420,37	-112 303,09

8 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN							
Tuloslaskelman toteutumisvertailu 2023							
Kvalt 3.4.2024 § 5 Hyväksynyt ylitykset/alitukset/sisältää sisäiset erät							
	Tp 2023	Alkuperäinen ta	Ta-muutokset	Ta-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	
Toimintatuotot	2 492 288,30	2 217 416,62	0,00	2 217 416,62	2 492 288,30	-274 871,68	
Myyntituotot	724 899,08	604 496,00	0,00	604 496,00	724 899,08	-120 403,08	
Maksutuotot	289 591,81	212 470,00		212 470,00	289 591,81	-77 121,81	
Tuet ja avustukset	216 202,84	199 212,70		199 212,70	216 202,84	-16 990,14	
Muut toimintatuotot	1 261 594,57	1 201 237,92	0,00	1 201 237,92	1 261 594,57	-60 356,65	
Toimintamenot	-9 661 616,80	-9 608 862,27	0,00	-9 608 862,27	-9 661 616,80	52 754,53	
Henkilöstömenot	-4 620 107,79	-4 844 280,27	0,00	-4 844 280,27	-4 620 107,79	-224 172,48	
Palvelujen ostot	-3 450 994,54	-3 331 629,00	0,00	-3 331 629,00	-3 450 994,54	119 365,54	
Aineet, tarvik.tavar.	-992 633,35	-832 029,00	0,00	-832 029,00	-992 633,35	160 604,35	
Avustukset	-412 787,47	-477 000,00	0,00	-477 000,00	-412 787,47	-64 212,53	
Muut toimintakulut	-185 093,65	-123 924,00	0,00	-123 924,00	-185 093,65	61 169,65	
Toimintakate	-7 169 328,50	-7 391 445,65	0,00	-7 391 445,65	-7 169 328,50	-222 117,15	
Verotulot	5 186 063,59	5 272 000,00		5 272 000,00	5 186 063,59	85 936,41	
Valtionosuudet	2 430 388,00	2 433 723,46		2 433 723,46	2 430 388,00	3 335,46	
Rah.tuotot ja menot	53 214,93	213 000,00		213 000,00	53 214,93	159 785,07	
Korkotuotot	7 123,81	3 000,00		3 000,00	7 123,81	-4 123,81	
Muut rah.tuotot	187 749,77	230 000,00		230 000,00	187 749,77	42 250,23	
Korkokulut	-137 432,64	-20 000,00		-20 000,00	-137 432,64	117 432,64	
Muut rah.kulut	-4 226,01	0,00		0,00	-4 226,01	4 226,01	
Vuosikate	500 338,02	527 277,81	0,00	527 277,81	500 338,02	26 939,79	
Poistot ja arvonal.	-578 696,28	-507 922,16		-507 922,16	-578 696,28	70 774,12	
Kertaluont.poistot	0,00				0,00	0,00	
Satunnaiset kulut	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	
Satunnaiset tuotot	205 902,16	0,00		0,00	205 902,16	-205 902,16	
Tilikauden tulos	127 543,90	19 355,65	0,00	19 355,65	127 543,90	-108 188,25	
Poistoeron vähennys	4 698,28	4 700,00		4 700,00	4 698,28	-1,72	
Tilikauden yli/ali jäämä	132 242,18	24 055,65	0,00	24 055,65	132 242,18	-108 189,97	
Erittely verotuloista							
Kunnan tulovero	3 173 913,38	3 128 000,00		3 128 000,00	3 173 913,38	-45 913,38	
Kiinteistövero	1 033 028,79	1 004 000,00		1 004 000,00	1 033 028,79	-29 028,79	
Yhteisövero	979 121,42	1 140 000,00		1 140 000,00	979 121,42	160 878,58	
	5 186 063,59	5 272 000,00		5 272 000,00	5 186 063,59	85 936,41	
		Tuloveroprosentti					
Verovuosi 2022		21,00					
Verovuosi 2023		8,36					
2023		Kiinteistövero %			Tulot yli arvion	-484 897,65	
Yleinen kiinteistövero		0,93			Tulot alle arvion	131 522,10	
Vakituisten asuinrak.		0,45			erotus	-353 375,55	
Muiden kuin vakituisten asuinrakennusten		1,05					
Yleishyödyllisen yhteisön		0			Menot alle arvion	-288 386,73	
					Menot yli arvion	533 572,31	
					erotus	245 185,58	
					erotus	-108 189,97	

9 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Rakennukset	TA 2023 (TA-muutos)	TP 2023	Avustus	Tilinpäätöskäsittely	Perustelu	Tehdyt toimenpiteet
Liikuntahalli	10 000	-			v. 2023 välittömiä korjauksia, korjaussuunnitelmien vaihtoehdot	Tutkittiin liikuntahallin uudisrakentamista koulukeskuksen yhteyteen.
Kuntosali	150 000				v. 2023 uudet kuntosalilaitteet, uuden sijainnin kartoittaminen ja rakennusinvestointi	Kuntosalille tarkasteltiin uutta sijaintia, mutta suoraan kelpollisia tiloja ei löytynyt.
Keskuskoulu	30 000	9315,34		Siirto keskeneräisiin.	v.2023 leikkikentän korjaukset (10 000), vaihteoiset tilaratkaisut huomioiden talouden kantokyky (20 000)	Uudisrakennushanketta ja toteutusvaihtoehtoja luonnosteltiin ja käsiteltiin päätännässä. Hanke etenee hankesuunnitteluun.
Lohilahden koulu	168 000	122 748,34			v. 2023 käyttövesiverkoston uusiminen (90 000) ja viemäreiden sukitus (70 000), leikkialueen päivitys (8 000)	Toteutettiin suunnitellusti.
Kansalaisopisto	20 000	-	12 800		v. 2023 siirto vuodelta 2022, lämmitysremontin jatkot	Toteutettu. Kulut kirjattu vuodelle 2022.
Kirjasto	30 000	29 367,45	Avustus maksettu 10% (2937€)	Siirto keskeneräisiin	v. 2023 aurinkosähkölaitteisto, huomioidaan avustukset	Toteutettu.
Kirjasto/ Omatoimikirjasto		21 144,64			Omatoimikirjaston perustaminen.	Toteutettu
Vanha virasto (kunnantupa ja pitäjätupa)	30 000	37 305,06	Myönnetty avustus 6 000 euroa, maksatushakemus tehty.		v. 2023 pitäjätuvan rungon korjaus, maalaus ja vesikaton maalaus. Haetaan avustus.	Toteutettu.
Rauhanniemen museoalue	10 000	5327,06			v.2023 laiturin museon rantaan	Toteutettu. Kulkuyhteyttä laiturille parannellaan työelämäpalveluiden toimesta. <u>GEOPARK-kohde</u>
Lohilahden makasiinit	25 000	17 370,97			v. 2023 Avustetun korjaushankkeen omarahoitusosuus (Lohilahden kyläyhdistys rakennuttaa hankkeen ja laskuttaa Sulkavan kunnalta hankkeen omarahoitusosuuden)	Toteutettu.
Päiväkeskus Ilona	45 000	4 672,50		Siirto käyttötalouteen.	v.2023 Tilajäähdytys	Toteutettiin ilmalämpöpumpuilla suuremmasta järjestelmästä poiketen.
Päiväkoti Touhula	10 000	4 043,55		Siirto käyttötalouteen.	v.2023 Jätekatos	Toteutettu.
Vanhusten palvelukeskus Kissankello	60 000	53 082,22		Siirto keskeneräisiin.	v.2023 tukimuurin korjaus (60 000, jatkuu vuodelta 2022)	Viimeistelyjä vaille valmis.
Terveyskeskus	10 000				v. 2023 paloilmittimien uusinta TK + VO	Toteutettu.
Hyvinvointialueen vuokraohteet	25 000	-			v.2023 Kuntoarviot, digitaaliset pohjapiirustukset	Kesken, aloitettu.
Yhteensä	623 000	304 377,1				
Kiinteät rakenteet ja rakennelmat	TA 2023 (TA-muutos)	TP 2023	Avustus/korvaus	Tilinpäätöskäsittely	Perustelu	Tehdyt toimenpiteet
Kaavateiden päällystys	100 000	72 114,75			v. 2023 rikkoontuneiden alueiden korjaus / paikkaus (Huopajantie, Soutajantie, Teollisuustie) (50 000), kuumienkivientien päällystys (50 000)	Toteutettu suunnitellun mukaisesti.
Liikunta- ja retkeilyreitistöt	10 000				v.2023 reitistöjen kunnostusta	

Kiinteistöjen / maa-alueiden hankinta ja myynti	TA 2023 (TA-muutos)	TP 2023	Avustus/korvaus	Tilinpäätöskäsittely	Perustelu	Tehdyt toimenpiteet
Maa-alueiden myynti						Seurakunnan maa-alueiden ostot
Maa-alueiden osto	100 000	-34 904				
Osakkeiden hankinta ja myynti	TA 2023 (TA-muutos)	TP 2023	Avustus/korvaus	Tilinpäätöskäsittely	Perustelu	Tehdyt toimenpiteet
Osakkeiden myynti		0				
Osakkeiden ostot	100 000	66 818				
Yhteensä	0	66 818				
Kaikki yhteensä	1 845 000	939 715,2	57 312,92	Siirto käyttöalouteen 12 183,15		

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

11 TULOSLASKELMA

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT			
1 TULOSLASKELMA			
TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022
Ulkoinen			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	724 899,08		781 849,41
Maksutuotot	289 591,81		204 234,84
Tuet ja avustukset	216 202,84		491 279,94
Muut toimintatuotot	1 223 224,71		721 697,10
Toimintatuotot yhteensä	2 453 918,44		2 199 061,29
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-3 719 221,34		-3 842 563,79
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-778 961,94		-1 056 571,13
Muut henkilösivukulut	-83 554,65		-67 049,54
Palvelujen ostot	-3 450 994,54		-14 447 683,85
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-992 633,35		-433 330,82
Avustukset	-412 787,47		-552 476,83
Muut toimintakulut	-185 093,65		-1 459 615,80
Toimintakulut yhteensä	-9 623 246,94		-21 859 291,76
Toimintakate	-7 169 328,50		-19 660 230,47
Verotulot	5 186 063,59		9 572 463,88
Valtionosuudet	2 430 388,00		11 273 653,00
Käyttökate	447 123,09		1 185 886,41
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	7 123,81		3 856,24
Muut rahoitustuotot	187 749,77		209 559,49
Korkokulut	-137 432,64		-38 958,53
Muut rahoituskulut	-4 226,01		-839,69
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	53 214,93		173 617,51
Vuosikate	500 338,02		1 359 503,92

Poistot ja arvonalentumiset			
Suunn.mukaiset poistot		-578 696,28	-549 129,95
Lisäpoistot		0,00	0,00
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tuotot		205 902,16	0,00
Tilikauden tulos		127 543,90	810 373,97
Poistoeron muutos		4 698,28	4 698,28
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		132 242,18	815 072,25
Toimintatuotot/Toimintakulut,%		25,50	10,06
Vuosikate/Poistot %		86,46	247,57
Vuosikate/asukas €		211,20	572,91
Asukasmäärä		2 369	2 373
Tunnuslukujen laskentakaavat:			
Toimintatuotot/Toimintakulut,%:			
100 x Toimintatuot/(toimintakulut- valmistus omaan käyttöön)			
Vuosikate/Poistot %: 100xvuosikate/poistot ja arvonalentumiset			

12 RAHOITUSLASKELMA

2 RAHOITUSLASKELMA			
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT			
		1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		500 338,02	1 359 503,92
Tulorahoituksen korjaukset		-76 858,91	-39 048,65
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-955 739,41	-1 050 061,82
Rahoitusosuudet investointeihin		57 313,92	35 700,00
Pysyvien vastaavien hyöd. luov.tulot		108 597,45	54 500,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		-366 348,93	360 593,45
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset		-275 000,00	-15 875,00
Antolainasaamisten vähennykset		38 680,62	5 541,30
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-358 332,00	-433 332,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		361 000,00	600 000,00
Oman pääoman muutokset		0,00	107 233,66
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant.var.ja po:n muutokset		-23 143,41	-22 393,07
Vaihto-omaisuuden muutos		668,14	0,00
Saamisten muutos		109 817,71	-52 839,36
Korottomien velkojen muutos		-387 138,28	245 275,66
Rahoituksen rahavirta		-533 447,22	433 611,19
Rahavarojen muutos		-899 796,15	794 204,64
Rahavarojen muutos		899 796,15	-794 204,64
Yhteensä			
Rahavarat 31.12.		618 752,26	1 518 548,41
Rahavarat 1.1.		1 518 548,41	724 343,77

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2023	2022	
Investointien tulorahoitus, %		55,69	134,03	
Pääomamenojen tulorahoitus, %		33,51	93,24	
Lainanhoitokate		1,36	3,84	
Kassan riittävyys, pv		19,89	23,69	
Asukasmäärä		2 369	2 373	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä				
5 vuodelta €		2 019 926	1 792 274	
Tunnuslukujen laskentakaavat:				
Investointien tulorahoitus %:		100 * Vuosikate/investointien omahankintameno		
Pääomamenojen tulorahoitus %:		100 * Vuosikate/investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + lainanlyhennykset)		
Lainanhoitokate:		(Vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+lainanlyhennykset)		
Kassan riittävyys pv:		365 pv*Kassavarat 31.12./kassasta maksut tilikaudella		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €				
	2019	121 637,83	2018	-594 000,42
	2020	1 609 791,19	2019	121 637,83
	2021	294 251,98	2020	1 609 791,19
	2022	360 593,45	2021	294 251,98
	2023	-366 348,93	2022	360 593,45
		2 019 925,52		1 792 274,03
Toiminnan ja investointien rahavirta- välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitkällä aikavälillä.				
Omarahoitusosuusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.				

13 TASE

3 TASE			
		1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
	TASE		
	VASTAAVAA		
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	17 832 043,58	18 338 780,43
I	Aineettomat hyödykkeet	56 335,78	78 139,62
	1. Aineettomat oikeudet	56 335,78	78 139,62
II	Aineelliset hyödykkeet	11 732 464,17	11 226 038,74
	1. Maa- ja vesialueet	1 576 672,12	1 529 214,14
	2. Rakennukset	7 698 306,60	7 683 253,36
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 875 278,46	1 888 244,49
	6. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	582 206,99	125 326,75
III	Sijoitukset	6 043 243,63	7 034 602,07
	1. Osakkeet ja osuudet	5 713 125,61	6 940 803,43
	3. Muut lainasaamiset	330 118,02	93 798,64
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	406 897,92	381 329,12
	2. Lahjoitusrahastojen varat	21 329,12	21 329,12
	3. Muut toimeksiantojen varat	385 568,80	360 000,00
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I	Vaihto-omaisuus	4 755,01	5 423,15
	1. Valmiit tuotteet	4 755,01	5 423,15
II	Saamiset	478 010,63	587 828,34
	Lyhytaikaiset saamiset	478 010,63	587 828,34
	1. Myyntisaamiset	259 852,54	286 980,78
	3. Muut saamiset	218 158,09	300 847,56
IV	Rahat ja pankkisaamiset	618 752,26	1 518 548,41
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 340 459,40	20 831 909,45

	VASTATTAVAA		
A	OMA PÄÄOMA	14 761 668,95	15 891 042,99
I	Peruspääoma	8 135 532,73	9 397 148,95
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 493 894,04	5 678 821,79
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	132 242,18	815 072,25
C	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	77 164,26	81 862,54
	1. Poistoero	77 164,26	81 862,54
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	509 897,98	507 472,59
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	505 147,98	502 572,59
	3. Muut toimeksiantojen pääomat	4 750,00	4 900,00
	VIERAS PÄÄOMA		
I	Pitkäaikainen	0,00	141 686,00
	1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	141 686,00
	2. Muut velat	0,00	0,00
II	Lyhytaikainen	3 991 728,21	4 209 845,33
	2. Lainat rah. ja vakuutuslait.	2 641 686,00	2 458 332,00
	5. Saadut ennakot	57 639,51	60 769,38
	6. Ostovelat	598 047,55	713 603,63
	7. Muut velat	209 460,66	478 722,85
	8. Siirtovelat	484 894,49	498 417,47
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	19 340 459,40	20 831 909,45
	TASEEN TUNNUSLUVUT		
	Omavaraisuusaste, %	76,95	76,90
	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	39,07	18,62
	Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	6,63	6,49
	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 797,02	2 736,58
	Lainat €/asukas	1115,11	1095,67
	Lainakanta 31.12. (1.000 €)	2642	2600
	Lainasaamiset 31.12. (1.000 €)	330	94
	Asukasmäärä	2369	2373
	Lainat ja vuokravastuut € 31.12.2023	2 683 545,00	2 642 285,55
	Lainat ja vuokravastuut €/asukas	1 132,78	1 113,48

KUNNAN AVAAVA TASE 1.1.2023

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaosto on antanut 16.5.2023 lausunnon nro 128 hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa.

Lausunnon mukaan kunnista hyvinvointialueille siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjataan alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväyksellä 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että peruspääomaa vastaan kirjattavia omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa eikä rahoituslaskelmassa. Muut kirjaukset esitetään normaalisti vuoden 2023 liiketapahtumina ja ne voivat vaikuttaa vuoden 2023 tulokseen.

Sijoituksista on poistunut Vaalijalan kuntayhtymän 25.930,49€, sekä ISSHP ky:n 1.250.018,57€ peruspääomat. Veloista on poistunut hyvinvointialueelle siirtynyt lomapalkkavelka, 14.332,84€. Kunnan peruspääomaan näiden kirjausten vaikutus on 1.261.616,22€
Oikaisuja ei ole tehty vuoden 2022 vertailulukuihin.

	Tilinpäätös 31.12.2023	Avaustase ennen muutos	Muutokset ta	Avaustase 1.1.2023
T A S E				
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
* Aineettomat oikeudet	78 139,62	78 139,62	0,00	78 139,62
** Aineettomat hyödykkeet yht.	78 139,62	78 139,62	0,00	78 139,62
Aineelliset hyödykkeet				
* Maa- ja vesialueet	1 529 214,14	1 529 214,14	0,00	1 529 214,14
* Rakennukset	7 683 253,36	7 683 253,36	0,00	7 683 253,36
* Kiinteät rakenteet ja laitt	1 888 244,49	1 888 244,49	0,00	1 888 244,49
* Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	125 326,75	125 326,75	0,00	125 326,75
** Aineelliset hyödykkeet yht.	11 226 038,74	11 226 038,74	0,00	11 226 038,74
Sijoitukset				
* Osakkeet ja osuudet	6 940 803,43	6 940 803,43	-1 275 949,06	5 664 854,37
* Muut lainasaamiset	93 798,64	93 798,64	0,00	93 798,64
** Sijoitukset yht.	7 034 602,07	7 034 602,07	-1 275 949,06	5 758 653,01
*** PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	18 338 780,43	18 338 780,43	-1 275 949,06	17 062 831,37
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
* Muut toimeksiantojen varat	381 329,12	381 329,12	0,00	381 329,12
*** TOIMEKSIANTOJEN VARAT	381 329,12	381 329,12	0,00	381 329,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
* Valmiit tuotteet/Tavarat	5 423,15	5 423,15	0,00	5 423,15
*** Vaihto-omaisuus yht.	5 423,15	5 423,15	0,00	5 423,15

	Saamiset				
	Pitkäaikaiset saamiset				
	Lyhytaikaiset saamiset				
*	Myyntisaamiset	286 980,78	286 980,78	0,00	286 980,78
*	Muut saamiset	300 847,56	300 847,56	0,00	300 847,56
**	Lyhytaikaiset saamiset yht.	587 828,34	587 828,34	0,00	587 828,34
***	Saamiset yht.	587 828,34	587 828,34	0,00	587 828,34
	Rahoitusavopaperit				
	Rahat ja pankkisaamiset				
**	Rahat ja pankkisaamiset yht.	1 518 548,41	1 518 548,41	0,00	1 518 548,41
*****	VASTAAVAA YHTEENSÄ	20 831 909,45	20 831 909,45	-1 275 949,06	19 555 960,39
	VASTATTAVAA				
	OMA PÄÄOMA				
*	Peruspääoma	-9 397 148,95	-9 397 148,95	1 261 616,22	-8 135 532,73
*	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-5 678 821,79	-5 678 821,79	0,00	-5 678 821,79
*	Tilikauden yli-/alijäämä	-815 072,25	-815 072,25	0,00	-815 072,25
***	Oma pääoma yhteensä	-15 891 042,99	-15 891 042,99	1 261 616,22	-14 629 426,77
	POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.				
*	Poistoero	-81 862,54	-81 862,54	0,00	-81 862,54
***	Poistoero ja vapaaeht.var.yht	-81 862,54	-81 862,54	0,00	-81 862,54
	PAKOLLISET VARAUKSET				
	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
*	Lahjoitusrahastojen pääomat	-502 572,59	-502 572,59	0,00	-502 572,59
*	Muut toimeksiantojen pääomat	-4 900,00	-4 900,00	0,00	-4 900,00
***	Toimeksiantojen pääomat yht.	-507 472,59	-507 472,59	0,00	-507 472,59
	VIERAS PÄÄOMA				
	Pitkäaikainen				
*	Lainat vakuutus- ja rah.lait	-141 686,00	-141 686,00	0,00	-141 686,00
**	Pitkäaik.vieras pääoma yht.	-141 686,00	-141 686,00	0,00	-141 686,00
	Lyhytaikainen				
*	Lainat rahoitus- ja vak.lait	-2 458 332,00	-2 458 332,00	0,00	-2 458 332,00
*	Saadut ennakot	-60 769,38	-60 769,38	0,00	-60 769,38
*	Ostovelat	-713 603,63	-713 603,63	0,00	-713 603,63
*	Muut velat	-478 722,85	-478 722,85	0,00	-478 722,85
*	Siirtovelat	-498 417,47	-498 417,47	14 332,84	-484 084,63
**	Lyhytaikainen vieras pääoma	-4 209 845,33	-4 209 845,33	14 332,84	-4 195 512,49
***	Vieras pääoma yhteensä	-4 351 531,33	-4 351 531,33	14 332,84	-4 337 198,49
*****	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-20 831 909,45	-20 831 909,45	1 275 949,06	-19 555 960,39

14 KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT

Kunnan kokonaistulot ja -menot					
Ulkoiset					
		2023		2022	
Tulot		€	%	€	%
		milj.		milj.	
Varsinainen toiminta					
	Toimintatuotot	2,45	22,33	2,20	9,15
	Verotulot	5,19	47,19	9,57	39,85
	Valtion osuudet	2,43	22,11	11,27	46,93
	Korkotuotot	0,01	0,06	0,00	0,02
	Muut rahoitustuotot	0,19	1,71	0,21	0,87
	Satunnaiset tuotot	0,2	1,87	0,00	0,00
	Tulorah. korjaukset	-0,08	-0,70	0,00	0,00
	-pysy.vast. hyöd.luovutuvuotot	0,08	0,73	-0,04	-0,16
Investoinnit					
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,06	0,52	0,04	0,15
	Käyttöom. myyntitulot	0,00	0,00	0,05	0,23
Rahoitustoiminta					
	Antolainasaam. vähennys	0,04	0,35	0,01	0,02
	Lyhytaik.lainojen lisäys	0,4	3,82	0,60	2,50
	Oman pääoman vähennys/lisäys	0,00	0,00	0,11	0,45
Kok. tuot yhteensä		10,99	100,00	24,02	100,00
Menot					
Varsinainen toiminta					
	Toimintakulut	9,62	84,77	21,86	93,42
	Korkokulut	0,14	1,21	0,04	0,17
	Muut rahoituskulut	0,004	0,04	0,00	0,00
	Satunnaiset kulut	0,00	0,00	-0,15	-0,64
	Pys.vast. hyöd.luovutustappiot	0,01	0,08	0,15	0,64
Investoinnit					
	Investointimenot	0,96	8,42	1,05	4,49
Rahoitustoiminta					
	Antolainasaamisten lisäykset	0,28	2,42	0,02	0,07
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,36	3,16	0,43	1,85
	Lyhytaikaisten lainojen vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä		11,35	100,00	23,40	100,00

15 KONSERNITILINPÄÄTÖS

KONSERNIN TULOSLASKELMA				
			31.12.2023	31.12.2022
Toimintatuotot			3 915 972,20	20 916 066,16
Toimintakulut			-11 887 178,70	-40 887 771,33
Osuus osak.yhtiön voitosta/tapp.			100 610,22	1 888,38
Toimintakate			-7 870 596,28	-19 969 816,79
Verotulot			5 160 609,70	9 548 122,85
Valtionosuudet			3 624 794,46	12 438 622,03
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot			14 380,13	1 662,74
Muut rahoitustuotot			194 762,72	199 024,64
Korkokulut			-145 997,60	-103 911,27
Muut rahoituskulut			-30 556,29	-8 008,06
Vuosikate			947 396,84	2 105 696,15
Poistot ja arvonalentumiset:				
Suunn.mukaiset poistot			-860 437,14	-1 113 691,51
Satunnaiset erät			226 633,70	50 885,97
Tilikauden tulos			313 593,41	1 042 890,61
Tilinpäätössiirrot			0,00	0,00
Tilikauden verot			911,18	-7 722,86
Laskennalliset verot			-2 239,96	1 021,40
Vähemmistöosuudet			7 814,35	-14 225,36
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ			320 078,97	1 021 963,78
Tuloslaskelman tunnusluvut:				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %			32,94	51,15
Vuosikate/poistot, %			110,11	189,07
Vuosikate, euroa/asukas			399,91	887,36
Asukasmäärä			2 369	2 373

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT				
			2023	2022
			1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta				
	Vuosikate		947,4	2 105,7
	Satunnaiset erät		20,7	50,9
	Tilikauden verot		0,9	-7,7
	Tulorahoituksen korjauserät		-177,8	-63,2
			791,2	2 085,7
Investointien rahavirta				
	Investointimenot		-964,9	-1 597,6
	Investoinnit tytäryritykseen		0,0	0,0
	Rahoitusosuudet investointimenoihin		57,3	37,5
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		120,0	111,6
			-787,6	-1 448,5
Toiminnan ja investointien rahavirta			3,6	637,2
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
	Antolainasaamisten lisäykset		-35,0	-8,0
	Antolainasaamisten vähennykset		33,1	0,00
Lainakannan muutokset				
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0	407,9
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-693,5	-882,1
	Lyhytaikaisten lainojen muutos		362,9	1 297,5
			-297,5	823,3
Oman pääoman muutokset (korjaus)			0,0	93,6
Muut maksuvalmiuden muutokset				
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		-23,9	-27,1
	Vaihto-omaisuuden muutos		0,7	2,6
	Saamisten muutos		30,0	-622,5
	Korottomien velkojen muutos		-488,0	222,8
			-481,3	-424,2
Rahoituksen rahavirta			-813,7	484,6
Rahavarojen muutos			-810,1	1 121,8
Rahavarojen muutos				
	Rahavarat 31.12.		2 101,0	3 159,9
	Rahavarat 1.1.		2 911,1	2 038,1
			-810,1	1 121,8
Aloittavasta taseesta on otettu pois hyvinvointialueelle siirtyneiden Vaalijana kuntayhtymän sekä Itä-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän rahavarat 31.12.2022, yhteensä 248.814,44 €				
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €			1 724	1 400
Investointien tulorahoitus, %			104	135
Laskennallinen lainanhoitokate			2,42	2,44
Kassan riittävyys, pv			56	27

KONSERNITASE

KONSERNITASE (lyhennetty)		KONSERNI	KONSERNI
VASTAAVAA		YHTEENSÄ	YHTEENSÄ
		2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	56 335,78	88 482,01
	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	56 335,78	88 482,01
Aineelliset hyödykkeet			
	Maa- ja vesialueet	2 072 628,39	2 053 007,66
	Rakennukset	12 968 821,51	17 365 742,03
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 872 691,84	1 992 710,85
	Koneet ja kalusto	50 408,20	236 548,30
	Muut aineelliset hyödykkeet	385 053,22	401 697,47
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	582 206,99	136 926,14
	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	17 931 810,15	22 186 632,44
Sijoitukset			
	Osakkuusyhteisöosuudet	382 389,07	332 783,22
	Muut osakkeet ja os.	1 260 823,96	1 335 158,23
	Muut lainasaamiset	35 000,00	33 139,32
	Muut saamiset	4 132,83	31 331,22
	Sijoitukset yhteensä	1 682 345,87	1 732 412,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		576 401,05	478 365,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
	Vaihto-omaisuus	6 291,71	95 283,78
Saamiset			
	Pitkäaikaiset saamiset	0,00	74,68
	Lyhytaikaiset saamiset	789 443,02	3 086 251,14
	Rahoitusarvopaperit	829 051,50	383 634,87
	Rahat ja pankkisaamiset	1 271 914,73	2 776 271,95
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	23 143 593,80	30 827 408,30

		KONSERNI	KONSERNI
VASTATTAVAA		YHTEENSÄ	YHTEENSÄ
		2023	2022
OMA PÄÄOMA			
	Peruspääoma	8 135 532,72	9 397 148,95
	Arvonkorotusrahasto	127 515,50	162 778,27
	Muut omat rahastot	318 129,52	330 031,53
	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	8 467 130,00	7 890 909,71
	Tilikauden yli-/alijäämä	320 078,97	1 021 963,78
Oma pääoma yhteensä		17 368 386,71	18 802 832,24
VÄHEMMISTÖOSUUDET		189 725,62	197 539,97
Pakolliset varaukset			
	Muut pakolliset varaukset	0,00	96 451,77
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		681 859,84	660 186,34
VIERAS PÄÄOMA			
	Pitkäaikainen korollinen	188 157,36	2 921 313,06
	Pitkäaikainen koroton	225 005,19	223 304,33
	Laskennallinen verovelka	86 980,18	84 740,22
	Lyhytaikainen korollinen	2 733 846,68	3 503 231,69
	Lyhytaikainen koroton	1 669 632,22	4 337 808,68
Vieras pääoma yhteensä		4 903 621,63	11 070 397,98
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		23 143 593,80	30 827 408,30
Konsernitaseen tunnusluvut:			
Omavaraisuusaste, %		76,07	61,78
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		37,44	25,46
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €		8 787	8 913
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas		3 709,25	3 755,95
Konsernin lainat, €/asukas		1 233	2 707
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €		2 922	6 425
Lainat ja vuokravastuut 31.12.milj. €		2 993	8 390
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas		1 263	3 536
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €		35	33
Kunnan asukasmäärä		2 369	2 373

KONSERNIN AVAAVA TASE 1.1.2023

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaosto on antanut 16.5.2023 lausunnon nro 128 hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa.

Lausunnon mukaan kunnista hyvinvointialueille siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjataan alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväyksellä 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että peruspääomaa vastaan kirjattavia omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutusvertailussa eikä rahoituslaskelmassa. Muut kirjaukset esitetään normaalisti vuoden 2023 liiketapahtumina ja ne voivat vaikuttaa vuoden 2023 tulokseen.

Konsernin avaavasta taseesta on poistettu hyvinvointialueelle siirtyneiden Vaalijalan kuntayhtymän sekä ISSHP:n kuntayhtymän vaikutukset.

Vuoden 2023 avaava konsernitase:

	31.12.2022	Tase 2022	Muutos	Aloittava tase 1.1.2023
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT:				
Aineettomat oikeudet		88 482,01	-10 342,39	78 139,62
Aineettomat hyödykkeet		88 482,01	-10 342,39	78 139,62
Maa- ja vesialueet		2 053 007,66	-25 310,24	2 027 697,42
Rakennukset		17 365 742,03	-4 257 363,30	13 108 378,73
Kiinteät rakenteet ja laitteet		1 992 710,85	-107 052,98	1 885 657,87
Koneet ja kalusto		236 548,30	-194 562,16	41 986,14
Muut aineelliset hyödykkeet		401 697,47	-3 496,09	398 201,38
Ennakkomaksut		11 599,39	-11 599,39	0,00
Keskeneräiset hankinnat		125 326,75	0,00	125 326,75
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		136 926,14	-11 599,39	125 326,75
Aineelliset hyödykkeet		22 186 632,44	-4 599 384,14	17 587 248,30
Osakkuusyhtiöosuudet		332 783,22	0,00	332 783,22
Kuntayhtymäosuudet		0,00	0,00	0,00
Tytäryhteisöosuudet		0,00	0,00	0,00
Muut osakkeet ja os.		1 335 158,23	-61 380,85	1 273 777,38
Muut lainasaamiset		33 139,32	0,00	33 139,32
Muut saamiset		31 331,22	-27 198,39	4 132,83
Sijoitukset		1 732 412,00	-88 579,24	1 643 832,76
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		24 007 526,45	-4 698 305,78	19 309 220,67
				0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		1 830,87	-1 391,89	438,98
Muut toimeksiantojen varat		476 534,57	-23 519,74	453 014,83

VAIHTUVAT VASTAAVAT:			
Valmiit tuotteet/Tavarat	95 283,78	-88 326,36	6 957,42
Vaihto-omaisuus	95 283,78	-88 326,36	6 957,42
Siirtosaamiset	74,68	-74,68	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	74,68	-74,68	0,00
Siirtosaamiset	195 411,33	-164 656,02	30 755,31
Myyntisaamiset	2 472 526,51	-2 004 355,39	468 171,12
Muut saamiset	418 313,30	-86 612,86	331 700,44
Lyhytaikaiset saamiset	3 086 251,14	-2 266 973,41	819 277,73
Saamiset	3 086 325,82	-2 267 048,09	819 277,73
Osakkeet ja osuudet	49 079,45	0,00	49 079,45
Joukkovelkakirjalainasaamiset	82 776,60	0,00	82 776,60
Muut arvopaperit	251 778,83	0,00	251 778,83
Rahoitusarvopaperit	383 634,87	0,00	383 634,87
Rahat ja pankkisaamiset	2 776 271,95	-248 814,44	2 527 457,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 341 516,42	-2 604 188,90	3 737 327,52
VASTAAVAA	30 827 408,30	-7 316 057,16	23 511 351,14
			Aloittava tase
			1.1.2023
	31.12.2022	Tase 2022	Muutos
VASTATTAVAA			
Peruspääoma	9 397 148,95	-1 261 616,21	8 135 532,74
Arvonkorotusrahasto	162 778,27	-35 262,77	127 515,50
Muut omat rahastot	330 031,53	-11 902,01	318 129,52
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	7 890 909,71	-424 680,44	7 466 229,27
Tilikauden yli-/alijäämä	1 021 963,78	-21 063,05	1 000 900,73
Oma pääoma	18 802 832,24	-1 693 698,11	17 109 134,13
Vähemmistöosuudet	197 539,97	0,00	197 539,97
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	96 451,77	-96 451,77	0,00
Pakolliset varaukset	96 451,77	-96 451,77	0,00
Valtion toimeksiannot	71 685,71	0,00	71 685,71
Lahjoitusrahastojen pääomat	504 420,45	-1 408,89	503 011,56
Muut toimeksiantojen pääomat	84 080,18	-75 966,10	8 114,08
Toimeksiantojen pääomat	660 186,34	-77 374,99	582 811,35
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 921 313,06	-2 324 264,39	597 048,67
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Muut velat	223 304,33	0,00	223 304,33
Laskennalliset verovelat	84 740,22	0,00	84 740,22
Pitkäaikainen vieras pääoma	3 229 357,61	-2 324 264,39	905 093,22
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 503 231,69	-872 702,85	2 630 528,84
Saadut ennakot	63 946,68	0,00	63 946,68
Ostovelat	1 733 355,10	-805 350,73	928 004,37
Muut velat	681 376,71	-172 428,89	508 947,82
Siirtovelat	1 859 130,19	-1 212 959,05	646 171,14
Lyhytaikainen vieras pääoma	7 841 040,37	-3 060 457,84	4 780 582,53
Vieras pääoma	11 070 397,98	-5 384 722,22	5 685 675,76
VASTATTAVAA	30 827 408,30	-7 316 057,16	23 511 351,14

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelmanmukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Maa-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

2. TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAPA

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu. Uudet tilikauden aikana avatut tilit lisätty tuloslaskelman rivitietoihin.

3. OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Hyvinvointialueelle siirtyneet pääoma- ja velkaerät vaikuttavat kunnan peruspääomaan. Peruspääoman muuttumisen myötä, myös sijoituksen määrä on muuttunut kirjanpidossa.

Sijoituksista on poistunut Vaalijalan kuntayhtymän 25.930,49€, sekä ISSHP ky:n 1.250.018,57€ peruspääomat. Veloista on poistunut hyvinvointialueelle siirtynyt lomapalkkavelka, 14.332,84€. Kunnan peruspääomaan näiden kirjausten vaikutus on siis 1.261.616,22€

Oikaisuja ei ole tehty vuoden 2022 vertailulukuihin.

4. VERTAILUKELPOISUUS

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon sosiaali- ja terveyden huollon sekä pelastustoimen siirtyminen Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Sosiaali- ja terveydenhuollon osuus kunnan tuloista on aiempina vuosina ollut noin 25 % ja kuluista noin 55 %. Lomapalkkavelkaa on siirretty (14.332,84 €) hyvinvointialueelle. Itä-Savon Sairaanhoidopiiri ja Vaalijalan kuntayhtymä on poistunut konsernista.

5. AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT –

6. YKSITTÄISEEN TASE-ERÄÄN SISÄLTYVÄT OSAT, JOTKA KOSKEVAT USEAA TASE-ERÄÄ

7. VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT –

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, sekä kaikki kuntayhtymät, mutta ei omistusyhteisyhteisöjä, joissa kunnan omistusosuus on vähäinen. Yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän tiedon antamiseksi (KPL 6:12.2.§).

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) vastaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Osakkuusyhteisöt

Järvi-Saimaan Palvelut Oy (kunnan osuus 23%), As Oy Aapinrinne (kunnan osuus 27,90 %) sekä As Oy Salmenkangas (kunnan osuus 23,38 %) on yhdistelty oman pääoman ja kunnan taseessa olevien osakkeiden hankintamenon erotuksella, yhtiön voiton ja jaetun osingon osalta.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT							
6. TOIMINTATUOTOT tehtäväalueittain (ulkoiset)				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
				2023	2022	2023	2022
	Yleishallinto			1 311 688,02	895 048,74	541 335,51	349 832,10
	Sosiaali- ja terveyspalvelut			0,00	18 075 820,72	0,00	681 052,34
	Opetus- ja kulttuuripalvelut			1 152 644,56	1 136 532,45	891 253,73	889 931,66
	Muut palvelut			1 451 639,62	808 664,25	1 021 329,20	278 245,19
	Toimintatuotot yhteensä			3 915 972,20	20 916 066,16	2 453 918,44	2 199 061,29

Sosiaali ja terveyspalvelut siirtyivät hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Muissa palveluissa oleva lisäys on vaikutusta tästä.

Hyvinvointialue ovat vuokranneet tiloja kunnalta. Nämä vuokratulot näkyvät muiden palveluiden toimintatuottojen lisäyksenä.

7. VEROTULOJEN ERITTELY				2023	2022
	Kunnan tulovero			3 173 913,38	6 687 524,63
	Osuus yhteisöveron tuotosta			1 033 028,79	1 845 835,12
	Kiinteistövero			979 121,42	1 039 104,13
	Verotulot yhteensä			5 186 063,59	9 572 463,88

8. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY					
	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)		+	1 631 476,00	9 152 214,00
	siitä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus		-	358 341,00	1 824 382,00
	Siitä netto vähennykset			0,00	0,00
	Verotulomenetyksen korvaus			569 414,00	1 879 234,00
	Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet			229 498,00	242 205,00
	Syrjäisyyssliisiin tehty korjaus, vuosilta 2017-2019			0,00	0,00
	Muut valtionosuudet			0,00	0,00
	Valtionosuudet yhteensä		=	2 430 388,00	11 273 653,00

9. PALVELUJEN OSTOT				Kunta	
				2023	2022
	Asiakaspalvelujen ostot			1 865 277,29	12 359 665,55
	Muiden palvelujen ostot			1 585 717,25	2 088 018,30
	Palvelujen ostot yhteensä		=	3 450 994,54	14 447 683,85

Sos. ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueille näkyy vuoden 2023 ostoissa, verotuloissa ja valtionosuuksissa vähentävästi

10. VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET			
-			
11. POISTOSUUNNITELMA			
Tilikauden aikana on tehty poistot Sulkavan kunnanvaltuuston päätöksen 19.12.1997 § 85 mukaisesti. Suunnitelmaa tarkistettu 20.12.2001 § 73 ja 28.6.2007 § 52 ja 23.3.2010 § 10, 19.11.2012 § 211. Poistosuunnitelmaan ei ole tehty muutoksia tilikauden aikana.			
			Tasapoisto/ vuotta
Aineettomat hyödykkeet			
	Tietokoneohjelmistot		5
Aineelliset hyödykkeet			
	Maa- ja vesialueet		ei poistoa
	Rakennukset		
	Asuinrakennukset		30
	Hallinto- ja laitosrakennukset		30
	osa rakennuksista		50
	Tehdas ja tuotantorakennukset		20
	Talousrakennukset		15
	Vapaa-ajan rakennukset		20
	Kiinteät rakenteet ja laitteet		
	Torit, puistot yms.		15
	Johtoverkostot ja laitteet		30
	Koneet ja kalusto		
	Muut koneet ja kalusto		5
	Atk-laitteet		3
	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
	Osakkeet ja osuudet		ei poistoa
Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 8.409,40 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi. V.2023 nämä hankinnat olivat yhteensä 24.827,55€.			

12. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
				2023	2022	2023	2022
				0,00	-190 271,67	0,00	0,00
Itä-Savon Sairaanhoidopiiriin varaus siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Tätä ei ole näytetty varauksen muutoksena konsernissa.							
13. PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
Myyntivoitot on käsitelty käyttötalousosan tuotoissa.				2023	2022	2023	2022
	Muut toimintatuotot						
	Maa-ja vesialueiden myyntivoitot			65 923,72	48 552,91	65 923,72	45 125,36
	Rakennusten myyntivoitot			0,00	0,00	0,00	0,00
	Muut myyntivoitot			23 461,06	1 672,96	23 461,06	
	Myyntivoitot yhteensä			89 384,78	50 225,87	89 384,78	45 125,36
	Muut toimintatappiot						
	Maa-ja vesialueiden myyntitappiot			0,00	0,00	0,00	0,00
	Muut myyntitappiot			8 693,37	0,00	8 693,37	0,00
	Myyntitappiot yhteensä			8 693,37	0,00	8 693,37	0,00
14. SATUNNAISET TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
				2023	2022	2023	2022
	Satunnaiset tuotot, Fuusio Vanhusten tuki ry			226 633,70	55 517,26	205 902,16	0,00
	Satunnaiset kulut			0,00	-4 631,29	0,00	0,00
				226 633,70	50 885,97	205 902,16	0,00
15. MUUT RAHOITUSTUOTOT (ulkoiset)						Kunta	Kunta
						2023	2022
	Osinkotuotot muista yhteisöistä					187 434,02	206 573,54
	Muut rahoitustuotot					315,75	2 985,95
						187 749,77	209 559,49
16. ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA						-	
5. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT							
5.1. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT							
17. LAINAN LIIKKEESEEN LASKEMINEN							

17. LAINAN LIIKKEESEEN LASKEMINEN								
18. ARVONKOROTUKSET								
				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta	
				2023	2022	2023	2022	
Maa- ja vesialueet								
Arvo 1.1.				127 515,50	162 778,27	0,00	0,00	
Arvonkorotukset				0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvonkorotusten purku				0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvo 31.12.				127 515,50	162 778,27	0,00	0,00	
Itä-Savon Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä siirtyi 1.1.2023 Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisaan.								
Sairaanhoidopiirin maa-alueen arvonkorotus, 35.262,77€ poistui konsernin avaavasta taseesta 1.1.2023								
Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen.								
Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytyksen täytyvät.								
19. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI								
		Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet					
		Tietokoneohj. + muut pitkävaik.me not	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Kesken-eräiset hankinnat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		78 139,62	1 529 214,14	7 683 253,36	1 888 244,49	125 326,75	0,00	11 304 178,36
Lisäykset tilikauden aikana		0,00	42 688,98	174 813,82	139 229,15	532 189,46		888 921,41
Lis.tilik.aikana/fuusiossa siirtynyt			14 128,28	222 205,54	8 568,34			244 902,16
Lis.tilik.aikana/siirto keskeneräisistä				29 899,80	0,00			29 899,80
Rahoitusosuudet tilikaudella				- 15 737,00	0,00	- 41 576,92		-57 313,92
Siirrot erien välillä						- 33 732,30		-33 732,30
Vähennykset tilikauden aikana			- 9 359,28		0,00	0,00		-9 359,28
Tilikauden poisto		- 21 803,84		-396 128,92	-160 763,52			-578 696,28
Kirjanpitoarvo 31.12.2023		56 335,78	1 576 672,12	7 698 306,60	1 875 278,46	582 206,99	0,00	11 788 799,95
		Osakkeet ja Osuudet				Yhteensä	Lainasaamiset	
		Tytäryhteisöt	Omistusyht.	Kuntayht.	Muut		Tytäryhteisöt	Muilta
Poistamaton hankintameno 1.1.		3 845 419,44	94 875,11	272 109,91	1 452 449,91	5 664 854,37	60 659,32	33 139,32
Lisäykset tilikauden aikana		61 318,00	0,00	0,00	5 500,00	66 818,00	240 000,00	35 000,00
Siirrot erien välillä				1 000,00	-1 000,00	0,00		0,00
Vähennykset tilikauden aikana			-853,39	0,00	-17 693,37	-18 546,76	-5 541,30	-33 139,32
Kirjanpitoarvo 31.12.2023		3 906 737,44	94 021,72	273 109,91	1 439 256,54	5 713 125,61	295 118,02	35 000,00

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta/tappiosta
20. Tytäryhteisöt						
Sulkavan Vuokratalot Oy		100	100	1297	398	0
Sulkavan Palvelut Oy		100	100	3467	286	-82
Kiinteistö Oy Pieksunlahti		51	51	437	122	-16
21. Kuntayhtymät						
Etelä-Savon maakuntaliitto/Mikkeli		2,048	2,048	20	20	-2
Sateenkaaren koulun kuntayhtymä/Nenonpelto		11,11	11,11	82	28	40
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä/Savonlinna		6,89805	6,89805	1750	194	128
22. Omistusyhteisöt						
As.Oy Salmenkangas/Sva		23,38	23,38	6	1	-
As. Oy Aapinrinne		27,9	27,9	3	-	-
Järvi-Saimaan Palvelut Oy		23	23	384	601	62

23. KONSERNIN SISÄLLÄ OLEVAT PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET SAAMISET				Kunta	Kunta
SIJOITUKSET				2023	2022
	Lainasaamiset tytä- ja osakkuusyhteisöiltä			328 257,34	83 464,94
PITKÄAIKAISET SAAMISET					
	Saamiset tytäryhteisöiltä				
	Muut saamiset			0,00	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET					
	Saamiset tytäryhteisöiltä				
	Myyntisaamiset			10 407,32	3 410,81
	Muut saamiset			1 183,11	0,00
	Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
	Myyntisaamiset			0,00	10 811,43
	Muut saamiset			0,00	23 973,47
				11 590,43	38 195,71

24. ERITTELY OLENNAISISTA SIIRTOSAAMISISTA				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
				2023	2022	2023	2022
	Lyhytaikaiset siirtosaamiset						
	Menoennakot			8 210,39	623,09	0,00	0,00
	Kelan korvaus työterveyshuollosta			0,00	35 967,35	0,00	0,00
	EU-Tuet ja avustukset			12 477,75	64 195,13	0,00	0,00
	Muut tulojäämät			18 430,17	94 625,76	0,00	0,00
	Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä			39 118,31	294 512,83	0,00	0,00

5.2. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT							
				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
25. OMA PÄÄOMA				2023	2022	2023	2022
	Peruspääoma 1.1.			8 135 532,74	9 397 148,95	8 135 532,73	9 397 148,95
	Peruspääoma 31.12.			8 135 532,74	9 397 148,95	8 135 532,73	9 397 148,95
	Arvonkorotusrahassto 1.1.			127 515,50	162 778,25		
	Arvonkorotusrahassto 31.12.			127 515,50	162 778,25		
	Muut omat rahastot 1.1.			318 129,52	330 031,53		
	Muut omat rahastot 31.12.			318 129,52	330 031,53		
	Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.			8 467 130,00	7 160 797,50	6 493 894,04	5 278 993,60
	Sos.kulujen korjaus, kunta			0,00	107 233,66	0,00	107 233,66
	Lisäys ed.tilikausi			0,00	635 250,79	0,00	292 594,53
	Lisäykset			0,00	742 484,45	0,00	0,00
	Vähennykset, ISSHP			0,00	-12 372,24	0,00	0,00
	Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.			8 467 130,00	7 890 909,71	6 493 894,04	5 678 821,79
	Tilikauden yli/alijäämä 1.1.			1 000 900,73	635 250,79	815 072,25	292 594,53
	Lisäykset			0,00	179 439,54	0,00	75 583,89
	Vähennykset			680 821,76	0,00	682 830,07	0,00
	Tilikauden yli/alijäämä 31.12.			320 078,97	1 021 963,78	132 242,18	815 072,25
	Oma pääoma yhteensä 31.12.			17 368 386,73	18 802 832,24	14 761 668,95	15 891 042,99
Aloittavasta taseesta on poistettu 1.1.2023 hyvinvointialueelle siirtyneet Vaalijalan kuntayhtymä sekä Itä-Savon Sairaanhoitopiiriin ky							
Omasta pääomasta on 31.12.2022 on poistettu näiden kuntayhtymien oman pääoman saldot sekä eliminoinnit							
				Vaalijalan ky	ISSHP	eliminoinnit	Yhteensä
	Peruspääoma 31.12.2022			25 930,49	1 262 656,74	-26 971,02	1 261 616,21
	Arvonkorotusrahassto 31.12.2022			0,00	35 262,77		35 262,77
	Muut omat rahastot 31.12.2022			11 902,01	0,00		11 902,01
	Ed.tilikausien yli-/alijäämä 31-12-2022			265 650,19	68 604,49	90 425,76	424 680,44
	Tilikauden yli-/alijäämä			14 404,57	9 286,85	-2 628,37	21 063,05
	Oma pääoma			317 887,26	1 375 810,85	60 826,37	1 754 524,48

				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
26. ERITTELY POISTOEROSTA				2023	2022	2023	2022
	Poistoero ja vapaaeht. varaukset 1.1.			0,00	0,00	81 862,54	86 560,82
	Vähennykset/Lisäykset			0,00	0,00	-4 698,28	-4 698,28
	Poistoero ja vapaaeht. varaukset 31.12.			0,00	0,00	77 164,26	81 862,54
				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
27. PITKÄAIKAISET VELAT (yli 5. velat) 1.1.2028				2023	2022	2023	2022
tai jälkeen	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			98 797,00	2 008 618,53	0,00	0,00
	Omistusyhteisyyksille						
	Pitkäaikaiset velat yhteensä			98 797,00	354 820,16	0,00	0,00
28. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT							
				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
29. PAKOLLISET VARAUKSET				2023	2022	2023	2022
	Potilasvahink.vast. 1.1../shpky, Covid, Sulkava 1.1.			0,00	286 723,44		
	Väh, Covid-avust.sos.minist./sulkava			0,00	-148 649,01	0,00	0,00
	Lisäys , Potilasvahinkovastuu 31.1../shpky			0,00	0,00		
	Vähennykset			0,00	-41 622,66		
	Potilasvahinkovastuu 31.12../shpky			0,00	96 451,77	0,00	0,00
	Yhteensä			0,00	96 451,77	0,00	0,00
Itä-Savon Sairaanhoidopiiriin kuntayhtymä siirtyi 1.1.2023 Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisaan.							
Sairaanhoidopiiriin pakollinen varaus, 94.451,77€ poistui konsernin avaavasta taseesta 1.1.2023							
30. VIERAS PÄÄOMA						Kunta	Kunta
Velat tytäryhteisöille						2022	2022
Lyhytaikainen							
	Ostovelat					23 269,63	29 261,46
	Muut velat					11 428,51	
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä							
	ostovelat					8,36	40 179,80
						34 706,50	69 441,26

31. SEKKILIMIITTI	-				-	
32. MUIDEN VELKOJEN ERITTELY		Konserni	Konserni	Kunta	Kunta	
	Pitkäaikaiset	2023	2022	2023	2022	
	Muut velat	225 005,19	223 304,33	0,00	0,00	
	Lyhytaikaiset					
	Liittymismaksut ja muut velat	258 741,60	681 376,71	209 460,66	478 722,85	
	Muut velat yhteensä	483 746,79	904 681,04	209 460,66	478 722,85	
33. SIIRTOVELKoihin sisältyvät oleNN.ERÄT		Konserni	Konserni	Kunta	Kunta	
	Lyhytaikaiset siirtovelat	2023	2022	2023	2022	
	Lomapalkkajaksotus	449 065,48	1 570 511,86	361 617,57	381 129,28	
	Korkojaksotus	2 830,65	8 920,79	2 590,54	4 179,60	
	Muut siirtovelat	213 809,16	279 697,54	120 686,38	113 108,59	
	Siirtovelat yhteensä	665 705,29	1 859 130,19	484 894,49	498 417,47	
6. VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMuKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT						
34. Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin						
		Konserni	Konserni	Kunta	Kunta	
		2023	2022	2023	2022	
Lainan rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta						
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		359 130,97	726 736,35	0,00	0,00	
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä		359 130,97	726 736,35	0,00	0,00	
35-37. Vakuudet						
		Konserni	Konserni	Kunta	Kunta	
38. Vuokra- ja leasingvastuut		2023	2022	2023	2022	
Vuokravastuut						
Vuokravastuut yhteensä		28 709,27	1 607 198,68	0,00	0,00	
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		14 676,46	593 322,50	0,00	0,00	
Myöhemmin maksettavat		14 032,81	1 013 876,18	0,00	0,00	
Leasingvastuut						
Leasingvastuiden yhteismäärä		41 886,94	358 247,32	41 859,66	42 267,55	
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		26 633,44	148 373,50	26 633,44	22 077,01	
Myöhemmin maksettavat		15 253,50	209 873,82	15 226,22	20 190,54	

39. KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET SAMAA KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA							
				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
				2023	2022	2023	2022
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				161 187,00	175 165,00	161 187,00	175 165,00
Osakkuusyhteisöjen puolesta				0,00	0,00	0,00	0,00
40. Takaukset muiden puolesta							
Alkuperäinen lainamäärä				450 000,00	450 000,00	450 000,00	450 000,00
31.12.2023				0,00	52 000,00	0,00	52 000,00
Takausvastuu 31.12.2023				0,00	0,00	0,00	0,00
Takausvastuu 31.12.2023				39 523,26	39 523,26	39 523,26	39 523,26
Kiinteistön rakentaminen				0,00	102 564,08	0,00	102 564,08
40. MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET							
Kuntien takauskeskus 31.12.							
Kunnan osuus kuntien takauskesk. takausvast.						19 702 594,00	18 396 602,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta						15 684,00	10 638,00
Yrityskortti vastuut 31.12				0,00	0,00	1 889,05	1 758,97
41. MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT							
				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
				2023	2022	2023	2022
Muut taloudelliset vastuut							
Arvonlisäveron palautusvastuu				278 334	443 266	225 609	270 731
Sopimusvastuut				0,00	152 604,00		
Investointiavustukset palvelukotien rak.				0,00	172 678,04		
					veroton		
Vuonna 2012 Terveysaseman peruskorj.					hankintahinta	0	0
Vuonna 2019 Uusi paloasema						225 609	270 731
YHTEENSÄ				278 334	768 548	225 609	270 731
Sopimusvastuut ovat siirtyneet hyvinvointialueelle							

7. YMPÄRISTÖASIAT							
Ympäristövastuut							
Ympäristölupamenettelyasetuksen 12 a §:n mukaan kaatopaikan pitäjän on vastattava kaatopaikan jälkihoidosta vähintään 30 vuoden ajan kaatopaikan käytöstä poiston jälkeen.							
Kaatopaikkatoiminta loppunut 31.12.2001.							
8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT							
						Kunta	Kunta
						2023	2022
42. Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain 31.12.						93	101
Joka jakautuu tulosalueittain:							
Keskushallinto	josta osa-aikaisia	2			15	17	
Opetus- ja kulttuuritoimi	josta osa-aikaisia	19			76	79	
Sosiaali- ja terveystoimi	josta osa-aikaisia	-			0	4	
Rakennus- ja ympäristötoimi	josta osa-aikaisia				2	1	
Kunnan työ- ja virkasuhteinen henkilöstö jakautuu eläkealueittain seuraavasti:							
KuEI:n alaisia 85 ja VaEI:n alaisia 8. Kunnassa on lisäksi lasten kotihoidon kuntalaisää saavia yht. 6.							
Opetus- ja kullttuuritoimessa lisäksi 46 kansalaisopiston sivutoimista tuntiopettajaa (KuEI)							
43. Henkilöstökulut							
Erittely tuloslaskelmassa							
44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle ja puolueyhdistykselle tititetyt luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)							
Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut							
						2023	2022
Sulkavan Työväenyhdistys ry						2 964,50	2 842,40
Sulkavan Kokoomus ry						2 514,60	1 901,80
Keskustan Sulkavan kunnallisjärjestö						3 636,05	3 520,73
Savonlinnan seudun perussuomalaiset						402,60	344,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä						9 517,75	8 608,93
45. Tilintarkastus						2023	2022
Oy Auditor Ab							
1. Tilintarkastajan palkkiot						6 342,28	4 561,40
2. Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät						6 549,10	3 780,00
4. Muut palkkiot							
Palkkiot yhteensä						12 891,38	8 341,40

V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Sulkavan kunnan vuoden 2023 tilinpäätös on allekirjoitettu sähköisesti.
Sulkavalla 25.3.2024 (tilinpäätöksen hyväksyminen)

Kaisa Ralli
Puheenjohtaja

Vesa Ahonen
I Varapuheenjohtaja

Jani Sairanen
II Varapuheenjohtaja

Taina Huiskonen

Kukka-Maaria Kärki

Aku Mikkonen

Henna Pylkkänen

Mervi Palmu
Vt. kunnanjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Sulkavalla 23 / 5 2024

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Taina Törrönen JHT, HT

VI LUETTELOT JA SELVITYKSET

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

- Päiväkirja	sähköinen arkisto
- Pääkirja	sähköinen arkisto
- Tasekirja	sidottuna

KÄYTÖSSÄ OLEVAT TOSITELAJIT

- 1 Pankkitositteet
- 3 Palkkatositteet
- 4 Poistot
- 10 Muistiotositteet
- 20 Ostoreskontramaksut
- 22 Ostolaskut Approval
- 30 Myyntireskontrasuoritukset
- 31 Myyntilaskut yleishallinto
- 33 Myyntilaskut sivistystoimi
- 37 Kansalaisopisto
- 43 Myyntilaskut rakennustoimi
- 60 Luottotappiot
- 88 Avaavan taseen muutos
- 92 Laskennalliset SL
- 96 Kirjanpidon tulos
- 98 Sisäisen laskennan tulos

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

- Tasekirja sidotaan kirjaksi, säilytetään pysyvästi.
- Pääkirjat, päiväkirjat säilytetään 10 vuotta.
- Kirjanpidon tositteet, tilikartat, koneellisen kirjanpidon täsmäytys selvitykset säilytetään 10 vuotta.
- Kiinteistöihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset on säilytettävä 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut.

Elä ihmeessä!

Kauppatie 1
58700 Sulkava

Puh. 015-527 5200
kirjaamo@sulkava.fi

This documents contains 83 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 83 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 83 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 83 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 83 sider før denne side

MERVI HANNELE PALMU

38e7f9bc-6a49-47fb-9e2d-002f3eafde00 - 2024-05-23 07:22:57 UTC +03:00
BankID / MobileID - b08b1efb-807c-4b88-b7eb-339c91ff1050 - FI

AKU HEIKKI OLAVI MIKKONEN

7c971c97-e7d6-4600-a52f-6a26210f4bcc - 2024-05-23 07:37:08 UTC +03:00
BankID / MobileID - 47a54336-e8ee-4e05-9ca1-c86a346db3d3 - FI

HENNA RIITTA HANNELE PYLKKÄNEN

fb71351d-eb79-4471-b5a4-a2fc78b5609b - 2024-05-23 07:38:22 UTC +03:00
BankID / MobileID - 323f25d2-15a5-49db-bf14-c0e18aa189eb - FI

KUKKA-MAARIA KÄRKI

f187e933-82c5-4ca8-9363-643872aaa6d6 - 2024-05-23 08:04:41 UTC +03:00
BankID / MobileID - f8f96f23-4832-474b-b202-023d8d2e8de9 - FI

KAISA RALLI

71ae9559-71d8-41cc-a45d-5a0cba568be4 - 2024-05-23 08:41:25 UTC +03:00
BankID / MobileID - 2ebe6644-cffb-4431-8126-59c2ca71cc2d - FI

TAINA ELINA HUISKONEN

aa485709-8807-4985-9286-cfbbb664beb7 - 2024-05-23 08:44:57 UTC +03:00
BankID / MobileID - 1d755d90-d415-4b22-a08b-a9142232be04 - FI

VESA KALEVI AHONEN

baf8633f-3d0f-4f62-8b7e-3be1a4d14ec5 - 2024-05-23 08:46:20 UTC +03:00
BankID / MobileID - 9c9ad19c-575e-4a12-9320-7c877a102441 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 84 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 84 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 84 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 84 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 84 sider før denne side

JANI JUHANI SAIRANEN

e34d91c2-126c-43ad-ad39-6d5368dd7da6 - 2024-05-23 15:00:21 UTC +03:00

BankID / MobileID - 0a6b22f4-5b8b-466f-9fcb-9ba1ab504778 - FI

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 85 pages before this page

Dokumentet inneholder 85 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 85 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 85 sider før denne side

Detta dokument innehåller 85 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende